

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050, — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENEČ

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Zmaga krize v Franciji

Kruh opozicije je navadno trd, morda tudi da-
nes; toda opozicije ga danes prav sumljivo počasi
lomijo, nič se jim ne mudi na vlado. Čim bolj potr-
pežljivo griz in trdo skorjo, tem večje bo njihovo
plačilo pri volitvah. Zato skrbi »kriza«, gospodarska,
iz katere se poraja socialna in finančna, a ki tudi po-
tencira krizo duhov in vedno bolj in bolj zatem-
njuje idejne pramene pred očmi posameznika. Lažni
hočejo najprej kruha in v pehanju za njim ne gle-
dajo višje in gredo za tistim, ki jim ga obljublja več.

To je skrivnost Herriotovega volivnega uspeha.
Od 1. 1926., ko je polom franka zrušil levičarski
kartel in je prav frank zopet poklical na politično
pozorišče neusmiljenega finančnega kirurga Poin-
caréja, do volitev v letu 1928., ki so se vršile pod
dojmom poloma franka za časa Herriotove vlade,
oziroma pod vtišom čudovitega finančnega ozdrav-
ljenja pod Poincaréjevim nožem, tja do letošnjih
majskih volitev je Herriot potrpežljivo čakal v opo-
ziciji. Zato je bilo treba precejšnjega premagova-
nja, posebno za časa najnovejših vladnih kriz, ki so
vsakrat sprožile misel o koncentracijski vladi, v
kateri naj bi sedel tudi ugledni lyonski župan.

Ta politika ni zahtevala posebne taktične spre-
tnosti, kakor tudi ne posebne borbenosti. Dati je
bilo treba le časa časa in pustiti krizo, da opravi
svoje delo. Da bi se morala gospodarska kriza, ki
je zajela ves svet, ustaviti prav pred zlatinimi okopi
Francije, pač ni bilo verjetno, saj zlato samo ne
more proizvajati novih dobrin, ako leži v podze-
meljskih zakladnicah. Prav tako je bilo malo ver-
jetno, da bi desničarska vlada ne napravila prav v
obrambi proti krizi nekaterih napak.

Impulzivni Tardieu je v vladni izjavi novembra
1929 napovedal »politiko blagostanja«, treba je »in-
augurir en France une politique de prospérité«, je
dejal g. Tardieu, prav tako je treba tehnično mo-
dernno opremiti deželo. Lavalova in Tardieujeva
vlada sta investirali za zboljšanje cest in železnic
miljarde; toda od tega so imela zaenkrat največjo
korist finančna in stavbna velepodjetja. Treba je
bilo reševati banke, ki so zašle v težkoče po krivdi
njihovih ravateljev, dajati podpore železnicam in
brodarskim družbam. Država je pričela posegati v
zasebno gospodarstvo, kar je pomenilo za kapitali-
stično usmerjeno Francijo pravo revolucijo. Z davki
je bil ta denar odtegnjen malemu francoskemu ren-
tneriju, ki tvori še vedno jedro francoskega naroda
in s tem se je še pospešil razkroj med malim kapita-
lom in velekapitalom, med posestvom in velepo-
sestvom, med deželo in Parizom. Mali Francoz je
videl v Tardieuju buržuja, ki se je že po svoji zu-
nanosti oddaljal od skromnega francoskega politika,
ki z eno nogo tiči še na kmetih, zrl je v njem pred-
stavnika velemeščanstva in velekapitala.

Herriot in tudi Blum sta se postavila v poz
zaščitnikov srednjega posestnika in brezposelnega
delavca. Posebno Herriot je začel nastopati kot
edini predstavnik čistega individualizma, ki ne
trpi nikakega državnega vmešavanja v zasebno go-
spodarstvo, ki je še danes od časa francoske revo-
lucije v Franciji zelo v modi. Za Tardieuja je bilo
najbolj usodno to, da je takšna gospodarska in fi-
nančna politika stala državo milijarde in milijarde
in da se je francoska javnost nenadoma znašla pred
državnim proračunom s primanjkljajem 7 milijard.

Gospodarska kriza ni prizanesla ne železnici
ne industriji ne kmetijstvu. Postavila je Francijo
pred nov problem, to je pred vprašanje brezposel-
nosti in podpore brezposelnim. Vlada se ni mogla
odločiti za izdatno podpiranje brezposelnih, kar so
seveda socialisti in komunisti spretno izrabili za
volivno propagando.

Tardieu se je zrušil predvsem v notranji poli-
tiki. Za notranje razmere so volivci bolj občutljivi,
ker so jim bližje. Ta občutljivost se posebno pokaže,
ko gre za denar. Že Laval je izpodrinil Brianda in
uvredel ostrejši kurz proti Nemčiji. Tardieu je tega
še poostрил; brez dvoma je Tardieuja spravila na
površje napadalna politika, ki jo je začela Nem-
čija po Stresemannovi smrti. Laval in Tardieu nista
zavračala sporazuma z Nemci, hotela pa sta postavi-
ti pogajanja na bolj konkretno podlago. Kljub nji-
hovi živlosti ni njihova zunanja politika prinesla
zaželenih uspehov; premalo časa sta imela za svoje
delo. Na drugi strani nista našla v Nemčiji zadost-
nega razumevanja. Vzeti med Francijo in Nemčijo
so danes potrpane, ventente cordiales z Anglijo pa
ne gre od rok. Francija ni mogla izposlovati ne od
Anglije ne od Amerike jamstva za »status quo« in
se ne more razorožiti in tako olajšati svoje finance.
Vsak Francoz čuti potrebo »varnosti«, kakor si želi
niru, toda rad bi varnost, ki bi čim manj stala.
Takšno mu obljublja Herriot. Točno ni Herriot sam
povedal, kako misli to obljubo izpolniti, pač pa iz-
javlja, da je pripravljen nekoliko bolj popustiti na-
pram Nemčiji, da bi Francija Nemce potolažila in bi
se na to vsaj deloma razorožila. G. Herriotu gotovo
uhajajo misli na ženevski protokol iz l. 1924.; toda
predpogoj za uresničenje protokola bi bilo medna-
rodno pomirjenje pod okriljem neke Briandove
Paneverje, do katere je pa še daleč.

Caillaux in drugi levičarji so med svojimi vo-
livi z uspehom grajali trgovinsko politiko sedanje
vlade. Francija se je s carinami in s kontingentan-
jem uvoza tako zaprla, da tvori danes gospodarski
svet zase. Trgovinska in tudi ostala zunanja poli-
tika je po mnenju opozicije preveč okostenela in
ne zadovoljuje več niti francoskih zaveznikov.

Herriotov in Blumov napredek je treba v prvi
vrsti pripisati sedanji gospodarski stiski in finančni
politiki Lavalove in Tardieujeve vlade, nikakor pa
ne kaže kakakega idejnega preokreta med franco-
skimi volivci, to je razmaha v prid Herriotovemu
lalicizmu. Značilno je, da ni skrajna desnica, na ka-
teri se nahajajo tudi katoličani, utrpela takšnih
zgub kakor srednje skupine okoli Tardieuja sa-
mega. Med katoličani je v teku krepko idejno in
organizacijsko gibanje in prav temu se morajo za-

Albert Lebrun - predsednik francoske republike

Pariz, 10. maja. Senatni predsednik Albert
Lebrun je bil pri prvi volitvi izvoljen za pred-
sednika republike s 633 glasovi, dočim je bilo
vseh glasov oddanih 826. Ob 5 popoldne je se-
natni podpredsednik Rabier objavil izid vo-
litve: »Od 932 volivnih upravičencev jih je od-
dalo glasove 826, od teh 49 bele listke, kar po-
meni, da se odtegujejo glasovanju. Veljavno
jih je torej glasovalo 777. Absolutna večina je
znajala 389. Senatni predsednik Albert Lebrun
je dobil 633 glasov.« Pri teh besedah se je začelo
več minut trajajoče odobravanje na desnici in
sredini, pa tudi do klopi radikalnih socialistov.
Rabier je čital dalje: »Pavel Faure je dobil 114
glasov.« Sedaj so pa dolgo ploskali socialisti.
Painlevé je dobil 12 glasov, dasi je umaknil
svojo kandidacijo, komunist Cachin je dobil
8 glasov, 10 pa je bilo razcepljenih. S povzdig-
njenim glasom je nato izjavil podpredsednik
Rabier: »Proklamiram s tem gospoda Alberta
Lebruna za predsednika republike.« Na skrajni
levici so se čuli vzkliki: »Doli vojna!« in »De-
misijonirajte!«, dočim sta desnica in sredina
zopet močno ploskali. Podpredsednik je nato
zaključil sejo ter se je dvorana hitro izpraznila.

Pariz, 10. maja. Tg. S tem, da je Painlevé
umaknil svojo kandidacijo in je ostal edini
kandidat Lebrun, na kar je pristala tudi sena-
tova levica, se je pokazala solidarnost med čla-
ni francoskega senata. Z Lebrunom dobi naj-
višje francosko dostojanstvo zopet Lotrinčan.

Albert Lebrun je bil rojen 29. avgusta 1871 v
Mercy-le-Haut pri Metz, kjer je imel njegov oče
posestvo. Ko je končal z odličnim uspehom poli-
tehnično šolo l. 1892. in nato montanistiko l. 1896,
je postal rudarski inženjer. Kmalu je dobil prizna-
nje akademije znanosti ter je postal znan po raz-
pravah o francoskem in sosednem rudarstvu ter
železnicah.

V zbornico je prišel l. 1901., kjer je bil v letih
1904. in 1905. tajnik, l. 1913. pa je postal celo po-
dpredsednik. Prvikrat je postal minister l. 1911., in
sicer pod predsedstvom Caillaux-a za kolonije, mi-
nister pa je bil tudi v kabinetu Poincaréja v letu
1912. in v kabinetu poznejšega predsednika Dou-
mergue-a leta 1913.-14. Za časa vojne je dobil v
Clemenceau-jevem ministru posebno ministrstvo
za blokado l. 1917., po vojni 1918-19 pa je dobil mi-
nistristvo za osvobodjene pokrajine.

Januarja l. 1920. je bil izvoljen v senat, kjer je
postal poročevalec za vojsko in kolonije.

Lebrun je desničarski politik, poseben prijatelj
Poincaré-a ter je včlanjen pri republikanski uniji.
Pri predsedniških volitvah l. 1931. je veljal za proti-
kandidata Briand, toda končno je bil izvoljen za
predsednika umrli Doumer. Ko so se 11. junija lani
vršile volitve za predsednika senata, je bil Lebrun
izvoljen s 147 glasovi, dočim je njegov protikandidat
Jeanneney dobil 139 glasov.

Pariz, 10. maja. AA. Predsednik francoske vla-
de g. Tardieu upošteva posledice zakonodavnih vo-
litve in zato smatra, da mu izprememba parlamen-
tarne večine jemlje potrebno avtoriteto za nadalj-
no odgovorno vodstvo oblasti.

Za primer, da bi novi predsednik republike
zahteval, naj še dalje ostane na svojem mestu, bo
g. Tardieu na to pristal, vendar pod pogojem, da
omeji svoje delovanje na tehnične posle. Tardieu
misi, da pred sestankom novega parlamenta, to
je do 1. junija, ne sme pokreniti nobenega posla,
ki bi ga mogla prihodnja večina v parlamentu od-
biti.

Vladna kriza, ki bo odprta nocoj, bo dejan-
sko rešena šele v drugem tednu junija meseca po
potrditvi mandatov novoizvoljenega parlamenta in
po izvolitvi končnega parlamentarnega predse-
dnštva.

Tako bo novi vladi dana možnost, da prevza-
me oblast še pred 16. junijem, to je pred sestankom
reparacijske konference v Lausanni.

Doumer na mrtvaškem odru

Pariz, 10. maja. Tg. Pariško prebivalstvo de-
filira ves čas pred krsto predsednika Doumerja v
Elizeju. Najprej so se poklonili državnemu pogla-
varju ministri, predsednika senata in poslanske
zbornice, voditelji strank in visoka generaliteta.
Neka mlada Rusinja se je pred krsto onesvestila.
Sin bivšega tudi umorjenega predsednika repub-
like Carnota je položil ob krsti venec.

Belgrad, 10. maja. AA. Na pogrebni pred-
sednika francoske republike Paula Doumerja
bo zastopal Nj. Vel. kralja Nj. kr. Vis. princ
Pavle z osebnim adjutantom Nj. Vel. kralja Je-
meničem.

Kr. vlado bo zastopal dr. Miroslav Spalaj-
kovič, pooblaščen minister kraljevine Jugo-
slavije v Parizu.

Hud napad na USSR Zunanja politika Francije se ne izpremeni - Intrige sovjetov proti Franciji - Francija je edina

London, 10. maja. Spričo zmage leve v Fran-
ciji, ki je v vseh državah, katere so želele poraz
vlade Tardieuja, vzbujala upanje, da se bodo smer-
nice francoske zunanje politike pod Tardieujevim
naslednikom Herriotom spremenile, je tukaj vzbudi-
l veliko pozornost uvodnik glasila francoskega
zunanjepolitičnega urada, »Temps«, ki je očitno
naperjen ne samo proti Sovjetski Rusiji, ampak
tudi proti Nemčiji in vsebuje napol prikrito očitke
tudi proti Ameriki in Italiji.

V zvezi z nedavnim člankom istega »Temps«,
v katerem je bilo rečeno, da sprememba vlade v
Franciji ne bo vplivala na principe francoske zu-
nanje politike, napravljala tudi ta članek vtis, da
hočejo oni krogi, od katerih je zunanja politika
Francije v prvi vrsti odvisna: to je, od vseh strank
več ali manj neodvisna službena diplomacija in pa
generaliteta, opozoriti svet, da od Francije tudi pod
novim režimom ne sme pričakovati spremembe
nacionalnega kurza francoske zunanje politike, ka-
ko se dosledno razvija po svetovni vojni.

Tudi rimski in nemški tisk, ki sta si veliko
obetala od nove levičarske vlade v Franciji, z raz-
očaranjem konstatirata ta dejstva in zlasti podčrta-
jeta tendenco velikega dela francoskega tiska, da
atentat na Doumerja uporabi za kampanjo proti
Sovjetom. Dočim se ni čuditi, če »Matine« atenta-
torja Gorgulova spravlja v direktno zvezo s Sovjeti
kot agenta proslule GPU, pa zasluži vsa pozornost
dejstvo, da tudi oficijozni »Temps« v svojem uvo-
dniku atentat na predsednika republike istotako di-
rektno veže z ojačeno sovjetsko revolucionarno
propagando po vsem svetu.

V tem uvodniku pravi glasilo francoskega zu-
nanjega ministristva, da je ostal zadnji cilj Moskve

hvaliti, da so ohranili pri volitvah svoje postojanke.
Katoliške vrste so torej odbile napad leve, med-
tem ko je golo republikanstvo okoli Tardieuja pod-
leglo.

Drugo glasovanje je pokazalo, da se je tudi v
Franciji pojavila politična radikalizacija, ker so
pričele izginjati zmerne politične skupine. Seve-
la se to ne pojavlja v takšni meri kakor na primer v
Nemčiji, kajti Herriotova stranka se lahko še vedno
prišteva k srednjim strankam. Francioz bodo brez-
dvomno ohranili dosedanje politično ravnotežje.
Sporazum med senatorjem Lebrunom in drugim
kandidatom za predsedniško mesto Painlevéjem, ki
je na predlog desnice umaknil svojo kandidacijo,
to domnevo potrjuje. Levičarski senat in levičarska
zbornica, predsednik pa desničar! Bistvenih spre-
memb bodisi v notranji, bodisi v zunanji politiki
torej ne moremo pričakovati.

Herriota so zadnje volitve dvignile na vrhunec,
toda od tod vodi pot samo navzdol. Njegova stranka
bo kmalu čutila, kaj se pravi voditi državo v tem
času: Doma gospodarska in finančna kriza, ob
Renu Hitler. Herriota pač malokdo zavid, morda
tudi Tardieu ne.

slejkoprej, da pripravi svetovno revolucijo s tem,
da sistematično izrablja politične, gospodarske in
moralne krize Evrope. Temu ne služijo samo diplo-
matični predstavniki sovjetske vlade, ampak tudi
njihovi trgovski agenti in službeni GPU v Ev-
ropi. Nastopi sovjetskih diplomatov v Zenevi, ki se
kažejo koncilantne in umerjene, kakor da bi do-
puščali možnost kompromisov med zapadnoevropski-
mi političnimi principi in boljševiško politiko,
niso ničesar drugega kakor premišljeno varanje
evropskega javnega mnenja, da bi Sovjeti tem lažje
nadaljevali svoje subverzivno delo v Evropi, ki
obstoji v tem, da se izrablja beda, neti razredno
sovražstvo in pripravi državljanska vojna.

Po tem hudem izpadu na oficijelno vodstvo so-
vjetske zunanje politike se »Temps« obrača proti
onim velesilam, ki se poslužujejo pomoči sovjetske
Rusije, katero so sprejele kot partnerja v svoji
diplomatični borbi proti Franciji. Imenoma »Temps«
označuje Nemčijo kot glavnega zaveznika Sovjetske
Rusije, s katero je po kategorični trditvi »Temps«
pravkar v Zenevi sklenila novo gospodarsko po-
godbo. Nato navaja poset izmet paše v Moskvi in
pa tiho podpora, ki jo izkazuje neka velesila
(Amerika) Sovjetom, da prepreči pacifikatorično
in civilizatorično delo Japonske v Mandžuriji.

Nato prehaja »Temps« k atentatu na predse-
dnika Doumerja rekoč: »Atentati proti državnim
poglavarjem, ministrom in diplomatom se že nekaj

Amerika veruje v razorožitev Značilno stališče amer. zun. ministrstva

London, 10. maja. Ž. Med tem ko se ameriški
državni tajnik za zunanje zadeve Stimson nahaja
na potu preko Oceana, je dal njegov namestnik
Castle dve značilni izjavi, v katerih je v glavnem
podal stališče ameriške vlade v razorožitvenem
vprašanju. Casopisje vodi veliko polemiko in na-
poveduje skorajšnjo reorganizacijo ameriške zu-
nanje politike ter vse spravlja v zvezo z rezulta-
tom Stimsonove misije v Zenevi. Castle je v svoji
prvi izjavi naglasil, da Amerika ne more sprejeti
predloga, da se Kellogov protivojni pakt dopolni z
novo klavzulo, ki bi vsebovala vojne in ekonomske
sankcije proti onim državam, ki bi ta pakt prekr-
šile, odnosno izzvale oborožen spopad. Pakt Zveze
narodov predvideva te sankcije proti napadalcu.
Združene države do sedaj niso hotele in tudi ne
bodo stopile v Zvezo narodov baš radi tega, ker
pakt Zveze narodov jasno določa, da se z nasiljem
kaznujejo nasilja. Kellogov pakt tega ne predvide-
va, temveč navaja le medsebojno zaupanje in mo-
ralno dolžnost ter izključuje vojno kot sredstvo
mednarodnega obračunavanja. To je za Ameriko
dovolj. Prav imajo tudi oni, ki zahtevajo, da se na-
pravi energični koraki proti eventualnim napad-
alcem, ki bi ogrožali svetovni mir. Toda kdo bi
vzel naše težko in odgovorno nalogo sodnika ter

časa množijo v okoliščinah, ki vzbujajo najresnejše
refleksije. To so vznemirjajoči pojavi za moralno
zdravje zapadnega sveta, ki je pretresen v svojih
fundamentih. Komu drugemu naj je to v korist ka-
kor Moskvi, koje moč more narasti samo po ne-
redu in anarhiji. To se smatra kot očitna služnja,
da so vsi ti atentati bili zamišljeni v Moskvi.

V zvezi z vsem tem je tudi narodna disciplina
in enotnost, ki jo prikazujejo francoske stranke od
skrajne leve do skrajne desnice ob priliki vpra-
šanja izvolitve novega predsednika republike.
Kakor znano, je namreč levičar Painlevé svoje kan-
didaturo za predsednika republike umaknil v ko-
rist desničarju Lebrunu, ki uživa splošno spošto-
vanje. »Temps« pravi ob tej priliki, da so se motili
vsi, ki so mislili, da so Francozom več strankarske
strasti in koristi nego interesi naroda. Francija je
bila vedno solidarna, kadar je šlo za to, da mani-
festira enotnost svoje narodne volje.

Sovjeti podpirajo generala Ma

Sanghai, 10. maja. Ž. Po vesteh, ki prihajajo iz
Harbina se vidi, da bo med Sovjetsko unijo in Ja-
ponsko prišlo do resnih zapletljajev. Že nekaj dni
se vodijo na reki Sungari krvava borba med vojsko
generala Ma in japonskimi četami, ki so ugotovile
in občutile na svoji koži, da je vojska generala Ma
dobro opremljena in da razpolaga z najmodernejšim
topništvom in letali. Nadalje so japonska opa-
zovalna letala ugotovila, da so Kitajci zgradili leta-
lišče pri Fancinu v neposredni bližini sovjetskega
mesta Blagoveščenska. Nobenega dvoma ni več, da
Sovjetska Rusija podpira generala Ma, ter se sma-
trajo v mednarodnih krogih sedanje borbe na reki
Sungari kot prvi spopad med Japonsko in Sovjet-
sko unijo.

da najde pravega povzročitelja kaljenja miru. Ame-
riška vlada zastopa stališče, da mora imeti vojna
izključno defenzivni značaj, radi česar bi se mo-
rala številčna moč vojske znižati na minimum, ki
je potreben edino za državno obrambo. Castle je
prepričan, da bo razorožitvena konferenca imela
pozitiven uspeh. Že sedaj je jasno, da bodo uki-
njene nekatere vrste orožja, kakor na pr. plini,
prepevadan bo bombardement mest iz zraka itd.
Ameriška delegacija ne bo izpustila nobene prilike
ter bo delala z vsemi silami na tem, da bodo uspe-
hi razorožitvene konference čim večji ter čim bolj
koristni izmučenemu človeštvu.

Young - predsedniški kandidat

Newyork, 10. maja. Ž. »Newyork Times«
javljajo, da v slučaju, če Roosevelt na demo-
kratskem konventu v Chicagu ne bo dobil po-
trebne dvotretjinske večine, bo na njegovo
mesto stopil kot demokratski kandidat za pred-
sednika Owen Young, ki ga v Ameriki splošno
smatrajo, da je edina sposobna oseba, ki bi
lahko rešil sedanjo težko krizo.

Dunajska vremenska napoved. Severne Alpe:
izpremenljivo in hladno, južne Alpe: oblačno in
deloma dež, zelo hladno.

Vseuč. prof. dr. Vidmar:

Narodno premoženje in elektrifikacija Dravske banovine

V »Slovenec« je 27. in 28. aprila ter 1. maja 1932 priobčil g. ing. Dušan Serneč, minister na razpoloženju, tri članke, ki se sicer vsi trije okoli njegovega predavanja o elektrifikaciji Dravske banovine, ki sem ga 10. marca 1932 imel v trgovskem društvu »Merkur«. Gospod minister ni zadovoljen z mojimi načrti in misli, da je važno, da je cela javnost o vseh teh načrtih informirana. Tudi jaz sem tega mnenja. To tembolj, ker se moram boriti proti ogromni množici nejasnih pojmov in proti številnim poveršnostim. Tudi gospod minister nedvomno ne vidi stvari v pravi luči. Zelo važno pa je, da se kot siromašen narod uredimo usodnih gospodarskih pogreškov in zato je moja dolžnost, da kar se da jasno in razločno opozorim nanje. Članki gospoda ministra Serneča so na številnih mestih potrebni korektur.

I. V prvem svojem članku govori gospod minister o narodnem premoženju. Očitno se je zavedal, da je definicija tega pojma težka stvar. Zato se je potrudil sam sestaviti jo in pravi, da smatra za narodno premoženje samo ono, ki je domača last in služi v eni ali drugi obliki splošnemu blagu.

Ta opis važnega gospodarskega pojma je dokaj nenatančen. Stališče, ki ga je gospod minister Serneč v vprašanju elektrifikacije banovine vedno zastopal, mi kaže, da ni popolnoma na jasnem o narodnem premoženju. Sploh opažam, da nihče ne pazi na to, da se javni gospodarski problemi na vseh koncih in krajih dotikajo najrazličnejših interesov. Kranjske deželne elektrarne, na primer, poskušajo skleniti z mestno občino ljubljansko za nje kar se da ugodno dobavno pogodbo. Pred dvema letoma so zahtevale za kilovatno uro 1,09 Din, sedaj bi bile menda že zadovoljne s 70 parami. Kakšno škodo bi s tako pogodbo imela mestna občina ljubljanska, jih očitno ne zanima preveč. Kranjske deželne elektrarne sklepajo in so sklenile dobavno pogodbo z Velenjem. Kakšen je račun promogovnika, jih tudi ne zanima preveč. Pravi elektrifikator, ki res misli samo na splošne interese, bi moral na vsak način skrbeti za to, da pri njegovih projektih nihče ne trpi, ne država, ne banovina, ne mestna občina ljubljanska, pa tudi ne privatna industrija in konzumenti.

Narodno premoženje je vsota vseh premoženj vseh državljanov. To skupno premoženje moramo upoštevati pri vsakem javnem projektu. Projekt, ki to skupno premoženje zmanjšuje, je pogrešen. Postranska stvar je, ali pri takem pogrešenem projektu eden izmed številnih faktorjev zasluži ali ne.

V gospodarsko šibkih državah igra odlično vlogo tuji kapital. Stališče napram tujemu kapitalu mora biti vsakemu dobremu državljanu jasno. Če se zaradi sodelovanja tujega kapitala naše narodno premoženje veča, mora biti tak tuj pomočnik dobrodošel. Razume se, da vpliv tujega kapitala ne sme postati prevladav. Sodelovanju tujega kapitala v našem narodnem gospodarstvu so tedaj potegnjene meje. Naše oblasti so poklicane, da pazijo na te meje.

Cemu bi si zapirali oči pred dejstvom, da ima naša država prav posebno velike težave s tujim kapitalom. Zelo ga je potrebno. Kapital na njej ne zaupa preveč. Prvo desetletje po svetovni vojni je razodel svet, da nimamo prave gospodarske tradicije, da imamo nered, da nimamo dobro premisljene gospodarske politike, da še nismo zreli za velikopotezno gospodarstvo. Kapital se zaradi tega ni prav upal v deželo. Visoke so bile obresti, ki so ga tu in tam vendarle privabile.

Inozemce gre rajši sam v deželo in zgradi sam svoje podjetje, nego da bi nam posodil denar za industrializacijo. Zadolžen bo z razmeroma majhnimi donosi svojega podjetja, ki ga ne ostaviš med nami. Težko smo dobili v normalnih časih denar, recimo no 8% v inozemstvu. Inozemci na so zadovoljni, če jim v Jugoslaviji ustanovljeno podjetje nosi povprečno 6 procentov. Če bi tedaj hoteli zgraditi namesto tujcev sami velike elektrarne, kakor je na pr. falska, bi morali inozemstvu plačevati na leto večji tribut, nego ga plačujemo sedaj. Pa še je zelo verjetno, da bi sami nikdar ne zgradili tako velikih industrijskih objektov.

Marsikaj bi lahko napisal se o teh stvareh, na se mi zdi, da je važno za nas vse, če molčim. Ta, kar sem povedal, bo marsikoga pripravilo do tega, da bo razmišljal temeljiteje o vlogi tujega kapitala. Nobenega dvoma pa nečem dopustiti o svojem prepričanju, da moramo z vseno pametnimi sredstvi delovati v smeri gospodarske osamosvojitve in gospodarske oblasti nad svojo zemljo. Najboljša pot do te osamosvojitve in oblasti pa vodi nedvomno preko pametnega gospodarstva, preko skrbnega pomnoževanja narodnega premoženja in pa seveda preko dobre državne uprave.

Gospod minister Serneč pravi, da je falska elektrarna popolnoma izrabljena, kadar je tovarna dušika v Rušah v polnem obratu. To je že res. Toda ta tovarna ni v polnem obratu in v doglednem času najbrže tudi ne bo. Množine njenega neizrabljenega toka so v zadnjih letih ogromne. Res je, da bi Paša potrebovala izdatno kalorično rezervo.

Baš zato pa bi jo lahko vključili v dober elektrifikacijski organizem, ki bi naj se po mojem načrtu pod vodstvom banovine ustanovil. Moj načrt hoče pripraviti tudi falsko elektrarno do dela, ki bi koristilo splošnosti. Z močno roko bi naše oblasti to prav lahko dosegle. Prav nič ni potrebno, da bi inozemci od tega imeli koristi. Dokler so koristi, ki jih ima naša javnost od takega organiziranega dela, izdatno večje od onih, ki jih ima inozemec, je stvar popolnoma v redu.

Neizkoriščeni premogovni prah v napravah Trboveljske premogokopne družbe bi bil za elektrifikacijo zelo važna snov. Seveda bi bil prav tako važna snov tudi premogovni prah v Velenju. Odločno moram protestirati proti temu, da me poskuša gospod minister Serneč slikati kot sovražnika velenjske elektrarne. Baš nasprotno je resnica. Pri najrazličnejših prilikah sem zagovarjal sodelovanje elektrarne v Velenju in velenjskega premoga v našem elektrifikacijskem programu. Nasprotno sem pa nespretni eksploataciji te elektrarne, elektrifikaciji s pomočjo elektrarne v Velenju, ki bi imela obratno izgubo, ki bi torej škodovala narodnemu premoženju.

Ne dopuščam tudi nobenega dvoma o tem, da bi pri enakih obratnih stroških najprej posegel po velenjskem premogu in potem šele po trboveljskem. V trenutku pa, ko bi videl, da produciramo za javnost električni tok v Trbovljah ali v kakem drugem premogovniku ceneje nego v Velenju, bi me zagrabil skrb za narodno premoženje.

Nespametno je, nakopavati si finančna breme na po nepotrebnem, samo zato, da odpravimo iz narodnega gospodarstva tujce. Nismo dovolj bogati, da bi mogli plačevati premije za izolacijo tujega kapitala. Tudi nismo dovolj bogati, da bi tuje podjetnike mogli nadomestiti. Pač pa smo, hvala Bogu, močni dovolj, da jih prisilimo na skupno delo, od katerega imamo lahko velike koristi. Cemu bi gradili elektrarne z denarjem, ki ga nimamo, če lahko izkoristimo obstoječe?

Gospod minister Serneč pripoveduje marsikaj o premogovnem prahu. Važno se mi zdi, da je Trboveljska premogokopna družba pred leti sklenila dobavno pogodbo s Falsko elektrarno, da rajša jemlje tok iz Fale, nego da bi izkoriščala premogovni prah. To dejstvo dokazuje kvečjemu, da je Trboveljska premogokopna družba sklenila neugodno pogodbo in pa, da njena elektrarna v Trbovljah ni bogve kako zanesljiva. Vsi drugi zaključki gospoda ministra Serneča so pogrešni.

II.

V drugem svojem članku se bavi gospod minister Serneč z mojim elektrifikacijskim načrtom. Pravi, da mu ni moglo razumeti, kako sem mogel svoj predlog predložiti slovenski javnosti.

Svoj načrt sem bil lani junija meseca predložil mestni občini ljubljanski. Sprejela ga je, mimo lahkega rečem, z navdušenjem. Večkrat sem slišal opazko, da sem prinesel Kolumbovo jajce. Tudi drugi, zelo merodajni faktorji, so moj elektrifikacijski načrt zelo ugodno ocenili. Gospodu ministru Serneču pa vendarle ni všeč.

Ni mi moglo zatajiti dejstva, da se je v Belgiji naj del mojega načrta, ki se tiče sodelovanja vseh naših elektrarn, zelo izkazal. Seveda mi je to znano. Za belgijsko električno gospodarstvo je bila tista točka mojega programa, ki sem jo kot koristno rad prevzel, pravi blagoslov. Gospod minister Serneč pa meni, da ta stvar pri nas ne gre, ker imamo vodne sile poleg premogovnikov. Prav lahko je dokazati, da vodne sile ne delajo nobenih zaprek. Stroški vsake elektrarne razpadejo na več kategorij. Vodne in kalorične naprave imajo stroške, ki jih pripisajo obresti in odpisi investicij. Vsaka elektrarna ima stroške z osebjem in z obratnimi energijskimi izgubami. Edina razlika leži v tem, da kalorične naprave kurijo premog, ki ima svojo ceno, hidroelektrarne pa kurijo vodo, ki ne stane nič. Gre tedaj le za kvalitativno razliko v obratnih stroških in ne za kvalitativno.

Moj elektrifikacijski načrt je plod temeljitega in obširnega dela. Premislil sem si vse. Razmišljal sem veliko tudi o teh stvareh, ki se g. ministru Serneču zde nove. Trditve, da hidroelektrarne naprave ne gredo v moj načrt, je prazna beseda. Nič več.

Gospod minister Serneč je očitno tako malo preštudiral moj elektrifikacijski načrt, da opozarja na možnost velikih razlik v produkcijskih stroških posameznih organiziranih elektrarn. Baš s temi razlikami pa sem računal. Ko sem zahteval, da naj ima skupno obratno vodstvo za vse banovino polno pravice, da diktatorično premetava energijo iz elektrarne v elektrarno in jo pri tem plačuje producentu po njegovih lastnih cenah, konzumentu pa po cenah, ki bi jih z lastno produkcijo mogel doseči, sem računal s tem, da bodo velike svote ostajale v rokah skupnega obratnega vodstva. Pa sem predlagal, da naj se te svote potrošijo najprej za potrebne električne zveze med posameznimi elektrarnami, potem pa za električna omrežja v pasivnih krajih. Vse privatne elektrarne bi tedaj morale delati brez dobička za skupni interes in za javni blagor. Kje naj bi pri tem inozemska podjetja zasluzila, kako da naj bi pri tem škodovala narodnemu premoženju, mi je nerazumljivo. Po mojem mnenju ni krivda tujega kapitala, da ne deluje z vso silo za javni blagor, temveč krivda naših oblasti, ki ne zmorejo mojega načrta.

Iz vsega tega sledi, da je drugi članek gospoda ministra Serneča v celoti zašel na napačno pot. Centralno obratno vodstvo bi ne bilo nikak posebnosti, ki blago draži, pač pa bi električno energijo pocenili. Zakaj molči gospod minister Serneč o tem, da zahtevam po svojem elektrifikacijskem načrtu po vsi banovini isto ceno za električni tok, kakor jo imajo sedaj Kranjske deželne elektrarne. Da sem vezal razdelitev banovine na samostojne električne srece, dodeljene posameznim elektrarnam v eksploatacijo, na maksimiranje cen električnega toka? Zakaj ne pove gospod minister Serneč, da sem v centralni posredovalni električni družbi, ki naj vodi vse naše narodno gospodarstvo, odzidal vodilno vlogo banovini in Mestni občini ljubljanski, ki sta nam prav gotovo dovolj zanesljiva poroka za gospodarsko oblast. Zakaj ne pove gospod minister Serneč, da sem v centralni električni družbi hotel imeti kot družabnike tudi zastopnike privatnih elektrarn samo zato, da poslovanje te družbe ne bo birokratično, nespretno in škodljivo?

Po mojem načrtu inozemski kapital nikdar ne bo dobil elektrifikacije v roke. Če pa bo banovina forsirala elektrifikacijo s trajnimi obratnimi izgubami, bo prej ali slej prišel trenutek, ko bomo zašli pod kolesa inozemskih kapitalistov. Po desetih letih na žalost še vedno ne znamo na lastni svoji zemlji pravilno izkoristiti oblasti. Kdor se na nerazumljiv način izogiba sodelovanju tujega kapitala, ki se je zakopal v zemljo, kaže slabost, kaže, da ga obvladovati ne zna. Sramotno bi bilo, če bi vi re našega narodnega premoženja, delovno vodo in premog, prepuščali inozemcem v eksploatacijo

Pred konferenco Male antante

Na vrsti je več važnih problemov

Belgrad, 10. maja. 1. Belgrad se pripravlja na konferenco male antante, ki se bo otvorila 13. maja in bo trajala vsega skupaj tri dni. Rumunski in češkoslovaški zunanji minister bosta prišla v petek dopoldne, nakar se bodo posvetovanja takoj začela, ker je program konference zelo obsežen in so vprašanja, o katerih se bodo razgovarjali, take narave, da bo treba velike vztrajnosti, da se doseže enotno stališče vseh treh držav. Ker je sestanek ministrov male antante v Montreuxu meseca februarja bil samo izreden sestanek, ki se je pečal izključno le z razorožitvenim vprašanjem, se mora letošnja konferenca v Belgradu smatrati ne kot nadaljevanje razgovorov v Švici, temveč kot nadaljevanje razmišljanja, ki so se lani zaključila na konferenci v Bukarešti.

Pred tremi ministri ležijo važna vprašanja: razorožitve, nemške reparacije in podonavski blok. Glede prve točke so posamezne države že v Zenevi zavzele določeno stališče, tako da ni verjetno, da bi belgrajska konferenca mogla prinesiti kakšna presenečenja ali nekaj bistvenega novega. Pač pa se zdi vprašanje reparacij nekoliko bolj delikatno.

Jugoslavija je bila s Hooverjevimi moratorijem težko udarjena, ker je izgubila redni letni dohodek, med tem ko sta Češkoslovaška in Rumunija z ameriškim predlogom, da se uvede moratorij za vsa plačevanja, ki izvirajo iz svetovne vojne, imeli veliko korist. Ti dve državi sta v postavki reparacij mnogo manj dobivali, kakor sta morali plačevati kot dolžnici inozemskim državam. Ti dve državi torej nimata nikakega interesa, da se borita proti sedanji rešitvi reparacijskega vprašanja. Jugoslavija je bila v tem pogledu osamljena. Zaprtilo so jo velesile, ki so mimo njenih protestov Hooverjev moratorij kraikomalo izvedle, zapustili pa sta jo tudi njeni dve zaveznici v mali antanti. To dejstvo zveni sicer nekoliko neprijetno na prvi pogled, toda v interesu stvari in enotnosti v političnem programu male antante je, da se ne prikriva, ampak da se z vso jasnostjo in odkritosrčnostjo predloži javnemu mnenju.

Konferenca v Belgradu, ki bo postavila na dnevni red reparacijsko vprašanje, bo morala torej predložiti pred našo javnostjo račun, zakaj nismo mi Jugoslavi v vprašanju, kjer je bila in je še vedno pravica popolnoma na naši strani, našli opore in podpore pri naših zaveznikih Češkoslovaški in Rumuniji. Naša javnost seveda z gotovostjo pričakuje od konference, da se bo v tem pogledu zednila in da bosta naša velika prijatelja dr. Beneš in princ Ghica razumela naš poseben položaj ter da bosta v bodoče posebno na veliki reparacijski konferenci, ki se napoveduje v Švici, odločno branila jugoslovansko stališče in popravila dosedanje zamudo. Poleg dejstva, da je pravica na jugoslovanski strani, je vredno podčrtati, da Jugoslavija prvič odkar obstoja Mala antanta, apelira na njeno solidarno podporo. Doslej je Mala antanta štilila mnogo bolj interese, ki niso bili v prvi vrsti jugoslovanski. Topot upamo, da bo pokazala evropska javnost, da je solidarnost popolna, tudi, kadar je treba zagovarjati jugoslovanske težnje.

V pogledu podonavskega vprašanja, ki je tudi na dnevnem redu, so vsi trije zunanji ministri v daljših izjavah pred parlamentom izpovedali svoja stališča. Te izjave niso bile v vsakem pogledu identične in imeli smo vtis, da obstoja v okvirju držav Male antante več mnenj, ki simpatizirajo z različnimi načrti o organizaciji podonavskih držav. Jugoslavija je na usta svojega vladnega predsednika povedala, kaj misli o Podonavju. Ona neče političnega Podonavja, ampak samo gospodarsko, in tega iz vsega srca. Ona bi rada, da se podonavske države, v prvi vrsti države Male antante med seboj pogovorijo, koliko kmetijskih pridelkov in industrijskih izdelkov lahko v medsebojni trgovini konsumirajo. Nadalje je Jugoslavija mnenja, da hoče na vsak način obdržati tudi svoje trgovske zveze s svojimi dosedanjimi tržišči. Od evropskih velesil ne prosi nobene denarne pomoči, ampak samo, da ji odprejo svoja tržišča, kjer bi lahko prodajala svoje blago.

Vsaka nadvlada ene ali druge od podonavskih držav nad ostalimi, vsako vmešavanje velesil v Podonavje je s tem izključeno. Rumunija se je

temu stališču precej približala, Češkoslovaška pa, ki ima med podonavskimi državami izjemno stališče tako v gospodarskem kakor v političnem pogledu, je glede Podonavja ohranila svoje lastne smernice. Konferenca v Belgradu bo morala tudi v tej smeri priversti do potrebne soglasnosti. Zato je potrebno, da začne svoje delo tam, kjer ga je lani v Bukarešti končala, ko je namreč naš zunanji minister dr. Marinković, sedanji predsednik vlade, konkretno predlagal: »Da se politični pomen Male antante razširi tudi na gospodarsko polje in da naj si vse tri države zaveznice v sedanjih gospodarskih težkočah, ki so posebno zadele kmetijstvo, pridejo na pomoč druga drugi s tem, da industrijske države Male antante, to je Češkoslovaška, v povračilo za industrijske izdelke, katere uvaža v Jugoslavijo in Rumunijo, od slednjih odkupi isto količino kmetijskih pridelkov.« Konferenca v Bukarešti je na tem vprašanju shirala.

Dragocene izkušnje dolgega leta so, tako vsaj upamo, pripomogle k temu, da bo belgrajska konferenca ta lani propadli predlog na novo vzela v pretres in ga ugodno rešila. Samo na ta način je zagotovljeno, da bo belgrajska konferenca v tej veliki politični in gospodarski zmedbi, ki vlada v Evropi, nekaj koristila. Bilo bi škoda, bila bi izguba časa, če bi ta konferenca, ki se tako rekoč sestaja sredi evropske burje, izvenela v platončnih izjavah o popolnem sporazumu na vseh poljih, konkretno pa v pogledu reparacij in medsebojne gospodarske pomoči podonavskih držav ničesar ne bi pripevala.

Neuradno govorijo po prestolici, da bodo prišla na dnevni red še druga vprašanja. Med njimi tudi odnosi s Sovjetsko Rusijo. Vsi vemo, da vzdružuje Češkoslovaška čisto normalne odnose s Sovjeti, ki imajo svoje zastopstvo v Pragi, kakor ga imajo tudi Čehoslovaki v Moskvi. Vsi vemo tudi, da se je Rumunija trudila preteklo leto, da bi prišlo do sporazuma z Rusijo. Pogajanja v Rigi so, dasi ne pa krivdi Rumunov niti Sovjetov, ostala brezuspešna. Sovjetska Rusija postaja gospodarska sila in kot taka zelo važen činitelj pri gospodarski organizaciji podonavskih držav. Trije ministri bodo brez dvoma tudi o tem vprašanju razmišlivali. Ni pa gotovo, če bodo prišli do definitivnih zaključkov.

Navzočnost poljskega zunanjega ministra Zaleskega, ki pride te dni v Belgrad, da vrne obisk katerega je napravil dr. Marinković lani v Varšavi, in da slovesno otvori novo palačo poljskega poslanstva, dodaja, to je vsakomur jasno, mnogo k važnosti sestanka Male antante v Belgradu. Poljska nima nobenih interesov v političnem programu Male antante, to je ponovno izjavila, pač pa jo zanimajo gospodarska vprašanja v Podonavju. Zaleski bo v Belgradu našel priliko, da uveljavi tudi svoje gospodarsko stališče.

Belgrad bo za nekaj dni potegnil nase pozornost vse Evrope. Semkaj prihaja vedno večje število inozemskih časnikov, nadalje se vračajo vsi v Belgradu akreditirani diplomati na svoja mesta. Tudi dotok gospodarskih inozemskih delegacij je velik. Zato je verjetno, da bo belgrajska konferenca pridobila na važnosti ne samo zaradi razgovorov med zunanjimi ministri, temveč tudi zaradi mnogoštevilnih stikov, ki se bodo vršili za kulisami med različni politiki in gospodarstveniki iz naše države in inozemstva.

Obnova vojaške pogodbe med državami MA

Bukarešt, 10. maja. tg. »Curentul« poroča, da je bila včeraj v rumunskem zunanjem ministertvu konferenca, katere so se udeležili rumunski zunanji minister Ghica, jugoslovanski poslanik Antić in češkoslovaški poslanik Künzl-Jeierski. Te konference se je udeležil tudi še rumunskega generalnega štaba general Samsonovici. Pri tej priliki je bila sklenjena nova vojaška pogodba med državami Male antante. Pogajanja so se že dolgo vršila in se je stvar sprožila v Pragi na konferenci šefov generalnih štabov in držav Male antante. Vojaška pogodba je bila včeraj istočasno podpisana v Pragi, Bukarešti in Belgradu. Obenem se je sklenilo, da se bodo šefi generalnih štabov vseh treh držav sestali h konferenci v Belgradu meseca septembra.

Austrijska kriza

Dunaj, 10. maja. tg. Zvezni predsednik Miklas je poveril sestavo vlade bivšemu kmetijskemu ministru Dollfussu, ki je takoj začel razgovore z Velenemci in Heimatblockom, da vidi, ali so člani teh strank pripravljeni stopiti v bodočo vlado.

Dunaj, 10. maja. tg. Mandatar Dollfuss je že zvečer začel pogajanja s strankami. Do sedaj je izključen vsak uspeh, ki je odvisen v prvi vrsti od jutrišnje seje ustavnega odbora, ki bo odločal o predlogih socialnih demokratov, velenemcev in Heimatbloka o razpustu narodnega sveta. Velenemci in Heimatblock so izjavili, da je odvisno od sklepov ustavnega odbora, ali bodo sodelovali pri sestavi večine in kabineta.

Osebnosti

Belgrad, 10. maja. 1. Današnje »Službene novice« prinašajo: Za banskega svetnika kr. banske uprave zetske banovine v 4. skupini je postavljen dr. Dragotin Zorc, za pomočnika tajnika v 7. skupini je postavljen pri železniškem obmejnem komisariatu v Mariboru Petrečič Franc in za pomočnika državne policijske straže pri upravi ljubljanske policije je postavljen v 7. skupini Dragotin Grile, do sedaj višji nadzornik pri isti policiji; za predsednika mestne policije v Šibeniku je postavljen Grbič Vladimir, do sedaj pri obmejnem komisariatu na Jesenicah; za politično-upravnega tajnika v 7. skupini pri okrajnem glavarstvu v Krškem je postavljen Gostinčar Avgust, do sedaj višji pristav pri okrajnem glavarstvu v Somboru. — V strojni oddelki ravnateljstva državnih železnic v Sarajevu so premeščeni: Skubec Jakob, Stibler Karel in Jenko Jaroslav.

Split, 10. maja. ž. Včeraj je potoval skozi Split japonski poslanik na Dunaju Isaja, ki obišče Dubrovnik.

Iščemo pomočnice šivilje. Atelje Julijana, Rožna dolina cesta VIII.

Iščemo vezilje. Atelje Julijana, Rožna dolina cesta VIII.

DIANA FRANCOSKO ŽGANJE IN KRUHA HLEB

REŠITA HIŠO NAJNUJNEJŠIH POTREB

Cena: mala steklenica . . Din 10—
srednja steklenica . . » 26—
velika steklenica . . » 52—
Doblj se povsod!

Naši gospodarstveniki o dr. Korošcu

»Trgovski list« z dne 10. maja št. 53 piše: »Gospodarstvo je v najmočnejši zvezi z živim življenjem, saj je njegov bistveni del, ki skrbi za materialne dobrine. Predstavniki gospodarstva so vedno stremeli za tem, da so imeli v lastnem interesu stike tudi s politiko, ki je v stanju izdatno vplivati na njegov dobrobit in ki je v zadnjih desetletjih pri nas tesno spojena z osebnostjo vodilnega slovenskega politika g. dr. Antona Korošca.

Radi tega kot glasilo slovenskega gospodarstva ne moremo neopaženo mimo važnega življenjskega jubileja, ki ga obhaja 12. t. m. g. dr. Korošec, eden največjih Slovencev.

G. dr. Korošec se je že zgodaj pričel uveljavljati v našem političnem, prostrednem in gospodarskem življenju. Po svojih odličnih sposobnostih je izvrševal smoteno in uspešno ne le dolžnosti, katere mu je naložilo zaupanje volilcev, ampak je preko tega imel pred očmi tudi interese celokupnosti. V zasledovanju tega cilja si je veliko prizadeval, da postavi trde temelje za srečno in vedro bodočnost slovenskega ljudstva.

Preko združništva, kateremu je posvečal tekom svojega uspehov polnega življenja posebno pozornost, je bil vedno v stikih z gospodarstvom, za

katerega težnje in prizadevanje je kazal vedno polno umevanje. Na čelu Zadrugne zveze v Ljubljani in glavne zadrugne zveze v Belgradu je posebno pospeševal naše kreditno zadrugništvo, ki se je pri nas po njegovem prizadevanju razvilo v močno vejo slovenskega gospodarstva.

Se v ožje stike s slovenskim gospodarstvom pa je stopil g. dr. Korošec v svojem političnem udejstvovanju. Tudi v politiki je imel pred očmi interese slovenskega gospodarstva, pa naj je bilo to na Dunaju ali v Belgradu, kjer je zavzemal odlična vodilna mesta v naši vladi. Bil je rade volje na razpolago, kadar so se k njemu zatekli predstavniki gospodarstva, da ga detajlno informirajo o križih in težavah ter ga prosijo za pomoč, katere ni nikdar odrekel. Imel je vedno dobro voljo pomagati gospodarstvu in ga podpreti v njegovih težnjah. Gospodarstvo mu je hvaležno za naklonjenost, v kateri mu je pomagal ob marsikateri neprilici in nevolji.

V imenu slovenskega gospodarstva gospodu jubilantu ob njegovi šestdesetletnici iskreno čestitamo in želimo, da ga ohrani Bog našemu narodu v skrbi za njegov dobrobit do skrajnih mej človeškega življenja.

Katastrofalno neurje po Hrvatskem in Baranji

Preteklo nedeljo je skoro po vsej državi divjal silen vihar z nalivom in točo. Iz raznih krajev Slovenije smo prejeli poročila, da je toča posebno po vrtovih in vinogradih napravila občutno škodo. V zagrebški okolici je po nekaterih občinah padala gosta in debela toča, ki je uničila nad četrtino posevkov in vinogradov. Se hujše je divjal

vihar s točo v Podravju.

Iz Koprivnice poročajo, da je v nedeljo okrog 1 popoldne pridivila silna nevihta. Toča je padala okrog 10 minut. Največ škode je napravila v zahodnem delu gjurjevskega in koprivniškega okraja. Nekateri vinogradi so popolnoma uničeni. Posebno je prizadeta okolica Ruševca.

Vihar uničil nad 200 gospodarskih zgradb.

Dubrava pri Gradcu, 9. maja. Včeraj okrog poldne so se zgrnili nad našim mestom in okolico gosti in črni oblaki, kmalu za tem pa se je med hudim vetrom vtila ploha. Vmes je padala sicer redka, pa zelo debela toča. Veter se je kmalu spremenil v pravi ciklon, ki je divjal skoz tri občine in napravil ogromno škodo. Ljudje so prestrašeni zbežali v hiše. Ciklon je divjal komaj 10 minut, vendar je bilo to dovolj, da je povzročil ogromno škodo. Ko so ljudje po viharju prišli iz hiš, se jim je nudil žalosten prizor: številne gospodarske zgradbe so bile spremenjene v kup razvalin, tudi mnogo stanovanjskih hiš je ostalo brez streh. Ciklon je v treh občinah uničil okrog 200 gospodarskih zgradb. Vihar je s koreninami izruval mnogo dreves. Neka deklica, na katero je padla velika ograja, je smrtonosno poškodovana in dvomijo, da bi ostala pri življenju.

Strašne posledice viharja v bjelovarskem okraju

Bjelovar, 9. maja. V nedeljo popoldne je nastal silen naliv. Vmes je padala toča, debela kakor golobja jajca. Danes so prišla poročila iz okraja, da je ponekod divjal pravi orkan. Najhujši je bil vihar okrog vasi Srpske Kapele v občini Farkaševac, kjer je popolnoma porušil 20 hlevov in dve hiši. Mnogo drugih zgradb je pa močno poškodovanih. Na sadnem drevju, ki je bilo v cvetju, je vihar napravil ogromno škodo. Veliko dreves je vihar izruval s koreninami vred.

Toča nad Slavonijo in Baranjo

Osijek, 9. maja. Včeraj je nad Slavonijo in Baranjo divjal silen vihar, ki je k sreči trajal samo kratek čas. Med dežjem in gromom je padala tudi toča. Doslej so došle šele posamezne vesti o tem neurju in povzročeni škodi. Iz Andrijevece poročajo, da je tam ležala toča na tleh več centimetrov na debelo in da je napravila veliko škodo posebno po vinogradih in sadovnjakih. Posebno hudo je prizadeta Baranja, kjer je padala zelo debela in gosta toča. V posameznih krajih je toča povzročila ogromno škodo, kar ni čudno, saj je padala toča debela kakor orehi. Tudi silen vihar sam je napravil obilo škode. Več zgradb je porušeni.

Millijonska škoda v okolici Subotice

Subotica, 9. maja. Včeraj popoldne okrog 4 je doletela tukajšnja pokrajina huda nesreča. Z bliskovito naglico je prihrumela iz smeri od Sombora kakor orehi debela toča, ki je neusmiljeno tolkla in sekala v najlepšem cvetju se nahajajoče sadovnjake, vinograde in žitna polja. Škoda gre v težke milijone, ker je ves letošnji pridelek vina in sadja uničen. Sadno drevje je toča popolnoma oklestila, po tleh leže cele veje. Toča je trajala celih deset minut. Že danes se nam obetajo mnogo večje cene lanskemu pridelku vina, ki so bile doslej sicer dokaj nizke t. j. po 3, 4 in 5 Din za 1 liter v drobni prodaji.

Dalmaciji se obetajo hudi časi

Šibenik, 9. maja. V Šibeniku in po vsej severni Dalmaciji je pretekli teden divjal silen južni veter, kakršnega ljudje še ne pomnijo. V petih dneh je veter uničil vse sadno drevje, ki je bilo v najlepšem cvetju in ki je izredno dobro kazalo. Enako je veter uničil cvetje boba in fižola, medtem ko je ječmen, katerega so kmetje letos posejali cele komplekse, popolnoma premlačil. Ni nobenega upanja, da bi se ječmen opomogel, ker po vetru ni bilo nič dežja in je zemlja ostala suha, brez vlage. Ta katastrofa je povzročila ogromno škodo, tako da bo letošnje leto še mnogo hujše, kakor je je bila pretekla zima.

DAME!

Priznana desinfekcijsko in toaletno sredstvo

SANOFORM

se dobi v vseh lekarnah in drogerijah. »Sanoform« pristen samo v originalnih steklenicah, kakršne so razstavljene v izloži drogerije GREGORIĆ, Ljubljana, Prešernova 5.

Toča v kamniškem okraju pobelila polje

Kamnik, 10. maja.

Že v nedeljo popoldne je razsajala nad Kamnikom huda nevihta z močnim nalivom. Med nalivom se je nad Samčevim predorom pod Malim gradom podrla precej visoko drevo, ki je padlo na cesto in za toliko časa zaprlo ves promet med Šutno in Glavnim trgom, dokler niso prihiteli mestni delavci in spravili drevo s ceste. Drevo je pri padcu podrla precejšen konec železne ograje nad predorom.

V torek se je hudo vreme ponovilo že v zgodnjih jutranjih urah in onemogočilo vsako kupčijo na sejmu, ki se je ta dan vršil v Kamniku. Med dopoldanskim nalivom je v presledkih padala tudi toča, v planinah pa je ves čas snežilo. Nagel padec temperature ni obetal prav nič dobrega. Popoldne pa je pričela nad vsem kamniškim okrajem od planin do Ježice padati gosta sodra pomešana s točo. V kratkem času je pokrila polja dva do tri prste na debelo. Bela snežna odeja se je pri tako nizki temperaturi obdržala precej časa, dokler se ni zjasnilo in ni solnce posijalo na planine, ki so se prikazale v najlepšem sijaju, pokrite s svežo snežno odejo, ki je segala globoko v doline. Pozni pojav zime bo brez dvoma zapustil precej sledov na sadnem drevju, zlasti pa na črešnjah in slivah, ki so ravno v najlepšem cvetju, komaj posajeno vrtno zelenjavo, zlasti pa solato je toča večinoma popolnoma zbila.

Silna nevihta nad Domžalami

Domžale, 10. maja.

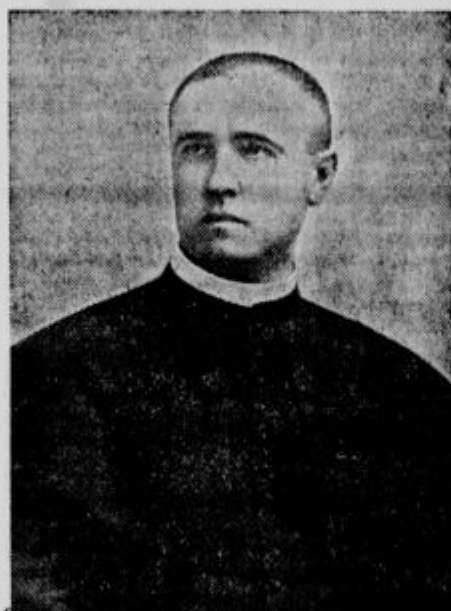
Danes okrog 10 popoldne so se pripodili črni oblaki nad naš trg. Postalo je temno, da so morali marsikje prižgati luči. Bliski so švigali, vtila se je močna ploha, med katero je spočetka padala debela toča, nato pa padala dobre pol ure tako gosto, da je pobelila vsevpred. Na povrtnini in sadnem drevju je povzročila mnogo škode. Tudi treščilo je parkrat. Temperatura je padla na —2 stopinji C.

FOTOAPARATE

svetovnih trdk Zeiss-Ikon, Rodenstock, Voigtlander, Welta, Certo itd ima vedno v zalogi

Istotodd. Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani Zahtevajte cenik!

Slovo župnika Horvata

Naš list je že poročal o smrti gosp. Horvata, župnika v Martjancih v Slovenski krajini. Danes objavljamo njegovo sliko z nekaterimi spomini. Saj je mož, ki je bil Belji Hrvat po rodu in se je žrtvoval 27 let za Slovence, to zaslužil.

Njegova cerkev v Martjancih izvira iz konca XIV. stol. in je med najstarejšimi v Slovenski krajini. Krasijo jo lepe freske v gotskem prezbiteriju (1398), po Plečnikovi zamisli pa je preskrbel rajni g. župnik prelepi beli marmornati oltar sv. Martina. Bil je upravičeno ponosen čuvar dragocenih starin in je radostno razkazoval cerkev (gl. Sušnik, Prekmurski profili — Stele v D. in S. 1926) menda zadnjič ljubljanskemu slovenskemu seminarju v maju 1930, zakaj kmalu nato je hudo zbolel.

Ker je stal odločno na strani onih, ki so se borili za priključitev Slovenske krajine Sloveniji, je izgubil mnogo svojih prijateljev — toda ostal je zvest. Vneto je širil slovenski tisk v svojih župnijah. Njegovega pogreba se je udeležilo 23 duhovnikov z ogromno množico žalujočih vernikov. Tako je odšel izmed naših stebrov za Sakovičem in Bašo tudi Horvat...

Ljubil je Slovence, zato počivaj v miru med nami!

Samo z negovanjem zob nikoli več zobni kamen!

Na zobeh se zelo često tvori povzročitelj hudih obolenj — zobni kamen. Sargov Kalodont odstrani zobni kamen, ker je edina zobna krema, katera vsebuje učinkoviti sulforicinoleat po Dr. Braunlichu. Pri čiščenju se razkroje organske substance, ki so zvezane z zobnim kamnom. Tako izgubi zobni kamen sčasoma svoje oporišče, se zdrobi in se lahko odstrani s trdo ščetko za zobe. Pomislite, kako važna je redna uporaba Sargovega Kalodonta za ohranitev Vaših zob.

Proti zobnemu kamnu

Zaradi letakov pred sodniki

Mali kazenski senat deželnega sodišča: s. o. s. g. Ivan Kralj kot predsednik ter sodnika dr. E. Koba in dr. Leon Strukelj. Državni tožilec dr. I. Ogoreutz. Pred senat so ob 8.30 stopili trije mladi obtoženci: 24letni jurist Edvard Votič ter trgovska pomočnika 22letni Anton Strojani in 18letni Janez Breznikar, oba iz Smartna pri Litiji. Vse tri obtožence je branil odvetnik dr. Marko Natlačen.

Državni tožilec dr. Ogoreutz je dvignil proti vsem trem obtožbo zaradi zločinstva po členu 3. zakona o javni varnosti in redu v državi. V obširni obtožnici je navajal, da je prvi obtoženeц 14. in 19. februarja letos v Smartnem pri Litiji izročil prvič 6 letakov »Proglas študentov ljubljanske, zagrebške in beograjske univerze« Jožetu Cajhnu z naročilom, da jih izroči v nadaljnjo razdelitev Antonu Strojani, a drugič, da je Antonu Strojani samemu izročil 12 teh oklicev in da je od teh tretji obtoženeц Janez Breznikar 19. februarja letos 2 letaka nabil, enega na Rusovo hišo, a drugega na ograjo Brezovjarjeve hiše. S tem so vršili propagando, da bi se spremenila današnja ureditev države ali politični ali socialni red v državi.

Za razpravo je vladalo med akademiki veliko zanimanje in zato so v lepem številu napolnili razpravno dvorano št. 79. Ves čas razprave je vladal mir in akademiki so z največjo pozornostjo zasledovali potek razprave.

Zagovor obtožencev.

Po končanih formalnostih in prečitani obtožnici je predsednik vprašal prvega obtožence: »Votič Edvard! Ali priznate, da ste razširjali letake in se čutili krivega?«

Obtoženeц: »Razširjal sem jih res! Ne čutim pa se krivega...«

Državni tožilec se je dvignil in izjavil: »Predlagam izključitev javnosti iz državnih interesov.« Branilec dr. Natlačen: »Se protivim temu predlogu.«

Senat se je umaknil na daljše posvetovanje. Nato pa je predsednik objavil sklep: »Javnost se ne izključuje, ker smatra sodni dvor, da niso podani razlogi za izključitev.« (Odobranje med akademiki.) Predsednik: »Zahtevam, da ste popolnoma mirni, drugače odredim izpraznitev dvorane.«

Po tem sklepu se je nadaljevalo zasliševanje prvega obtožence, ki je ponovno izjavil:

»Priznam, da sem letake izročil Strojani. Nisem smatral to za kaznjivo, prvič zato ne, ker je bil oklic s tako vsebino prebitan na svetosavski proslavi vprito profesorovskega zbora in rektorja, drugič, ker je bil oklic nabit tudi v avli. Taki oklici so bili razširjeni tudi po drugih krajih, kakor v Kamniku, Radovljici in Slovenjgradcu, a nikjer niso bili razširjevalci preganjani.«

Državni tožilec: »Odkod veste, da se niso nikjer drugje vršile poizvedbe?«

Obtoženeц: »Ljudje so mi povedali.« Sledilo je zaslišanje drugega obtožence. Predsednik: »Anton Strojani! Ali se čutil krivega?«

Drugi obtoženeц Strojani prostodušno: »Popolnoma nič. Votič je prišel v prodajalno, kjer je bilo mnogo strank. Letake je položil na pult. Zvečer sem jih nesel v svojo sobo. Nisem jih smatral za važne. Imel sem jih za sportna navodila. Sam sem šel k pevski vaji. Vajence pa jih je pozneje sežgal.«

Predsednik: »Kako to, da ste rekli tovarišu Breznikarju, naj jih nabije?«

Obtoženeц je to vprašanje zanikal. Za njim je prišel na vrsto tretji obtoženeц Janez Breznikar. Predsednik: »Vi ste te letake nabili?«

Obtoženeц Breznikar: »Da. Strojani jih je prinesel v sobo. Vzel sem dva in vtaknil v žep. Letaka nisem čital.«

Predsednik: »Zakaj ste jih nabili? Lahko bi bila v njih napisana kaka neumnost?«

Obtoženeц: »Lahko! Če bi ga bil čital, ga ne bi nabil.«

Predsednik: »Zakaj ste pri konfrontaciji s Strojanim v Litiji povedali, da vam jih je Strojani dal?«

Obtoženeц: »Zato, da bi bil prost.«

Predsednik je nato prečital razne zapisnike in izpovedbe priš. Josip Cajhen je izpovedal, da mu je Votič izročil nekaj letakov. Prečital jih je doma in spoznal, da imajo nedopustno vsebino. Vrgel jih je v ogenj.

Predsednik: »Se organist je smatral vsebino za nedopustno?«

Obtoženi Votič: »To je napravil vprito ženo. Noben kod nima svobodne volje.«

Predsednik je v nadaljnji razpravi prišel na to, da je eden obtožencev še starejši maloletnik in proglasil razpravo za tajno. Branilec je pripomnil:

»V imenu svojega klienta predlagam javnost razprave.« Obtoženi Janez Breznikar: »Sem za javnost razprave.«

Po govori državnega tožilca dr. Ogoreutza in branilca dr. Marka Natlačena in po posvetovanju senata je senatni predsednik objavil kratko

sodbo.

Edvard Votič in Anton Strojani sta kriva zločinstva po členu 3. zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi in se obsojata: Edvard Votič na 4 mesece strogega zapor, Anton Strojani pa na 3 mesece, oba pogojno za 2 leti. Tretji obtoženeц Janez Breznikar je popolnoma oproščen od obtožbe. Razprava je bila zaključena ob 10.30 popoldne.

Vitomil Zupan v zaporu

Ljubljana, 10. maja.

O žaloigri v Gregorčičevi ulici, kjer je bil po nesreči ustreljen dijak Fedor Senekovič, smo poročali že včeraj. Dijak, ki je oddal Senekoviču smrtni strel v sence, je 18letni osemšolec Vitomil Zupan. Ko je prišla na kraj žalostnega dogodka policijska komisija, je bil Zupan aretiran, da ga policija zasliši. Zupana je zaslišal policijski uradnik Karababič. V svoji izpovedi zatrjuje Zupan ves čas, da gre izključno za nesrečo, prav tako izpovedujejo tudi vse priče, ki so bile do sedaj v tej zadevi zaslišane. Zupan je izpovedal, da se je poznal s Senekovičem že dalj časa in da sta bila ves čas iskrena prijatelja. Pred približno tremi tedni sta se sprehajala na promenadi in tam zagledala učiteljico Vando H. Senekovič se je seznanil z njo in ji predstavil še Zupana. Včeraj sta bila oba povabljena k njej na stanovanje v Gregorčičevo ulico. Zupan se je že takoj ob prvem srečanju zaljubil v lepo dekle, medtem ko o Senekoviču zatrjuje, da ni imel za dekle posebnega zanimanja, zato tudi ni bil nani nič ljubosumen. Zupan je zložil Vandi na čast celo pesem in jo je pred štirimi dnevi izročil.

Revolver je dobil Zupan popoldne od svojega prijatelja, dijaka O., s katerim se že dolgo poznata. Dejal mu je, da se boji maščevanja nekih moških, s katerimi je imel pred dnevi nekajšen spor. Zupan je že prej imel ta revolver v rokah in je vedel kako funkcionira. Ko sta bila popoldne v gosteh pri Vandi, jima je ta igrala na klavir, pa tudi Zupan je igral. Pogovor je nanesel na revolver in Zupan ga je pričel razkazovati. Ves dogodek se je nato odigral tako, kakor smo poročali včeraj.

Zaslišan je bil tudi dijak O. Povedal je, da je svojemu prijatelju Zupanu že prej razložil in ponovno še včeraj funkcioniranje revolverja. Zupan je priznal, da je vedel, da revolver na eni strani funkcionira in da so v revolverju še trije strelci, mislil pa je, da se na drugi strani naboja, ki je bil prazen, ne more sprožiti. Revolver pri prvem poskusu, ko si ga je Zupan sam nastavil na sence, res ni funkcioniral, pač pa se je sprožil, ko je Zupan nastavlil Senekoviču na sence. Najbrže se je tedaj nepričakovano odprl drugi del revolverja.

Kljub nekakšni nejasnosti v Zupanovi izpovedi, je gotovo, da gre pri vsej zadevi za nesrečo, ne pa za kaj drugega. Tudi policija je prepričana, da gre za nesrečo, vendar pa bo še natančno zaslišala Zupana in bo šele na podlagi njegove ponovne izpovedi odredila, ali naj se vrši obdukcija Senekovičevega trupla ali ne. Včeraj popoldne je bila napovedana obdukcija, ki je pa ni bilo, morda pa bo jutri. Zupan je še v zaporih in bo policija še skiepala o njegovi usodi. Čeprav ne gre za umor, vendar čakajo mladeniča gotove sitnosti zaradi nedovoljene nošnje in neprevidnega ravnanja z orožjem.

Utis o dogodku je v Ljubljani izredno globok. Zlasti sočustvuje občinstvo z družinami obeh nesrečnih dijakov, Senekoviča in Zupana, ki sta oba edince in oba dobra dijaka.

Konjice

Materinska proslava, ki jo je preteklo nedeljo priredilo Katol. izobraževalno društvo, je bila res zelo ganljiva. Naše matere so se je udeležile v prav velikem številu. Vse točke so bile zelo srečno izbrane in lepo izvedene. Najbolj pa je ugajala vsem zanimiva igra »Prisegame«, ki vsebuje obilo lepih in ganljivih prizorov, ne manjka pa tudi šaljivih slik. Naše matere so bile s proslavo zelo zadovoljne in vselej nad hvaležnostjo svojih otrok.

Silno neurje je divjalo preteklo nedeljo okrog poldne nad Konjicami in okolico. Zelo je treskalo in grmelno. Padala je tudi zelo gosta toča, ki pa zaenkrat še ni naredila večje škode.

Ljubljana

Petdesetletnica

Gospojno društvo sv. Vincencija Pavelskega je obhajalo te dni petdesetletnico svojega obstoja. Proslava je bila skromna, a priručna.

Ob pol 10 so se zbrali gostje, članice in prebivalci Jožefišča v okusno okrašeni domači kapelici. Preč. mrg. Steska je daroval sv. mašo z blagoslovom in zahvalno pesmijo.

Po končani službi božji so se podali vsi navzoči v dvorano, okrašeno z zelenjem in cvetjem, ter slikami vladarske dvojice in vseh dosedanjih predsednikov društva.

Predsednica gospa Franja dr. Tavčarjeva je pozdravila goste — g. svetnika Likozarja kot zastopnika mesta Ljubljane, g. dr. Rusa, šefa socialnega skrbstva, rektorja g. Kopatina, mrg. Stesko, mrg. dr. Ujčiča, gospo Mašo Gromovo, predsednico kluba Primorsk, gđc. Šotovo, zastopnico Kola Jugoslovenskih sester, gđc. Auersperg in Kromberger, potomkinji ustanoviteljice; nadalje gđc. sestre, voditeljice zavoda, penzionarke in članice.

Gospod ban je poslal pisemne pozdrave in denarno podporo.

Na predlog gospe predsednice se je odposlala udanostna brzojavka kraljevi.

Potem je društvena tajnica gospa profesor Wessner prebrala krasno in temeljito sestavljeno kroniko društva. Povedala nam je med drugim: Ustanoviteljica in prva predsednica tega društva in zavoda Jožefišča je bila grofica Zofija Auersperg po iniciativi prof. Krombergerja. Denarna posojila je dala Kranjska hranilnica, ki so se pogajoma odplačevala. Po posredovanju g. dr. Suppana je podarila gospa Josipina Hočvar v ta namen 40.000 kron v obliki obveznic, ki so bile naložene v vojni. Posojilo.

Nadaljnji društveni predsedniki do prevrata sta bili baronica Hein Olga in gospa Kosler Antonija, kateri sta pomagali gospe Laschan in Chron.

Zrno, katero so položile te dame, je raslo in se razvilo danes v drevo — žensko zavetišče, pod katerega okrilje se zatekajo oskrbe in nege potrebne revne, osirotele deklice, ter od dolgega in trudopolnega življenjskega pota osušenice ženske, pa tudi osamele gospe in gospodične. — Tu najde vsaka svoj dom.

Od prevrata do danes predseduje društvu gospa Franja dr. Tavčarjeva.

Po prečitani kroniki so se spomnili zborovalci umrlih članov in dobrotnikov društva.

Ko so delegatkinje izrekle v toplih besedah svoje čestitke in po ponovni zahvali gospe predsednice vsem navzočim za udeležbo, se je preslo k običnemu zboru.

Prva točka običnega zbora je bilo na vsestransko željo — soglasno imenovanje marljivje in nad vse požrtovalnice tajnice, gospe prof. Wessner, ki je duša vsega društvenega delovanja, za častno članico. Nato sta podali tajnica ter zelo marljivo in požrtovalna blaginjičarka gospa Sičeva svoji poročili, ki sta bili na predlog mrg. Steske z zahvalo odobreni.

Pri sledečih volitvah je bila enoglasno izvoljena sedanja predsednica gospa Franja dr. Tavčarjeva in ves sedanjí odbor, obstoječ iz 17 odborov in 4 svetovalcev.

Zaključek lepe slavnosti je bila pogostitev vseh v Jožefišču bivajočih stanovalk.

Kaj bo danes?

Drama: »Kaj hočete«. Red B.
Opera: Zaprt.
Restavracija »Slone«. Predavanje društva »Bela Krajina«. Predava dr. Jože Rus »O tipu belokranjskih mest«. Ob 20.

Nočno službo imajo lekarne: mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Uštar, Sv. Petra cesta 78, in mr. Hočvar, Celovška 34.

● Konzulat Francije, francoska kolonija in francoski institut v Ljubljani se bodo podali v četrtek, 12. maja ob 15 pred spomenik lirije, da tamkaj v znak žalovanja položijo vence ob priliki pogreba g. Paul Doumerja, predsednika republike. Francoski institut bi bil svojim članom in prijateljem iskreno hvaležen, ako bi se hoteli udeležiti te žalne svečanosti.

● Se Rdeči križ za prihodajo zimo. Čeprav je dal Rdeči križ naložiti za svojo akcijo na korist ljubljanskim brezposelnim in revnim prebivalcem natisniti in po vseh mestnih okrajih raznesti petnajst tisoč nanj že naslovljenih dopisnic, se je zgodilo,

— Bolečine in tiščanje v želodcu, zaprtje, gnuloba v črevesu, okus po žolcu, slabo prebavo, glavobol, belino na jeziku, bledico odpraviti, kdor češče pije naravno »Franz-Josef« grenčico, poln kozarec zvečer, preden gre spat. Zdravniki-specialisti za bolezni v prebavih pravijo, da je treba »Franz-Josef« vodo toplo priporočati kot zelo smotreno, domače zdravilno sredstvo. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

da se premnogim taka dopisnica ni dostavila. Seveda se to ni zgodilo hotoma. Ker pa marsikdo kljub prošnji, ki so jo ljubljanski dnevniki in Radio Ljubljana večkrat objavili, Rdečega križa ni ne po navadni poštni dopisnici ne kako drugače obvestil, da je zanj kaj pripravil, se nabiralec v ponedeljek pri njem niso zglasili in mu je pripravljeni povezek ostal doma. Izkazalo se je, da je takih dobrotnikov, ki so pripravljeni Rdečemu križu tudi kaj pokloniti, pa mu poveza z zimskimi potrebščinami še niso izročili, v Ljubljani še veliko. Rdeči križ jih vse prav lepo prosi, da bi blagovolili svoj prispevek čimprej poslati v njegovo pisarno: Ljubljana, Wolfova 12, ali pa bi mu čimprej pisмено ali usno sporočili, da naj se njegov nabiralec zgłosi na njih domu.

● Vsi na shodi! Strokovne organizacije drž. in privatnih uslužbencev, upokojevcev in narodnega delavstva pozivajo vse svoje članstvo, kakor tudi vse stanovanjske najemnike na ponovno skupno javno zborovanje v veliko dvorano Union v sredo, dne 11. maja t. l. ob pol 7 zvečer. — Dnevni red zborovanja je: 1. Zakon o državnih uslužbencih in upokojevcih; 2. stanovanjske najemnine. — K točki 1. poda izrpen referat g. direktor Josip Reiser. K 2. točki govori g. Juvan Rudolf, predsednik NZS in Zemljič Josko, predsednik ZDPN. — Dolžnost slehernega je, da se tega zborovanja brezpogojno in zanesljivo udeleži. — Stanovanjski najemniki, vsi na shodi!

● Stanovanjski urad L. Sloven. pevskega festivala bo posloval od sobote 14. t. m. opoldne na Glavnem kolodvoru v baraki poleg restavracijskega vrta. Uradne ure: v soboto 14. 5. od 12 do 23, v nedeljo 15. 5. od 8 do 23, v ponedeljek 16. 5. dopoldne. Telefon 27-20. Stanovanjski pisarni se dobijo pojasnila glede prehrane. Legitimacije za vozne olajšave se bodo zbirale za povratek v Stanovanjskem uradu v gori označenih uradnih urah.

DENTIST F. PALOVEC

Kongresni trg št. 14

zopet redno sprejema

● Bolnišnica se letos ne bo razširila. Naši javnosti so znani sklepi uradne komisije, ki si je lani ogledala splošno bolnišnico v Ljubljani in ugotovila občutno pomanjkanje prostora v njej. Komisija je tedaj sklenila, da se letos ta bolnišnica razširi. Banovina je že kupila od Kmetijske družbe velik prostor na drugi strani Ljubljane na Poljanskem nasipu, kjer je bila svoj čas drevesnica te družbe. Na tem prostoru naj bi se zgradil nov oddelek za tuberkulozne, ki sedaj nimajo svojega oddelka v bolnišnici, temveč so dodeljeni internemu oddelku. Poleg novega oddelka za tuberkulozne pa je bilo v načrtu zgradnja še nekaterih drugih oddelkov, bolnišnici nujno potrebnih. Med tem pa je zavzela gospodarska in denarna kriza pri nas čim večji obseg in v novem državnem proračunu so bili črtani mnogi izdatki za investicije med temi tudi izdatki za povečanje ljubljanske bolnišnice. Zaenkrat je ta zadeva torej propadla, tako, da se bolnišnica ne bo mogla razširiti in je zadeva preložena na boljše čase. Stavbna akcija pa je s tem seveda za letošnji zopet ponovno oslabljena. Ker je odpovedanih še mnogo drugih javnih del, ki so bila sklenjena lani, grozi letošnje poletje našemu stavbenemu delavstvu občutna brezposelnost.

● Sneg na Krimu. Po nekaterih več ali manj toplih dnevih, je včeraj v Ljubljani zopet zavladalo bolj mrzlo vreme. Ponoči je zapadel na Krimu in bližnjih višjih hrihah sneg. Seveda je sneg pokril tudi planine. Včeraj dopoldne je termometer kazal v Ljubljani 9° C nad ničlo, popoldne pa samo še 4° C, kar je pač povzročil sneg na hrihah, ki je znatno ohladil zrak. V opoldanskih urah je močno deževalo. Ljudje, ki so skoraj odložili zimske suknje, so jih morali zopet obleči, ker spomladni površniki že niso več zadostovali.

● Banovinska podkovska šola se je preselila iz sedanjih prostorov na Poljanski cesti v banovinsko žrebčarno na Selu (Zaloška cesta).

● Radi krize sem za Binkošti znižala cene za 30%. — Foto Stat, Kolodvorska ulica 18.

● Posledice nočnih pustolovščin. Nekaj gospod, ki se šteje v mestu med boljše ljudi, se je te dni dolgočasil, obenem pa ga je tičalo v žepu nekaj stotakov. Hitro si je polskal družbo in vmes še deklice. Družbica je romala po gostilnah in kavarnah, nazadnje pa se je zatekla še v bar. Po pijani noči pa se je odlični gospod potipal za žep — notri ni bilo več listnice in seveda tudi denarja ni bilo. Kakor običajno v vseh takih zgodbah, je tekel takoj na policijo in prijavil tatvino 700 Din. Osumil je tatvino deklice, ki je krolala z njim. Policija je še tisto jutro deklice aretirala. Bila pa je tako pijana, da niti stati ni mogla na nogah. Policija je čakala, da se je v zaporu streznila, potem pa jo zaslislala. Ženska je odločno zanimala tatvino in navedla celo dokaz: »Če bi jaz denar ukradla, bi ga našli pri meni. Toda okradeni gospod je skoraj ves denar zapravil, saj je na debelo plačeval, potem pa prazno listnico kje pustil.« Policija ženske, ki jo

Zadnja poročila:

Novi predsednik franc. republike ustoličen

Pariz, 10. maja. tg. Takoj po izvolitvi so odšli člani vlade iz kongresne dvorane v sosedno galerijo. Tam je Tardieu po kratkem nagovoru izročil vrhovno oblast v roke novemu predsedniku. Potem je bil tradicionalni slovesni spoved po galerijah, pri čemer sta spremljala predsednika na levi strani Tardieu, na desni pa podpredsednik senata Rabier. Za njim so se vrstili vsi ministri in drugi visoki dostojanstveniki ter ostala množica. Na dvorišču je stala častna četa, ki je prvič pozdravila novega predsednika z marzelo. Nato se je novi predsednik Lebrun vrnil v mesto. Vso pot je delala špalir pariška garnizija. Najprej je stopil v elizejske palačo, pa samo toliko, da se je poklonil pred katalfalkom Doumerja, nato pa je nadaljeval pot v svoje

uradno stanovanje, ki ga je imel kot predsednik senata v luksemburški palači. Šele tretji dan po pogrebu Doumerja se bo preselil v Elizej.

Pariz, 10. maja. tg. Še preden se je Lebrun odpeljal v luksemburški palačo, se je ustavil pri grobu neznane vojaka. V luksemburški palači pa je sprejel svoje prijatelje in ministrskega predsednika Tardieua, ki mu je izročil formalno demisijsko vlado. Lebrun je poveril dosedanjemu kabinetu vodstvo poslov do sestave nove vlade. Tardieu je naročil sprejel.

Se pred demisijsko je Tardieu izročil novemu predsedniku republike kot nasledniku pokojnega Doumerja insignije velikega mojstra častne legije.

Vihar v nemškem državnem zboru

Berlin, 10. maja. tg. Dočim je bilo v prvem delu današnje seje državnega zbora, ko se je razpravljalo o predlogu glede plačevanja dolgov, popolnoma mirno, je prišlo do zelo burnih prizorov v večernih urah, ko je državni notranji minister podal izjavo o prepovedi narodno-socialističnih udarnih oddelkov, tako da je moral predsednik seje prekiniti. V razpravi o predlogu za plačevanje dolgov je govoril za narodne socialiste poslanec Gregor Strasser v mirnem tonu in stvarno.

Berlin, 10. maja. tg. Na današnji seji državnega zbora je bil sprejet zakon o vračanju dolgov v prvem in drugem čitanju. Proti so glasovali narodni socialisti, komunisti in nemški nacionalci. Med vojnim ministrom Grönerjem in narodnimi socialisti je prišlo do hudega prerekanja, ker je Gröner izjavil, da bi brez napadalnih oddelkov narodnih socialistov Nemčija že davno živel v miru in redu. Domoljubje je doma pri vseh strankah in hoče država skrbeti za to, da bo čustvo v vsem narodu vedno močnejše. Če se narodni socialisti bahajo, da je samo v njihovi stranki domoljubje doma, je to domišljavost.

Italijanski primanjkljaj

Rim, 10. maja. tg. Italijanski finančni minister Mosconi je danes v poslanski zbornici govoril o proračunu svojega ministrstva in pri tem omenjal prizadevanja italijanske vlade, da se doseže razčiščenje med narodi in da se končno uredijo problemi krize. Obenem je poudarjal, da zvišanje davkov ni mogoče brez škodljivega učinkovanja in da je zvišanje dohodkov mogoče samo s tem, da se davčna taktika homogeno prilagodi davkoplačevalcu. Sporočil je, da se je nahajalo finančno ministrstvo konec marca v deficitu z zneskom 2147 milijonov lir in da ni izključeno, da bo skupni deficit računskega leta še večji. Kar se tiče kritja zlata, je navedel, da je kritje sedaj zagotovljeno tudi brez tujih zlatih zalog in da so vsi ukrepi za devalorizacijo lire ostali neuspešni.

»Akron« v oblasti viharja

Newyork, 10. maja. AA. Po poročilu iz Fort-torta v Teksasu se je največji ameriški zrakoplov Akron odtrgal od jambora. Vihar ga je začel gnati proti Tihemu oceanu. Prebivalci San Angela so skušali zrakoplov ustaviti, a se jim to zaradi silnega viharja ni posrečilo. Zrakoplov so morali naposled prepustiti njegovi usodi. Usoda tega največjega zrakoplovnega orjaka na svetu je sedaj v rokah viharja, ki ga žene na široko morje. Za življenje posadke so v velikih skrbah.

Žalovanje v ZN

Zeneva, 10. maja. tg. V Svetu Zveze narodov je bilo brez debate sprejeto poročilo o mednarodnem javnem delu, to je, da je bilo poročilo odgodeno do prihodnjega zasedanja, dokler ne pridejo še nove vladne izjave. Samo jugoslovanski delegat Fotić je pripomnil, da naj bi se to nujno vprašanje ne zavleklo preveč. Glede japonsko-kitajskega konflikta se je prvo poročilo preiskovalne komisije Zveze narodov v Mandžuriji predkazalo izredni plenarni seji Zveze narodov. Dalje je sklenil Svet, da se izvrši pogreb ravnatelja mednarodnega delavnega urada Alberta Thomasa na stroške Zveze narodov. Nato so bile seje Sveta Zveze narodov odgodene do srede 18. maja.

sicer dobro pozna, ni mogla ovaditi tatvine in je ne bo izročila sodišču, pač pa je je zaradi nemoralnega vedenja kaznovala z nekaj dnevi policijskega zapora. Gospod pa je bil že tako in tako ob denar.

Poljska in črtanje dolgov

Varšava, 10. maja. tg. Ker se je oglašalo vedno več glasov o tem, da naj bi se tudi Poljska udeležila črtanja mednarodnih dolgov, se uradno demantira, da bi se Poljska prizadevala za inozemski moratorij. Oficiozna poljska konferenca pripominja k temu, da je Poljska v tem vprašanju nevtralna in da lahko časa, ker nima pri tem posebnih interesov niti kot dolžnica, niti kot upnica.

Belgrajske vesti

Belgrad, 10. maja. 1. V tukajšnji francoski cerkvi oo. asumpcionista bo svečan rekviem za pokojnim Paulom Doumerjem, predsednikom francoske republike. Službe se bo udeležila tudi kraljevska vlada in celokupen diplomatski zbor.

Belgrad, 10. maja. 1. Danes so se vrnili narodni poslanci v prestolico. Popoldne je bila kratka seja parlamentarnega kluba, kjer so razpravljali o tekočih zadevah nove stranke.

Belgrad, 10. maja. AA. Avstrijski poslanec na našem dvoru g. Hermann Ploenies se je vrnil z dopusta in spet prevzel vodstvo poslov.

Velik požar v Zadobrovi?

Ljubljana, 11. maja.

Nocoj, v noči od torka na sredo, nekaj čez polnoč se je zasvetilo v smeri proti Zadobrovi in Sneberju, kjer očitno divja velik požar. Vsa vzhodna stran neba je rdeča od požarnih sijev. Očitno gore gospodarska poslopja. Podrobnih poročil nocoj v poznih nočnih urah ni mogoče dobiti.

Informirali smo se tudi na ljubljanski reševalni postaji, kjer pa se niso bili naprošili za pomoč. Požar so ljudje dobro opazovali v Vodmatu in Mostah in tudi čuvaj na ljubljanskem Gradu ga je videl.

Maribor

□ Sneg in grom. Mrzlo je postalo včeraj zjutraj, kakor v pozni jeseni. Med bliskom in gromom je pričel med dežjem naletavati celo sneg, mestoma prav na gostu v debelih kosmih. Na Pohorju pa so imeli bolj izdaten obisk snežnih možancev, ki so za nekaj časa zavili zeleno glavo pogorja v belo odejo.

□ Nesreče ne počivajo. Iz Srečine je bila prepeljana v mariborsko bolnišnico Marija Franc. Pri prevozu listja je padla z voza ter si zlomila roko. — S strto ključnico je bil prepeljan v bolnišnico delavec Franc Juhart iz Rdečega brega. Pri podiranju drevja je padel preko stora ter zadobil omenjenega poškodbo. — Peter Lorber iz Pobrežja se je vrezal v roko pri mesarjenju. Zadal si je tako hudo rano, da je moral iskati pomoči v bolnišnici, kjer so ga obdržali na zdravljenje.

□ Usodne posledice starega sovraštva. Pred okroglim senatom se je včeraj zaključila zgodba starega sovraštva, ki je bilo vzrok krvavemu dogodku v Vukovskem dolu, ki se je odigral letos 2. aprila. Med posestnikoma Rudolfom Gerličem in Francem Straussom je vladalo staro sovraštvo. Omenjenega dne je v pijanem Gerliču srd prekipeval, segel je v prepiru po kolu ter razbil nasprotniku glavo. Straussa so sicer spravili živega v mariborsko bolnišnico, kjer pa je kmalu podlegel poškodbam. Gerlič se je zagovarjal pred sodniki s popolno pijanostjo. Obsojen je bil na pet let robije.

□ Mrtvec v jarku. V Mostju so našli vaščana v jarku nedaleč vasi truplo 56 letnega Stefana Duha, katerega je zadela na poti domov nenadna smrt. Truplo se je nahajalo v jarku v sedeečem položaju; kazalo ni nobenih vidnih znakov nasilja. Ker je bilo očitno, da je umrl naravne nagle smrti, sodišče ni odredilo raztelesenja in preiskave.

Kulturni obzornik

L. A. KRILOV: BASNI.

Poslovenil Vdovih Bogomil. — Ljubljana 1932. — Založba »Satura«.

Nova slovenska založba z imenom »Satura« nam kot svojo prvo knjigo poklanja izbor Basni L. A. Krilova. Ne vem, kakšni so sicer nameni te založbe, vem le, da je s svojo prvo knjigo zelo ustregla vsem, ki ljubijo klasično satiro. Basni velikega ruskega slovstvenika Krilova se blešče med klasičnimi satiričnimi deli svetovnega slovstva prav spredaj, v prvi vrsti. Zato se moramo iskreno veseliti, da so zdaj postale dostopne slovenskemu človeku. Vsa tajna čarobnosti teh basni je izražena v le-teh preprosti sodbah pesnikovega mlajšega brata, ki jo dr. J. Glonar navaja v življenjepisu Krilova: »Čital sem basni Izmailova, toda proti tvojim so kakor noč in dan. On nima tistega tekočega sloga, ne krasote, posebno pa ne tiste preprostosti, s katero ti umeješ pisati, kajti tvoje basni čita lahko z istim užitkom in pismeni seljak in vojak. Kakor ti pišeš, dragi očka, je — za vse; za mladega in starega, za učenega in preprostega, in vsi te proslavljajo. Tvoje basni niso basni, temveč — dejanje apostolov.«

Izbor, ki ga nudi slovenska izdaja, obsega od 107 le 54 basni, vendar moreš že iz le-teh razbrati, čem je veličina Krilova, zlasti še, ker je prevod teh basni v verzih Vdovih Bogomila sila prikupek, gladek in kar se da domač, četudi se je prevajalec pogostoma zatekel k pesniškim svočim lepo tolmačil vse basni obrača proti čitateljem

s toplim pozivom zavzemajoč se za svojega avtorja. V tem uvodu meni tudi, da bo povedalo občinstvo, je li njegov skromni prevod vreden izvirnika. — Kako bodo sodili pikolovci, ne vem — moj glas ima, ker je prevod lep. — Cena vezanemu izvedu je 30 Din. — Knjigo je naročiti pri prevajalcu, Vegova ul. 8 ali v trgovini Darinke Vdovih, Gradisce št. 2.

VODNIK PO MARIBORU

Pod tem naslovom je izšla te dni 384 strani obsegajoča knjiga, ki je namenjena poznavanju obdravske prestolice. Kdo bi mogel osporiti potrebnost, da je takšen priročnik bil potreben. Pobuda g. Gvida Zupana od Reform in reklamnega biroja v Ljubljani, ki je stvar založil, je tem bolj posrečena, ker je uspelo pritegniti k sodelovanju odlični sodruznika prof. F. Baša iz Maribora, ki je zbral vse gradivo, ki naj oaveti Maribor v zgodovinski, narodno gospodarski in obče kulturni sliki, ter g. Božidarja Gajška, ki je oskrbel gradivo za praktični del vodiča. Baša je podal vse to obširno gradivo v kondenzirano ziti ter izdelani obliki: zagrabil je zgodovinsko stran od vseh početkov pa do današnjega dne. Ni mi jasno, zakaj se podrobno opisuje življenjsko samo dveh mariborskih velikih županov, ko smo jih imeli štiri. Menim, da imajo vsi štirje svoje zasluge in precej problematično je izzvati vprašanje, kateri jih ima največ. Pokrajinskemu opisu slovenske Štajerske ter točni karakterizaciji slovenještajerskega prebivalstva in na topografski opredeljeni mesta maribora sledi poglavje, ki nosi naslov »Maribor v preteklosti«. Tukaj niza pisec važne nam. Čedno opremljeno knjižico krasí pred naslovo stranjo portret Krilova, dr. Joža Glonar je prispeval — kakor sem že omenil — pesnikov življenjepisa, ki se odlikuje po svoji lepi zaokro-

ženosti na ozkem prostoru, pri čemer je umel avtor kaj spretno vplesti nemalo zanimivega anekdotičnega gradiva. — V posebnem uvodu se prevajalec (ki je v opombah na koncu knjige tudi zgodovinske podatke, ki se tičejo Maribora in ki segajo od najstarejših svedoč za človekovo bivanje v Hompošu in Kamnici, pa preko fevdalne in prosvitljene dobe v novejšo dobo, ko je prišel z razvojem železniškega prometa, industrije in trgovine razmah obdravske prestolice iz vasi v mesto. Citatelju se nudi tukaj pregleden ter koncizno izklesan prerez v gospodarskem, kulturnem, narodnostnem in upravnem političnem pogledu. Pomen Maribora v slovenski štajerski politični zgodovini pa je zajel pisec v naslednjem poglavju, kjer razmotriva važnost Cerkve, ki je s prenosom sedeža lavantinske vladikove dajala našemu narodnemu preporodu »kulturni in konservativni, romantika pa narodni in politični program«. Iz pridobitve leta 1848 ter po presledku narodnostnega slogašstva je zorela diferenciacija slovenskih političnih strank, od katerih je krščansko svetovno nazorno usmerjena imela svoje središče v Mariboru, liberalistično uglasena pa v Celju. Pisec razpravlja zlasti izrpen obsevratno dobo ter se zaustavlja ob pomembnejših in vodilnih mariborskih politikih, ki so takrat reševali slovenski Maribor (dr. Korošec, dr. Verstovšek, gen. Maister, dr. Jankovič, dr. Jerovšek, dr. Kukovec, dr. Pivko, dr. Ploj, min. Vesenjak ter F. Zebot). Vlogo Maribora v slovenski književnosti odkriva poglavje z naslovom »Maribor v zgodovini slovenski književnosti«. Iz starejših dobe privzema pisec iz slovenske slovstvene zgodovine že znane stvari, dočim obravnava dobo od početkov 20. stoletja sem bolj izrpen (dr. Kovačič, dr. Stegenšek itd.). Potem sledijo še številna poglavja, ki se nanašajo na mariborsko občinsko politiko, slikarstvo

in kiparstvo, znanost, glasbo, gledališče, lekarništvo in zdravništvo itd. Navzlic obširnosti gradiva je prof. Baš zagrabil snov v čim širšem obsegu ter jo po svoji opredeli. Ta ali oni bi pač to razpredelilev svoje drugače izvedel in morda bolj z organizirane vidika. Pretežni del v zgodovinskem delu obravnavane snovi je pisec objavil že v »Časopisu za zgodovino in narodopisje« ter drugih objavah ter jo primerno predil in preoblikoval. V »Vodniku« se navajajo vsi vidnejši mariborski javni delavci; nase pa je skromni, toda znanstveno neutrudno delujoč pisec docela pozabil. Pri navajanju domačih odrskih del, ki so doživela svojo krstno predstavo v mariborskem gledališču, je izostal dr. Lojze Remec, ki je prav za prav najvažnejši predstavitelj vseh teh avtorjev (Kirke, Užitkarji, Majda); pa tudi dr. Dornikov »Juta« je doživela na mariborskem gledališkem odru krstno prestavo, dasi v okrilju mariborskega Ljudskega odra.

Praktični del je podal odlični tujskoprometni ter planinski delavec Božidar Gajšek. Na dvanajstih straneh je namizal vse podatke, ki so potrebni obiskovalcem Maribora. Upamam ta ali oni podatke ne drži več (okroglni inspektorat, ki ga ni več; lastništvo nekaterih javnih lokalov je prešlo v druge roke). Pod poglavjem »Časnikje« pogrešam uredništvo »Nedeljce«.

»Vodnika po Mariboru« bodo sprejeli vsi prizadeti z zadoščenjem; saj je s tem izravnana znatna vrzel, ki je povzročala težave na torišču populariziranja obdravske prestolice ter vseh njenih prednosti in zanimivosti. Učiteljska tiskarna je glede opreme povsem ustregla. Upati je, da bo povpraševanje precejšnje, saj znaša cena samo 20 Din; z ozirom na obseg in opremo »Vodnika« gotovo nizko določena in sprejemljiva cena.

Dnevna kronika

Kmet. svetnik Rohrman sedemdesetletnik

Kdo ga ne pozna neumornega delavca na polju naše kmetijske prosvete! Saj je blizu pol stoletja oral ledino, trdo ledino kot strokovni učitelj na prvi kmetijski šoli na Slapu, potem v isti lastnosti na kmet. šoli na Grmu, ki je to šolo pozneje kot mnogoletni njen ravnatelj popolnoma preustroji in prilagodil novodobnim zahtevam in potrebam. To delo je z vso vnetostjo nadaljeval, ko je bil med svetovno vojno poklican v Ljubljano k bivšemu deželnemu odboru. Po vojni je bil zopet mnogo let vodilna oseba v novoorganiziranem oddelku za kmetijstvo v narodni vladi. Niti potem, ko je bil na lastno prošnjo upokojen, ni prenehal. Precej let je bil urednik »Kmetovalca« in splošno uvaževan strokovno-posvetovalni organ Kmetijske družbe. Posebne zasluge si je stekel pri Sadržarskem in vrtnarskem društvu, katerega predsednik je od početka do danes in katerega razvoj in napredek mu je še danes posebno pri srcu. Kaj pa je svetnik Rohrman kot kmetijski pisatelj, to ve samo tisti, ki je zasledoval njegovo delo skozi zadnje polstoletje. Mnoge z vso ljubeznijo in skrbjo spisane strokovne knjige nam priča o njegovem temeljitem strokovnem znanju in posebno še o poznavanju naših kmetijskih razmer. Strokovnih člankov je pa nebroj — mnogo čez tisoč, ki so se začeli v »Dolenjskih novicah« in nadaljevali v raznih drugih časopisih do današnjega dne.

G. svetniku želimo k njegovim 70-letnici pred vsem trdnega zdravja, da bi z lahkoto prenašal teže let in dočakal čil in zdrav tudi še osmi križiščsonničar. Uvzeczozdd

Koledar

Sreda, 11. majnika; Frančišek Hier., Mamert, škof.

Novi grobovi

† V Ljubljani je umrl po daljšem bolehanju g. Leopold Seljak, okrajni tajnik v p. Pokoj ni je dolgo vrsto let služboval pri okrajnem glavarstvu v Kamniku, kjer je zapustil najlepše spomine. Pogreb bo v soboto ob pol 4 popoldne izpred mrtvašnice splošne bolnišnice. Blag mu spomin! Žalujemo naše iskreno sožalje!

† V St. Jerneju je mirno v Gospodu zaspal g. Anton Lampe, pekovski mojster. Pokopali ga bodo danes ob 3 popoldne. Svetila mu večna luč! Preostali naš sožalje!

Osebnosti

— **Vojaška imenovanja.** Za poveljnika pehote draveke divizijske oblasti je imenovan pehotni brigadni general Hadžić J. Svetozar, doslej poveljnik pehote drinske divizije; za poveljnika topništva draveke divizijske oblasti je imenovan topniški brigadni general Pečić M. Antonij; za poveljnika topništva donavske divizijske oblasti je imenovan topniški brigadni general Popović Z. Jurij, doslej poveljnik topništva draveke divizijske oblasti; za načelnika štaba poveljstva rečnega brodogradništva je imenovan korvetni kapitan Debevec Anton; za vršila dolžnosti poveljnika torpedovke »T 5« je imenovan poročnik bojne ladje I. razreda Lenarčič Anton; za upravnika stalne vojsne bolnišnice V. armadne oblasti je imenovan sanitetni polkovnik dr. Anton Hočevar.

— **Ispit se napravili** za čin aktivnega pehotnega kapetana II. razreda poročnika Karlo Dolinšek in Mirko Božić; za čin aktivnega topniškega kapetana II. razreda poročnika Pavel Vošner in Josip Horvat; za čin aktivnega konjeniškega kapetana II. razreda poročnik Ivan Zagar; za čin aktivnega zrakoplovnega kapetana II. razreda poročnik Janez Stinik, Alojzij Radin, Vladimir Kren, Josip Jurič, Jurij Franješ, Mihael Fevro; za čin aktivnega veterinarskega kapetana II. razreda Josip Jenko; za čin rezervnega inženjerskega kapetana II. razreda poročnik Marcel Martinis; za čin aktivnega inženjerskega podporočnika narednik Josip Despot in za aktivnega veterinarskega pomočnika IV. razreda veterinarski narednik Marjan Hrestak.

— **Imenovan je** za uradniškega pripravnika v VIII. skupini diplomirani strojni inženjer Janko Kolar, do sedaj pogodbeni inženjer.

Ostale vesti

— **K Materi božji na Trsat** bo veliko romanje iz vse Slovenije zadnje nedelje maja. Posebni vlak bo vozil 28. maja iz Ljubljane in iz Maribora in bo sprejel romanje na vsaki postaji. V nedeljo, dne 29. maja bo za romanje brezplačen izlet z ladjo po morju na otok Krk. Za polovično vožnjo po železnici in brezplačno vožnjo po morju je potrebna naša izkaznica, ki stane 40 Din. Kdor se želi še pridružiti, naj takoj piše po romarski list »Preporode«, kjer so vsa nadaljnjia poglobila in poglobila. Dobi ga vsakdo zastonj. Naslov: Sveta vojska, Ljubljana, Dunajska cesta 17.

— **Proslava 700-letnice čazmanskega kapitlja** v Varaždinu. Preteklo nedeljo je čazmanski kapitelj slovesno proslavil 700 letnico svojega obstoja. V soboto se je pripeljal v Varaždin zagrebški nadškof dr. Ante Baner, začel slovesnost pa je naznanilo slovesno zvonjenje. V nedeljo jutraj se je vršil lep spreved od nadškofovega stanovanja v cerkev. V sprevedu so bili nadškof dr. Baner, čazmanski kanoniki, duhovščina, katol. organizacije in nepregledna množica vernikov. Pontifikalno sv. maši je daroval nadškof, slavnostno pridigo pa je imel vseuč prof. msgr. dr. Stjepan Bakšić. Po sv. maši je nadškof podelil apostolski blagoslov. Slovesnosti se je udeležil tudi zagrebški pomožni škof Premuš in več kanonikov. Iz Čazma, kjer je bil prvotno sedež kapitlja, je posebna deputacija prinesla prsti, na kateri je nekoč stala cerkev čazmanskega kapitlja.

— **Zveza odvjetniških zbornic kraljevine Jugoslavije** bo zborovala v petek 13. maja t. l. v Ljubljani. Popoldne bo seja uprave, popoldne ob 15 pa skupščina v balkonski dvorani Kazine v I. nadstropju. Zvečer ob 20 bo v restavraciji »Zvezda« banket na čast izvenljubljanskih delegatov; h banketu so vabljene vsi odvjetniki. Kdor se ga želi udeležiti, naj javi to do četrta 12. maja 1932 Odvjetniški zbornici v Ljubljani. Na kasnejše prijave se ne bo moglo ozirati.

— **Maturanti celjske gimnazije letnika 1922** naj pošljejo čimprej svoje naslove in morebitne želje glede na desetletnico mature inž. Petriku Janku, Maribor, tovarna Huter.

— **Združenje jugoslovanskih inženjerov in arhitektov** ima svoj letošnji (XIII.) redni letni zbor v Skoplju in sicer od 22. do 24. maja. Poleg stanovskih in strokovnih razprav so na dnevnem redu tudi ogledi in izleti na mestu in okolici: posebno

bo zanimal izlet v Gradsko-Stobi, kjer bo ogled zgodovinskih izkopnin. Glede znižane vožnje po železnici zaenkrat še ni odločeno, pričakovati pa je, da bodo imeli člani četrtinske, njihovi družinski člani pa polovično vožnjo ob pogoju, da so poravnali člani vse članke obveznosti. — Člani ljubljanske skupine, ki se nameravajo udeležiti tega zbora, naj prijavijo svojo udeležbo tajništvu skupine (Novi trg 1, II) najkasneje do 17. maja. V prijavi naj se priobčijo sledeči podatki: 1. ime in priimek, 2. poklic, 3. točen naslov, 4. ime in priimek sopolnikov, 5. ali potrebuje sobo in s koliko posteljami. Ostalo bo objavila skupina, čim bo natančneje doznala od glavne uprave.

— **V Službenem listu** kr. banske uprave dravske banovine št. 37 od 11. maja je objavljeno »Monopolno kazensko postopanje«, dalje »Razpis o postopanju za likvidacijo potnih stroškov carinskih uslužbencev, ki obremenjuje privatne osebe«. »Do polnurna izjava Japonske ob ratifikaciji konvencije o avtorski pravici«, »Razglas banske uprave o pobiranju občinskih doklad, pristojbin in samostojnih občinskih davčnin v mestni občini Maribor za leto 1932« in »Objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin v letu 1932«.

— **Važno za vse veroučitelje!** Izšla je »Sv. maša prvobhajancev«, prirejena po obrazcu znanega ljudskoliturgičnega apostola v Klosterneuburgu (P. Parsch). Doslej smo sv. obhajilo v pouku ločili od maši in ga obravnavali kot veličino zase; to pa je bilo enostransko in na kvar razumevanju svete daritve. V duhu liturgične obnove moramo že pri pouku najmanjših poudarjati daritev in vzgajati za pravo udeležbo, za sodarovanje svete daritve. Ta namen ima navedeni obrazec, ki bo služil pri pouku o sv. maši in sv. obhajilu in pri slovesnosti prvega sv. obhajila, pa tudi sicer pri skupnih sv. mašah malih. Vsem veroučiteljem ga priporočamo. Cena izvodu 1 Din. Naročila sprejema župnijski urad Sv. Urban pri Ptuj. — Zahtevajte na ogled!

— **Prešernova kočna** na Stolu se odpre dne 14. t. m. in ostane stalno odprta in oskrbovana. S. P. D. Kranj.

— **Stavka gostilničarjev** v Sisku. Gostilničarjev v Sisku so v soboto nehali točiti pivo, ker jim pivovarna ni hotela dati zastojni ledu, kar je bilo od nekdanj v navadi. Gostilničarji, organizirani v svoji zadrugi, so sklenili, da ne bodo več točili piva ter so povsod razobesili napise, da se pivo ne toči več, ker je predrago, gostje se naprošajo, da pijejo vino.

— **Pri prehlajenjih, hripi, vnetju vratu, zabreklosti** bezgavk, živčnih boleznih, trganju v udih dobro dene, ako se s pol kozarcem naravne »Franz-Josef« grenčice poskrbi za vsakodnevno izpraznjenje črev. Po izjavah vseučiliških klinik se odlikuje »Franz-Josef« voda po zanesljivem učinku ob zelo prijetni porabi. — »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— **Triletnega sinčka** vrgla v Savo. V vasi Jelkovač, ki spada pod občino Sesvete, je se dogodil grozen zločin. 27-letna služkinja Mara Krkanič je imela pri sebi triletnega nezakonkega sinčka. Vedno je tožila, da ne more skrbeti za otroka, ker da se sama zase nima ničesar in tudi gospodar vedno po strani gleda njenega otroka. Pred par dnevi je otrok izginil. Ko je gospodar vprašal Mara, kje ima otroka, je rekla, da ga je dala neki ženi v rejo. Gospodar pa ji tega ni verjel, marveč je za devoto sporočil orožnikom. Ko so orožniki Mara zadisali, je najprej ostala pri svoji prvotni trditvi, kmalu pa je priznala, da je vrgla otroka v Savo. Truplo otroka so čez dva dni našli v Savi nedaleč od kraja, kjer ga je vrgla v vodo. Nesrečno mater so orožniki prepeljali v Zagreb in jo izročili tankajšnjemu sodišču.

Trbovlje

Občinska seja. Zadnja občinska seja je bila precej živahna. Na dnevnem redu je bila zadeva stanarine učitelstva šole na Vodi. Vsled pritožbe je državni svet razsodil, da je občina dolžna izplačati, večina ob. odbora pa se je postavila po robu odločbi najvišje državne instance in sklenila, da ne bo plačevala stanarine. Katera beseda več velja ali od občinskega odbora ali državne oblasti, bomo še poročali, ko bo zanimive razprave konec in bo treba plačati račun. — Načelnik upravnega odbora je tudi poročil o pritožbah najemnikov, da nekateri hišni gospodarji trgujejo z vodo in dosti dražje zaračunavajo, kakor pa sami občini plačajo. Sklep je bil, da se v bodoče take ljudi naznani sodišču radi navijanja cen. Podžupan Pavlin se je na koncu obregnil ob »Slovenec«, ker je poročal o sklepu upravnega odbora, kateri mu je priznal nagrado 5000 Din. Če bi takega sklepa ne bilo, bi ne mogli o njem poročati. Ako bi pa g. Pavlin tako nagrado tako jasno odklonil, kakor jo je sedaj na občinski seji, bi pa »Slovenec« že tedaj lahko to zapisal, kar je sedaj želel.

Izlet na Limbarsko goro priredi o binkoštih Krekova mladina.

— **Odlašanje.** Zagotovljeno je bilo, da se bo letos preločila banovinska cesta od stare občine mimo Španca. Sedaj pa je izjavil g. podžupan, da se to delo letos ne bo izvršilo vsled nasprotovanja nekaterih gospodov na občini. Nova cesta pa bi bila v posebno korist ravno občini, ki si je z nakupom Parašuhovega posestva pridobila tam najlepše parcele, ki bi na vrednosti še veliko narasle. Nekaj brezposelnih bi imelo za daljši čas delo. Vozniki pa bi se iznebili strahu radi klance, ki je združen z ovinkom. Stroške za preložitve pa nosita okraj in banovina, torej precej drugače kot pri hrastniški šoli. A je ponekod taka naglica, drugod pa nepotrebno odlašanje.

— **Zakonski stan** so si izvolili: Küsel Hinko, rud. strugar z Novak Angelo, Ivšek Martin, rudar z Ribar-Cviri Franco in Ovnič Franc, rudar z Ist Pavlo. Bog daj srečo!

Ptuj

Regulacija nekaterih ulic in trgov je v polnem teku. Razširja se Slomškova ulica, istočasno se urejuje tudi prostor med Slomškovo in Miklošičevo ulico. Ta prostor je predviden za bodočo tržišče. — Med meščani so naletela ta dela na živahen odmev in odobravanje ter žele, da se prenos trga čim prej izvrši. — Dela v Slomškovi ulici napredujejo zamudno, ker se mora rušiti stari zidove ter odkopati velik del hriba pri prostiškimi cerkvi. Zato pa potem dobila ta ulica zadostno širino ter ne bo

Kar odleti takorekoč

nesnaga iz Vašega perila, ako upotrebljate **Albus milo** za umivanje.

Samo nepotvorjeno naravno milo, kakor je **Albus milo** za umivanje daje to mehko, obilno polno peno, ki igrajo razstopi nesnago in v hipu osnaži najfinejšo tkanino in jih pri tem še občutno varuje.

več v oviro prometu. Pri razkopavanju hriba okrog proštije cerkve so našli delavci na številna človeška okostja. Med Ptujčani je najdba povzročila takoj fantastične govore. V pomirjenju duhov pa moramo konstatirati, da se je na tem mestu nahajalo staro ljudsko pokopališče, ki je bilo opuščeno šele leta 1792. Očividno je, da izvirajo okostja še iz te dobe.

Živahno je vrvenje na vinski razstavi; tuji, vinogradniki iz okolice in Slov. gorje in domačini jo obiskujejo. Posebno veliko zanimanje so pokazali tuji, ki so obiskali razstavo v nepričakovano velikem številu. Živahna je tudi kupčija. Do ponedeljka je bilo prodano nad 1000 hl vina. Kupei so večinoma iz Ljubljane in okolice.

Marenberg

V nedeljo, dne 8. maja je prvič pristopilo k obhajili mizi 80 otrok. Po cerkveni slavnosti so dobili prvobhajanci okusen zajutrk, za kar se je treba zahvaliti članicam učiteljskega zbora, Gdč. Gromova in ga. Čerčakova sta z izredno požrtvovalnostjo pobirali od hiše do hiše, da tudi revni otroci enkrat začutijo enakopravnost z drugimi tudi pri mizi. Tudi ga. Terčakova in Gdč. Nagode sta z veseljem pomagali pri pripravah kakor tudi pri slavnosti sami. Po zajutрку je bilo za prvobhajance predavanje s skioptičnimi slikami o sv. Tarciziju, nebeškem zaščitniku prvobhajancev. — Pri

SV. JANEŽU NAD MARENBERGOM

se bo vršil dne 16. maja prvi letošnji evharistični kongres v lavantinski škofiji; ne bo ga pa pri Sv. Janežu nad Vurbergom, kar je bilo pomotoma javljeno v nedeljskem »Slovenec«.

Jesenice

Florjanova nedelja je bila neprijetna, lilo je kakor iz golide in vrli gasilci, tako jeseniški, hrastanski, kakor tudi tovarniški so bili do kože premočeni, ko so se vračali od službe božje. Popoldne se je sicer nekoliko zvedrilo, ali postalo je tako hladno, da ni bilo nikomur mar, da bi stopil za narcisami v Rovte, kjer se ravno razcvetajo. Dvorano Krekovega doma je popoldne že tretjič napolnilo občinstvo, ki je prihitelo iz bližnje okolice in tudi iz Jesenic, da vidi tretjo vprizoritev Strausovesove opere Cigan baron.

Delavski prosvetni večer bo drevi po šmar-nicah v Krekovem domu. Spored je zelo pester in nad vse zanimiv.

Uprava »Slovenec« na Jesenicah se sedaj nahaja v novo preurejenih krasnih prostorih v pritišji Krekovega prosvetnega doma. Istotam je tudi prodajalna z devocijalijami in vsakovrstnimi papirnimi potrebščinami.

Šmarnično pobožnost poseja izredno mnogo ljudstva. Vsako jutro pa se vrši majniška slovesnost v savski cerkvi, tako da se morejo tudi oni, katerim je na Jesenice predaleč, udeležiti lepe Marijine pobožnosti.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sreda, 11. maja: 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas, plošče, borza — 18.00 Salonski kvintet — 19.00 Dr. N. Preobraženski: Ruščina — 19.30 Literarna ura: Cankar: Kovač Damjan (Silverster Škerl) — 20 Glasb. predavanje (L. M. Škerjanc) — 20.30 Koncert 2 klavirjev (gg. Gallatia in Krmpotič) — 21.30 Samospevi tenorista g. Josipa Ferlana — 22.00 Čas. poročila — 22.15 Salonski kvintet.

Cetrik, 12. maja: 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13 Čas, plošče, borza — 18 Salonski kvintet — 19 Prenos opere »Libuša« iz Prage — 22.30 Čas, poročila.

Drugi programi

Cetrik, 12. maja.

Budapest: 12.05 Koncert vojaške godbe. 19.15 Poljudne ogreske pesmi. — Dunaj: 11.30 Operni koncert. 20 Narodne pesmi. 20.25 Pesmi in arije. 20 Igra. — Langenberg: 20 Plesni večer. 22.45 Komorna glasba. — Rim: 20.45 Pester koncert. 21.30 Komedia. — Belgrad: 20.30 Ljubljana. 22.50 Večerni koncert. — Toulouse: 20.15 Operne pesmi in glasba. 20.30 Koncert vojaške godbe. — Stuttgart: 19.30 Romar iz Meke. 21.10 Večerni koncert. — Barcelona: 21.05 Radio orkester. 22 Slavnostni koncert. — Milano: 21.00 Operni prenos. — Zagreb: 12.30 Plošče. 19 »Libuša«, opera, prenos iz narodnega gledališča v Pragi.

Sport

Državno prvenstvo v sabljanju

Precej večjih sportnih prireditev smo že imeli in čezdalej bolj se tudi Slovenci uveljavljamo kot prireditelji večjih tekem. Dosedaj smo vedno poročali o državnem prvenstvu te ali one parege, ki se je vršilo v Zagrebu ali Belgradu. Sedaj prihaja tudi Ljubljana. To pot bomo imeli prireditve, kakršne pri nas še ni bilo. V viteškem sportu — sabljanju — se bodo preizkusili naši najboljši. Ne bo odveč, ako naše čitatelje seznanimo nekoliko s to sportno panogo, o kateri večina ne ve, da so jo gojili v srednjem veku oni, ki so hoteli kaj pomeniti. Igr. poznamo iz romanov, kjer opisujejo razni pisatelji dvoboje. S takšnim načinom sabljanja sedanje sabljanje nima nobene zveze. Pač pa je prišlo, da je postalo sabljanje sportna panoga, ki dosega, kar se vzgoje značaja tiče, najboljši svoj namen! O nobeni sportni panogi ne moremo tako z gotovostjo trditi, da vzgaja dobre in značajne ljudi kot ravno sabljanje.

Kakor smo že povedali, je sabljanje pri nas malo znano, čeprav je bil naš rojak eden najboljših sabljačev Evrope. Miče Neralič je vzgojil lepo število prvostinskih učiteljev. Eden teh je naš rojak Rudolf Cvetko, podpolkovnik v pok. Bil je učitelj borenja na avstrijski vojaški akademiji. Na olimpijadi l. 1912 v Stockholmu je sodeloval v avstrijskem moštvu, ki si je priborilo drugo mesto. Nastopal je z velikim uspehom tudi pri drugih prilikah. Pridobil je sloves enega najboljših borilcev Evrope. Ta mož je kmalu po preobratu zbral okoli sebe nekaj idealnih ljudi in prvi početki te lepe sportne panoge so bili tu. Pod okriljem SK Ilirije so se v Ljubljani pričele vaje v sabljanju. Doseženi so bili lepi uspehi, učenci g. Cvetka so nastopali ob raznih prilikah in igrali vedno važno vlogo. Še pri vsakem nastopu je kritika poudarjala »sportno vzgojo in gentlemenast nastop naših fantov«.

Opozoriti pa moramo, da imamo dva načina sabljanja in sicer: francoski in italijanski način borenja. Večkrat se je že skušalo ti dve šoli združiti, toda brez uspeha. V Rimu je najbolj znana sablaška šola »Scuola magistrale«, ki je bila ustanovljena l. 1868. Po zaslugi te šole je doseglo sabljanje prav umetniško višino. Ta način borenja je zanesel v naše kraje Cac. Luigi Barbasetti, ki je bil prvi učitelj in obenem tudi ustanovitelj vojaškega zavoda za sabljanje v Dunajskem Novem mestu. Tu je potem naš rojak Miče Neralič metodo italijanskega borenja tako izpopolnil, da so gojenci te šole v Stockholmu premagali celo Italijane.

Po vojni so povsod pričeli močno propagirati sabljanje. Uvideli so, kako važen vzgojni faktor je ravno sabljanje. V Nemčiji imajo 12.000 organiziranih borilcev. Ravno tako je v Franciji, Belgiji, Holandski, Švedski, Češki itd. po vojni sabljanje pridobilo veliko novih prijateljev. V Jugoslaviji so prednjačili že pred vojno v Subotici, Zagrebu, Splitu. Tem mestom, kjer so vzgajali samo gojenci zgoraj omenjenega zavoda, se je sedaj pridružil Ljubljana kaj znano in kaj pomenimo, bomo pokazali na državnem prvenstvu, ki se vrši 14., 15. in 16. maja v Ljubljani. Kakor smo že poročali pred dnevi, se vrši ob tej priliki tudi meddržavna tekma Jugoslavija-Češkoslovaška. Pokroviteljstvo nad prireditvijo je prevzel minister za telesno vzgojo dr. Kraljevič. Ob tej priliki bodo nastopili poleg naših fantov tudi najboljši sabljači iz Jugoslavije. Na svečani akademiji, ki bo zaključila tekmovanja, bodo nastopili poleg domačih tudi najboljši inozemski tekmovalci. Še danes opozarjamo našo javnost na to prireditve.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

Drama.

Začetek ob 20.

Sreda, 11. maja: KAR HOČETE. Red B.

Cetrik, 12. maja: LEDA. Red E.

Opera.

Začetek ob 20.

Sreda, 11. maja: Zaprt.

Cetrik, 12. maja: Zaprt.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Sreda, 11. maja ob 20: VIKTORIJA IN NJEN HUZAR. Izven. Poslovilna predstava g. Trbuho-viža.

Cetrik, 12. maja ob 20: SPREOBRTITEV FERDINANDA PISTORF Ab. C. Zadnja predstava v sezoni.

60 mrličev pod razvalinami dveh hiš

Ze včeraj smo kratko poročali o strašni nesreči, ki je zadela del mesta Lyona na Francoskem, kjer županuje znani francoski politik Herriot. Ze lani se je tam usedel del hriba, ob katerem leži Lyon, v nedeljo dne 8. maja pa se je ta nesreča ponovila v še večji meri.

Na griču nad lyonskim trgom sta poleg več manjših hiš stali dve 5 nadstropni hiši. Spodaj okrog griča teče potok Fournier, ki je zaradi zadnjega deževja precej narasel.

Bilo je v nedeljo okrog 11 dopoldne, ko so prebivalci hiš na griču naenkrat zaslišali strašen pok. Grič, na katerem sta stali obe 5 nadstropni hiši, se je v hipu razlul. Hiši sta se pričeli majati, nakar sta obe visoki stavbi zgrmeli in se sesuli vsaka na svojo stran. Od vseh prebivalcev obeh hiš so se mogli z naglim begom rešiti le stanovanjci v pritličju, medtem ko je vse druge potegnili seboj v globočino. Rešenih je le 10 oseb, pa še te so zaradi padajočega kamenja in opeke kakor tudi zaradi eksplozije plinskih cev, ki je sledila, vse več ali manj ranjene. Po plinski eksploziji je nastal velik požar, ki je lizal v razvalinah ležeče lesene dele porušenihi hiš.

Očividci, ki se je srečno rešili, pripoveduje, da je prvi eksploziji sledila še druga, še groznejša. Plinske cevi so popokale, plin se je vnel, in razvalinah obeh hiš je bilo eno samo ognjeno morje. Preden so mogli zapreti plin, je bilo že prepozno, je že vse gorelo.

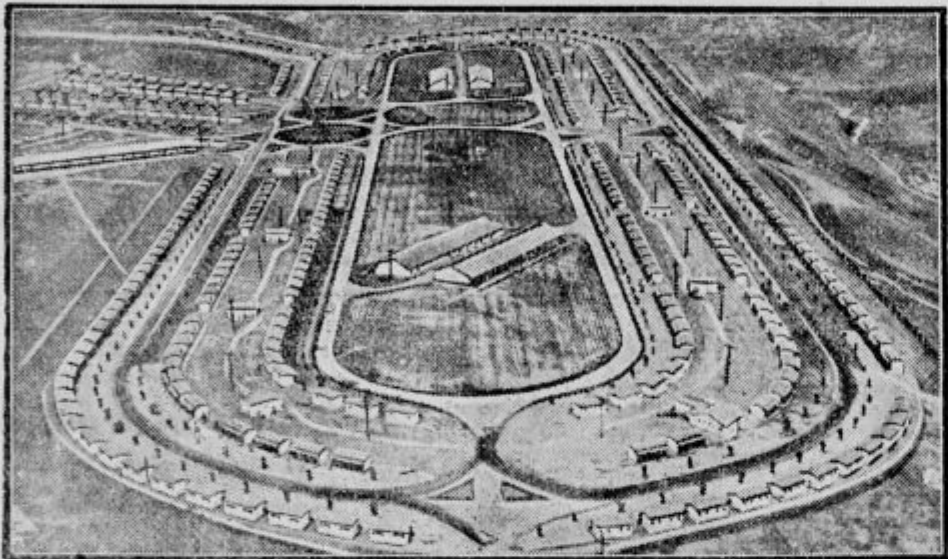
Eksplozijo so slišali po vsem Lyonu. Takoj so

bili alarmirani gasilci, vojaška posadka, policija, oblasti, na čelu župan Herriot, ki so vsi prihiteli na kraj nesreče. Gasilci in vojakci so takoj pričeli reševati, a zaradi groznega ognja niso nič opravili, čeprav so bili zbrani vsi lyonski gasilci in vsa gasilska društva iz okolice.

Med tem, ko so se gasilci trudili z gašenjem, je grič vnovič počil in se sesedel. Ta usad ni bil nič šibkejši od prvega. Oni del griča, ki so na njem le majhne hišice, se je usedel z veliko silo. Vojaki in gasilci so morali podpirati majajoče se hišice, da so se stanovanjci lahko z begom rešili. Med tem je z ruševih se hišice padala opeka, dimniki. Nekaj kosov je padlo na tla tik ob župana Herriota, ki si je rešil življenje le z naglim begom.

Reševalci so delali na kraju prve nesreče več ur, preden so mogli izkopati truplo prve žrtve: popolnoma zgoljenelo truplo neke ženske, ki je tako sežgana, da je nihče ne pozna. Po 5 urnem gašenju so ogenj končno pogasili, a od podstarih stanovanjcev niso rešili ali našli nikogar več — ne živega ne mrtvega. Sodijo, da pod razvalinami leži še najmanj 60 mrličev.

Oblasti so kajpada zaprle vse dohode na grič. Sorodniki in svojci v razvalinah pokopanih žrtve so po vsej sili hoteli na kraj nesreče. Bili so prizori polni obupa. Več žensk je napol zblaznelo, da so jih morali odpeljati v bolnišnico. Nesreča se je — tako sodijo — zgodila zaradi tega, ker je narasli potok Fournier izpodjedel grič.

Olimpijsko mesto v Los Angelesu v Kaliforniji, kjer bo letos svetovna olimpijada.

Spomini na staro železnico

Pred 107 leti je stekla prva železnica na progi Liverpool-Manchester. Za poskušajo so dovolili 30 potnikom vožnjo, ki pa ne sme biti hitrejša kakor 40 km na uro. Vendar se je v kljub tej omejitvi vse upiralo taki strašni hitrosti. Rekli so, da je taka hitrost škodljiva za tiste, ki se bodo vozili v vozu in tudi za nedolžne gledalce ob plotu, ki bodo dobili omotico od take brzine ali pa bodo celo zno-reli.

Ko so v Ameriki uvedli v brzovlakih prve jedilne vagonce, so se temu poskusu najsiloviteje uprili vsi kolodvorski restavratirji. Protestirali so v interesu zdravja potujočega občinstva, da bi se taka nora norost dovolila. V protestu so rekli: »Uživati hrano v tresočem se in majajočem se železniškem vozu je nevarno za zdravje, ker lahko povzroči, da se čreva zmešajo.« Železniške družbe so ta protest kolodvorskih restavratirjev ukrotile na ta način, da so jih povabile k sodelovanju pri družbi, katera se je osnovala za vzdrževanje jedilnih vagonov. No, in kolodvorski restavratirji so sedaj uvideli in proglasili: »Silna dobrota je za vsakega potujočega, ki se resno briga za svoje zdravje, če more mirno sedeti v jedilnem vagonu ob pogrnjeni mizi ter v miru in z dobrim tekotom uživati obed, zraven pa skozi okno gledati vedno menjajočo se sliko pokrajine.«

L. 1860. je pruski minister za delo v posebni okrožnici vprašal vse podrejene organe za svet, ali ne bi kazalo v železniških vlakih vpeljati stranišča. Skoro vse njegove podložne kancije so odgovorile, da se kaj takega skoro ne spodobi. Ker pa je občinstvo le zahtevalo, da se vlaki opremijo tudi s stranišči, se je pruska vlada udala in sprejela kompromis, ki se je glasil: »Stranišča se vpeljejo v železniške vlake, kdor jih pa hoče rabiti, mora plačati 10 srebrnih grošev.«

Jurij Pullman, iznajditelj in tovarnar svetovno

znanih in po njem imenovanih železniških voz, je prišel na misel graditi take vozove, ko se je neko noč vozil iz Chicaga v St. Louis v starih majhnih vozovih, ko je moral vso noč prečepeti v kotu brez spanja. L. 1859 je izkonstruiral (tedaj je bil še mlad inženjer) prvi spalni voz, ki pa je bil kurjen še z železnimi pečmi na drva in razsvetljen s svečami. Šele pozneje so vpeljali petrolejke, med tem ko so železne peči še dolgo ostale.

Koliko je verjetnosti, da se dandanes človek ponesreči na železnici? Moderna statistika je izračunila, da se ena huda nesreča primeri v splošnem na vsakih 121 milijonov prevoženih kilometrov. Zatorej bi se moral človek voziti 121 milijonov kilometrov (pri sedanji hitrosti naših vlakov bi se po tej progri vozil 150 let dolgo), da bi mogel z gotovostjo pričakovati, da se bo skoro ponesrečil.

Kuga pokončava divje peteline

Ze dolgo so po raznih krajih Evrope opazovali, da se krči število divjih petelinov celo tam, kjer so za nje najlepše in najbolj ugodne razmere. Sodili so, da jih lovi preveč postrele, da jih tudi sicer vznemirja človek s svojo civilizacijo. Sedaj se pa zdi, da so uganko rešili.

Ze l. 1925 je v berlinskem zooškem vrtu obolelo več divjih petelinov in kokošk. Ugotovili so pri živalih vnetje jeter in slepiča. Izkazalo se je, da je to nalezljiva bolezen, katera navadno uničuje purane. Na zunaj se ta kuga pokaže pri teh pticah na golih delih glave, ki zelo potemne. Te znake so doslej opazovali le še pri domačih kurah, fazanih in pavih.

Kmalu nato so tudi na Češkoslovaškem opazili te kužne znake pri divjih petelinah, ki so živeli v svobodi. Povsod so opazovali, da divji petelin ginejo, četudi jih nihče ne strelja. Našli so vedno več trupel živali, ki so poginile.

Vsekakor bodo tudi pri nas lovi in čuvaji morali paziti na take pojave.

Slika o atentatu na Doumerja: Visoki državni dostojanstveniki neso smrtno ranjenega predsednika iz dvorane v reševalni avto

Drama na Havajih

Dne 5. t. m. se je v Honoluluju na Havajih končala zadnje dejanje drame, ki je odkrila silno moralno kugo na tem lepem rajskem otočju Južnega morja. Havajsko otočje spada pod ameriško nadoblast, ima neke vrste svoje avtonomije svojega sodstva in svoje policije. Poleg rumenopolitih domačinov pa prebiva na teh otokih množica belopolitih Američanov, ki ali tam služujejo ali pa svoje dolarje zapravljajo po onodnih zabavišjih. Ameriški bogataši in bogataškinje iščejo užitka svojim živcem v tej mehkužno orientalskem in svojevrstno moralnem ozračju.

Bilo je zvečer 12. septembra 1931. Bogata Američanka mrs. Massie, ki se je ves večer po svoje zabavala v družbi kavalirjev, je ponoči sama odšla domov. Preden je prišla do svojega vozila, tako seveda pripoveduje sama, jo je napadlo pet ljudi, trije Havajci, en Japonec in en Kitajec. Bili so po njej, jo vrgli in storili silo. Krivce, ki jih je ona označila, so prijeli, postavili pred havajsko sodišče, ki pa jih ni obsodilo, ampak izpustilo. To je povzročilo med belokožci na Havajih in v Ameriki, ki so bili informirani le po pripovedovanju Američanke, veliko razburjenje. Njeni prijatelji in sorodniki so zato sami organizirali kazensko obsodbo krivcev.

Rečeno je bilo, da je Havajec Haha Hava si-rovno postopal z gospo Massie in da ji je celo zlomil čeljust. Beli maščevalci so proti njemu napravili zaroto in jo previdno izvedli. Dva ameriška mornarja sta 8. januarja 1932 s ponarejenimi listinami »aretirala« obdolženca in ga v pripravljenem avtu odpeljala v hišo gospe Fortescue, tašče napadene gospe Massie. Ko so »aretiranci« pripeljali v vilo, ga je tam nekdo ustrelil. Kdo, tega ni bilo mogoče dognati, ker so vsi udeleženci pred sodiščem jemali krivdo vsak nase.

Med tem pa je eden prijateljev ustreljenega Havajca »aretirajoč« ovadil havajski policiji, ki je takoj v avtu odbrzela proti vili gospe Fortescue. Tja gredo so opazili, kako od vile proti morju divje drvi lep avto, ki ga vodi ženska. Bil je avto gospe Fortescue in v njem nago truplo ustreljenega Havajca. Hoteli so truplo z visoke skale vreči v morje in s tem za vedno zabrisati sled. Policija je prišla nekaj hipov prezgodaj in začela avto zasledovati. Ker se bežeči avto ni hotel ustaviti, je policija streljala. Nato je bilo z avta vrženo umorjenčovo truplo, medtem ko je avto dirjal naprej in ušel.

Havajska policija je sedaj hotela prijeti morilce havajskega domačina Haha Hava. Toda vsi zarotniki so pravočasno pobeignili na krov ameriške vojne ladje in se postavili pod varstvo ameriške vojne mornarice.

Zaradi tega so bile havajske oblasti ogorčene. Nastalo je strašno razburjenje na Havajih in v Ameriki. Končno je iz Washingtona prišel ukaz, da morajo krivci odgovarjati pred sodiščem dežele, v kateri se je zgodil zločin. Morilci so morali z vojne ladje v havajske zapore, kar je med Američani zopet vzbudilo strašno ogorčenje. In pretekle dni so se morali zagovarjati pred havajsko poroto, v kateri so bili seveda v obilni meri zastopani tudi belokožci, kajpada tudi temnopoliti domačini. In zopet je šel po anglosaškem svetu orkan ogorčenja, da

belega človeka sodijo temnopoliti domačini, ki v očeh belcev niso polnovredni ljudje.

Dne 5. t. m. je bila izrečena razsodba. Porota, nalašč sestavljena iz večine belih porotnikov, je obsodila morilce na 10 let ječe. Takoj po obsodbi pa so obsojenci bili pomiloščeni in takoj izpuščeni.

Ta drama nam zato z vso grozoto odkriva moralno propadlost bele družbe. Tako početje bi vsakega krščanskega človeka moralo polit z rdečico sramu. Tako se »krščanska« kultura in civilizacija uvaža med temnopolte narode! Ni čuda, da tako kulturo sovraži poganski svet in je ne more sprejeti. Pri tem je tragično to, da ti narodi, oboževalci malikov in islama, ne vedo, da je ta družba krščanstvo in njeno moralo že davno vrgla s krova svoje ladje!

Strašno dejanje norca

Vso špansko Katalonijo je pretresla novica o strašnem zločinu, ki ga je zagrešil 24letni mladenič, kateri je očitno znorel. Vse moško prebivalstvo mesta Tarrasa je na nogah, da pomaga policiji in orožništvu prijeti vampirja, ki je dojenčku izpil kri.

24letni fant se je priplazil v sosedovo stanovanje in vzel iz zibelke 3 mesece starega dojenčka. Otročička je odnesel v prazno in razpadlo hišo, kjer ga je umoril in iz malega trupelca izpil kri. Slučajno pa je prišel v to samotno hišo eden sosedov, ki je zločede opazil pri delu. Preden ga je mogel prijati, je zločinec ušel ter se sedaj skriva pred pravico. Ni si mogoče misliti drugega, kakor da je zločinec zblaznel.

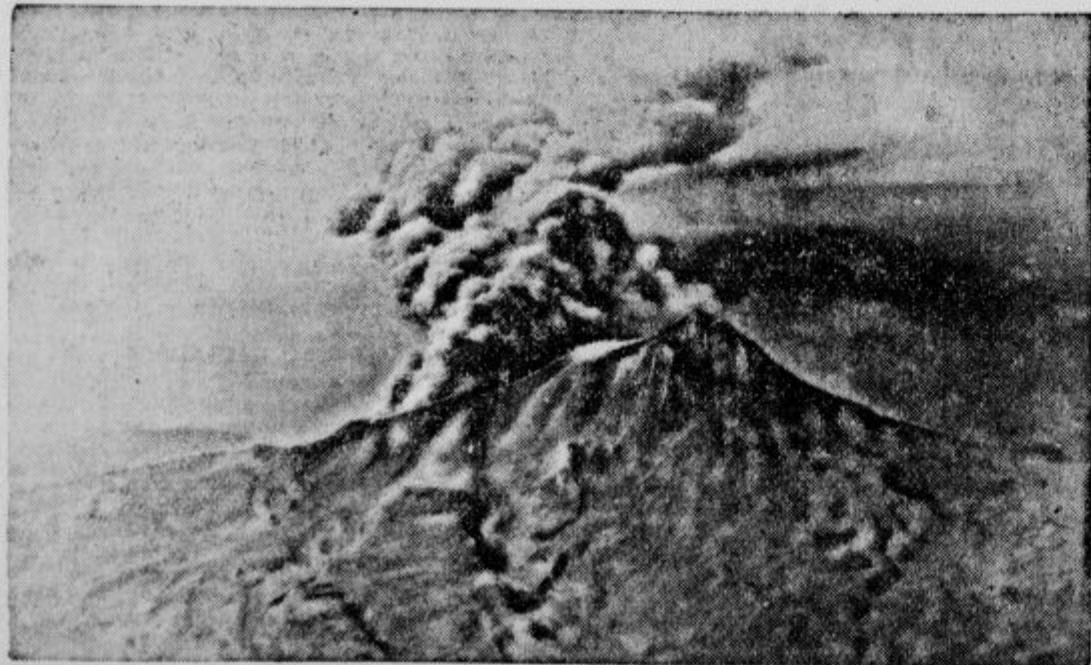
Kakšno bo poletje?

F. Baur, ravnatelj državne vremenske napovedovalnice v Frankfurtu na Maini je ugotovil, da bo letošnje poletje zopet suho, morda celo zelo suho. To sklepa Baur iz statističnih podatkov preteklosti o solnčnih pegah. Izkušnja, pravi Baur, je pokazala, da sta poletji dve leti pred nastopom najmanjših solnčnih peg v Srednji Evropi skoro vedno suhi. Včasih vlada velika suša. To velja za meseca julij in avgust. Vzgledi za to so leta 1876, 1887, 1899, 1911, 1921. L. 1924 in morda že 1933 se bodo solnčne pege zopet zmanjšale na minimum. Ker so tudi dosedanja zadnja poletja bila preveč mokra, je jasno, da imamo letos pričakovati suše.

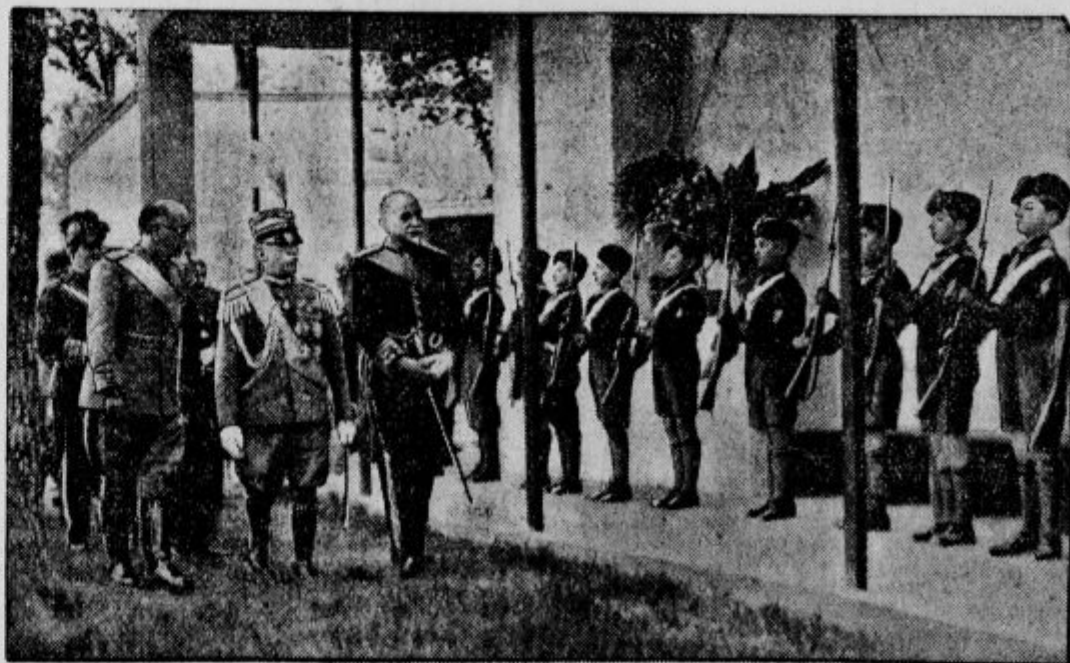
Tako Baur. Vendar se njegovi zanesljivi podatki nanašajo le na 19. in 20. stoletje, kar pa je premalo, da bi smeli brezpogojno verjeti njegovim prerokovanjem.

Liza: »... in ko bova Minko zopet srečali, je ne bova niti pozdravili...«
Giza: »Kajpada; še pogledali ne bova, kako novo obleko ima.«

Sosed sosedu v gledališču: »Zakaj pa ploskate tako divje? Saj ste prej sami rekli, da je igra tako dolgočasna, da bi človek kar zaspal.«
»Saj zato pa ploskam, da ne bi zaspal.«

Kordiljerski vulkan Las Yeaguas, ki je povzročil tako katastrofo v Južni Ameriki. Slika je po katastrofi posneta iz čilenskega vojaškega letala

Mednarodni kužni sejem so odprli v Florenci. Sejem je obiskal italijanski kralj, ki ga je pozdravila fašistična mladinska četa z malimi puškami in na nje nagaženimi malimi bajoneti.

Naši kapitali v inozemstvu

Naš list se je že večkrat pečal z vprašanjem naših kapitalov v inozemstvu, katere bi bilo potrebno pritegniti k sodelovanju in naložbi v domovini. To je danes zahteva vse naše javnosti in popisu teh kapitalov naj sledi tudi energičen poziv k vrnitvi.

V naslednjem navajamo pisanje ljubljanskega »Trgovskega lista« o teh kapitalih, ki je zelo poučno in ki ga je treba pozdraviti. Trgovski list se obrača proti onim, ki so kot prvi povzročili krizo na našem denarnem trgu s tem, da so pričeli svoj denar naložiti v tujino. Nihče ni našemu gospodarstvu toliko škodoval kot oni ljudje, ki so povzročili beg dinarja iz dežele, kajti dvakratno škodo je povzročilo njih brezvestno nalažanje denarja v tujini. Povzročili so pomikanje denarja v domovini, obenem pa so s tem tudi omajali zaupanje v naš denar. Tuji listi so imena nekaterih teh naših ljudi objavili, res ne vemo, zakaj jih ne bi objavili tudi naši listi, ker ne vidimo nobenega razloga, da bi se ščitili ti škodljivci našega gospodarstva. Saj pri tem ne gre toliko za to, da bi se

ta odkritja izrabljala v kakšne temne demagoške svrhe, temveč, da se z javno obsodbo in kali zatre vsaki poskus, da bi še kdo sledil vzgledu teh ljudi. V uporabi tega ostrega sredstva, kar bi vsakrator bila javna obsodba javnosti, pa bi se tudi silno krepko naglasila volja merodajnih činiteljev, da hočejo braniti dinar proti vsakomur. Na ta način bi dobila izjava finančnega ministra najmočnejše izpopolnilo in vsak dvom o stabilnosti našega dinarja bi bil izključen.

Nadalje navajamo v sicer resnem gospodarskem delu tole zanimivo, pa značilno anekdoto, ki smo jo brali v nekem praškem listu. Učitelj hoče podati otrokom v šoli pojem varčevanja. V ta namen vpraša najprej enega izmed dečkov: »Kam pa da tvoj oče denar, kar mu ga ostane od plače?« Deček je odgovoril (po presledku): »Zapije ga.« Za njim pa vpraša sina velikega podjetnika: »No, kam pa da tvoj oče denar, kar ga zasluži čez svoje potrebe?« — »V Švicco!« se je glasil promptni odgovor.

banke in 174 kom. delnic Priv. agrarne banke, katerih tečaj je nekoliko popustil.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 51 bl., 7% Bler. pos. 43 bl., Stavbna 40 den., Ruše 125 den.

Zagreb. Drž. pap.: 7% inv. pos. 48—52, agrarni 21—23, vojna škoda kasa 165—167 (158, 159, 160, 161, 162, 163, 165, 166), 6. 105—166 (158, 160, 168), 8% Bler. pos. 48—51, 7% Bler. pos. 42—42.50 (42, 43), 7% pos. Drž. hip. banke 49—53, 6% begl. obv. 29.50—30.50.

Belgrad. Narodna banka zaklj. 4500, Priv. agr. banka zaklj. 208, 206, 7% inv. pos. 49 den., agrarni 24 bl. (23.50, 23), vojna škoda 169—170 (172, 163, 164, 168, 169, 170, 169), 6% begl. obv. zaklj. 31.75, 32, 31.50, 32.50, 32, 8% Bler. pos. 50 bl., 7% Bler. pos. zaklj. 42, 43, 42.50, 7% pos. Drž. hip. banke zaklj. 50, 51.

Dunaj. Podon.-savsko-jadr. 66.30, Wiener Bankverein 11, Escomptesges. 100, Alpine 9.32, Trboveljska 19.10, Prager Eisen 157.50.

Žitni trg

Položaj na žitnem trgu za pšenico je bil danes nespremenjen, enako tudi cene. Koruza je precej čvrsta in stane po postaji 98—102.50. Deževno vreme povzroča, da so dovozi slabi. Med ostalimi predmeti je moka nespremenjena in stane po kvantiteti 235—255. Za ječmen 67 do 68 kg težak zahtevajo v Vojvodini 170—175; pri znatnem interesu pa je blaga malo, dočim se lažji ječmen 63 do 64 kg težak dobi lažje. Za oves zahtevajo v Vojvodini 135—140, za čimkvantna pa 128—130.

Ljubljana. Pšenica slav. 78 kg 182.50—185, Sombor okol. 79 kg 187.50—190, potiska 80 kg 192.50—195, koruza bač. mlev. tar. 145—147.50, okrogla mlev. tar. 155—157.50, bač. navadna vozna 150—152.50, okrogla navadna vozna 160—162.50. Zaključek ni bilo. Tendence živahna.

Novi Sad. Pšenica 2% bač. okol. Novi Sad 79 kg 182—184, bač. okol. Sombor 78 kg 182—184, sred. in gorbač. 79 kg 182—184, bač. potiska in ladja Tisa 79 kg 183—185, bač. ladja Begej 79 kg 180—182, gorban. 79 kg 180—182, ban. par. Vršac 78 kg 128—130, koruza bač. bela 112—115. Vse ostalo neizpremenjeno. Promet: 74 vagonov.

Sombor. Pšenica bač. okol. Sombor 78/79 kg 181—183, gorbač. 79/80 kg 182—184, sr. slav. 78 kg 180—182, bač. potiska 80 kg 182.50—184.50, ban. potiska 79 kg 181—183, oves bač., sr. slav. 185—187.50, ječmen bač., sr. 63/64 kg 140—145, bač., sr. 67/68 kg 157.50—162.50, koruza bač. nova 96—98, bač. maj. junij 98—100, bač. bela 112—114, bar. 125—130, moka bač., ban. 0g. 00g 240—245, 2. 215—225, 5. 195—205, 6. 185, 7. 150—155, 8. 92.50—97.50, orobj. bač. 85—87.50, fižol bač. uzančni 225—235. Tendence neizpremenjena. Promet: 102½ vagona.

Badimpešta. Tendence slabša. koruza prijazna, Promet miren. Pšenica maj 12.23—12.42, zaklj. 12.24—12.25, junij 12.38—12.57, zaklj. 12.42—12.43, rž maj 14.40—14.52, zaklj. 14.32—14.40, koruza maj 16.02—16.20, zaklj. 16—16.05, julij 15.70.

Chicago. (Začetni tečaji.) Pšenica maj 54.375, julij 57.125, sept. 59.375, dec. 62.50, koruza julij 32.625, sept. 34.625, dec. 34.75, oves maj 23.25, september 22.625, rž julij 40.25.

Winnipeg. (Začetni tečaji.) Pšenica maj 61.75, julij 63.25, okt. 65.375.

Živina

Dunajski prašičji sejem. (Poročilo tvrdke Edv. Saborsky in Comp., Dunaj.) Pripeljanih je bilo 8075 pršutarjev in 5110 špeharjev, iz Jugoslavije 2589. Cene: špeharji najboljši 1.60, 1. 1.50—1.55, II. 1.45—1.50, kmetski 1.55—1.60, najboljši 1.65. Pršutarji 1.60—1.90, najboljši 1.95. Tendence: špeharji so se podražili za 10 do 12 grošev, pršutarji pa za 10 do 15 grošev.

Razstava sadjevca v Laškem

Velike množice sadjarjev in drugih obiskovalcev so se zbirale v nedeljo, dne 8. t. m. pred laško šolo. V mali, toda okusno in prikupljivo opremljeni sobi gospodinske sole so bile na mizah razstavljene enotne steklenice raznih velikosti, polne sadjevca čiste zlatorumene barve iz najrazličnejših sadnih sort. Iz etiket je bilo posneti, da so bili razstavljalci zastopani iz najrazličnejših krajev obsežne okolice Laškega.

V drugi sobi je bila nameščena pokuševalnica in kupčijska posredovalnica, kjer je bilo razstavljeno tudi razno kletarsko orodje. Tu je pred množicami občinstvom predaval o pravilni napravi sadjevca tukajšnji kmetijski referent g. Ivan Zupan. Po zanimivem in poučnem predavanju se je pričel ogled razstave in pokušnja razstavljenih pišč. Ves dan so prihajale množice, z vlakci pa so se od raznih strani pripeljali številni interesenti, ki so prejeli navodila v svoje kupčijske svrhe.

Razstava je dosegla svoj namen. Opozorila je razstavljalce na visoke zahteve sadne trgovine, v katero spada tudi sadjevec, dokazala je velik napredek tukajšnjega sadjarstva, nudila lep pregled o kvaliteti sadnih pišč ter vzpodbudila razstavljalce k nadaljnjemu izpopolnjevanju v pogledu naprave sadjevca, raznim interesantom pa priliko, da so se seznanili z našimi sadjarji.

Razstavljenih je bilo 47 sort sadjevca, katere je razstavilo 33 razstavljalcev. V svrhu kvalitativne ocene je poslovala posebna ocenjevalna komisija, ki je ugotovila sledeče: Prvo oceno so prejeli: Deželak Matevž, Lože, — Gaberšek Ivan, Globoko, — Knez Matevž, Selo, — Pavčnik Jože, Lože, — Požin Franc, Globoko, — Sejt Alojzij, Tevče. — Drugo oceno so prejeli: Bolčina Jože, Plazovje, — Dornik Franc, Sevc, — Dremšak Marti, Povčeno, — Flis Matija, Jagodce, — Hrastnik Miha, Brstnik, — Ing. Jos. Kloc, — Petek Anton, Strmca, — Poteko Martin, Jagodce, — Šipek Antonija, Rečica, — Šoper Marija, Gora, — Terbovc Josip, Sv. Kristof, — Uzmah Luka, Rečica, — Zakovšek Miha, Žikovca. — Tretjo oceno so dobili: Gotter Franc, Tremarje, — Kladnik Marko, Harje, — Knez Franc, Male Grahove, — Senica Jakob, Mulenca, — Topole Martin, Jagodce, — Vorina Karel, Strmca.

Trgovine in sploh vse, ki se zanimajo za napredek našega gospodarstva, opozarjamo na letošnji XII. velesejem v Ljubljani, ki se bo vršil od 4. do 13. junija. Ogromni pomen velesejma je že razviden iz tega, da bo vseh 10 sejmiskih razstavljalnih zgradb natrpanih z izdelki domačih in inozemskih tovarov vseh strok. Poznani pa so tudi divni kraji Slovenije. Legitimacije se dobe za 30 Din pri denarnih zavodih, trgovskih organizacijah, železniških postajah, blaginjah naše banovine, Putniku itd. in pri uradu velesejma. Polovična vožnja po železnici, popust na parobrodih.

Solska vodstva, pozor! Letošnji XII. Ljubljanski velesejem se bo vršil od 4. do 13. junija in pada torej še v solsko leto, Solska vodstva, posebno ona na deželi, naproša upravo Ljubljanskega velesejma, da naj svoje majske izlete tako uredi, da si bo mladina v zvezi z izletom zamogla ogledati tudi velesejem. Na velesejmu bo zbrano vse, kar zamore zanimati tudi mladino, dvigati njen narodni ponos in bistriti njen razum. Za učenje vseh sol znanih vstopajna po 3 Din, spremljajoče gg. učiteljstvo je vstopnine prosto. Posebno opozarjamo na specialne razstave: tujsko-prometno, higiensko, akvaristično, entimološko, umetniško, fotografsko, keramično, sadjarstvo in vrtnarstvo v stanovanju, perutnine in kuncev.

Roland Dorgelès:

Leseni križi

31

»Na to se pokidam, v imenu pruskega kralja, če hočete!«

Krčmar je bil tako razburjen, da ga je skoro zadela kap; jecljal je in se penil, zaviljal oči in s svojo mogočno pestjo nabijal po učiteljskih sobnih vratih. Morala je bila popustiti.

Prestrašeni so se nekateri skrili po hišah, drugi so pa molče stali ob robu ceste in videli iti mimo prve bavarske bataljone, ki so veselo tulili »Pariz, Pariz!« kakor da bi ga hoteli že naslednji dan po-
basati v malho. Prvi je bil dospel avtomobil, nato pa z oboroženimi vojaki. Vaški paglavci so skakali okrog njega in se spakovali.

»Nehajte, prekleti malopridneži!« se je zadrla nad njimi stara ženščina, prava vaška vešča. »Mislili bodo, da se norčujete iz njih.«

In priklanjala se je Nemcem tako globoko, da so se trakovi njene prazne avbe dotikali tal.

Nemci so se smejali in metali otrokom polna prgišča sladkorčkov, ki so jih bili pravkar nakradli v Reimsu. Pet dni je bila vas polna Bavarev in Prusov. Odvedli so tri tale, ki jih meščani niso nikdar več videli; najstarejšega so, tako so pravili, miljo od vasi brez vsakega razloga, samo v svarilo drugim, ob čestnem robu ustrelili.

»In plačali so vse po pravici, ti prasci,« je pripovedoval debeli Tomaž. »Častniki so plačevali z boni, ampak moštvo nam je dajalo denar in še prav francoski denar.«

Tega denaria — bil je to denar naših ujetni-

kov, naših ranjencev, naših mrtvih — je prejel krčmar na mernike. Kupčija mu je bila začela prospevati in sedaj mu polnimo žepe mi.

Na dan napada, ko ni ostal v vasi niti en vojak, se je mogel slednjič nekoliko odpočiti. Hotel je bil iti ribe lovit, a straže so ga na koncu kravje steze ustavile. Besen se je bil vrnil domov in toliko časa rogovilil z ribnico, da bi bil kmalu pobil svoje steklenice. Potem je zlezal iz dolgega časa na kaščo in z daljnogledom opazoval boj, v tem ko je njegova žena pekla kolače.

Ko nas je bil videl, ravno opoldne, udariti iz jarkov in v naskočnem teku drveti proti švabski liniji, ko je videl, kako nas vihra meče po goli ravani kakor veter travne bilke, tedaj je nemara le čutil nekako usmiljenje.

»Pojdi brž gori,« je zakričal svoji stari. »Nuj, pašči se, drugače ne preostane niti eden.«

»Ne morem pustiti mleka,« je odgovorila od spodaj gori, »drugače mi prekipi.«

In Tomaž je vse gledal sam.

Vendar pa je vas ta dan izpreletelo ganotje, ko je videla prihajati prva nosila z mrlji in dolgo vrsto omahujočih ranjencev, ki so se s krvavečimi udi vlekli po cestah. Na pragu je stala, jadikujoč, mati Bouquet in skušala med ranjenci, ki so se opotekali mimo, spoznati svoje odjemalce. Učiteljica je bila uredila na prostem nekako okrepčevališče, kjer je postregla ranjencem s požirkom limonade.

Zupnik — star hraber mož, ki nas je prisrčno ljubil — vsa noč ni legel; še ob zori je umirajočim delil odvezo.

Šest grobov so napolnili z njimi; zadnje so zmetali v nekem kotu na kup in morali so počakati, da

so lopatarji izkopali nov grob. Izvzemši par ovelih levkoj, ni bilo najti cvetlic, da bi z njimi okrasili njihove grobove, in tu je bilo prišlo Tomažu na misel, da bi svojo trgovino izpopolnil z oddelkom za vence.

»Pri tem se da še več zaslužiti kakor pri konservah,« je menil trebušnik.

Sedaj jih ima na stojalu celo zbirko; razpostavil jih je kakor likerske steklenice. Med njimi je najti čisto priproste iz rumenih suhocvetnic, ki diše po lekarni, in velike vence iz steklenih biserov, med katere so vpletene črne cvetlice na vijoličastih steblih.

»Ti so za boljše odjemalce, tile tukaj,« mi pravi Demachy in jih dopadljivo ogleduje, kakor zastaven gospod, ki prevdari, preden kupi. In še vljudno dostavi:

»Takega-le, kakor je onile ondukaj, kupim tebi.«

Po kosilu se trgovine zopet napolnijo in ceste oživé. Vas dobi praznično lice. Vse je zunaj na prostem: stare babice stopicajo mimo s čutarami čez rame; vaški paglavci se vrisče igrajo »Petlami in nebesa«, poslužujoč se par črepinj s Kalvarije, ki so jo bile raztreskale 30.5-ovke. Kmetski možanci, ki ne hodijo več na polje, se cijazijo po vasi, potem pa vojaki, vojaki...

Ob vhodu v branjarijo se ljudje skoro pretepajo, ne da bi prav vedeli, kaj naj kupijo. Mimogredé dajejo drug drugemu koristne mlačaje.

»Hej, ti... v konsumu nimajo več cvička!«

»Učiteljica je dobila klobase.«

»Kolar tudi, samo glej, da prideš zraven.«

Tovarniška

POSLOPIJA

z vodno močjo in velikim zemljiščem (stavbni prostori) ob Bistrici tik Kamnika pod ugodnimi plačilnimi pogoji

na prodaj

Ponudbe na upravo lista »Slovenec« pod šte. 6702.

Angleško in češko sukno

ter raznovrstno modno in manufakturno blago — kupite po ugodnih cerah pri

FRANJU MAJER

Glavni trg 9. MARIBOR Glavni trg 9.

Predtiskana ročna dela za vse!

Stenski prti 7 Din, stenski prti, rdeče ali modro obrobljeni 10 Din, prtički od 1 Din naprej, blazine, majice, Novi vzorci, čist tisk, dobro blago.

Matek & Mikeš, Ljubljana

polje hotela Strakelj. Vozenje zavos, perila, monogramov etc. Enitanje, ažu ciranje. — »Breda« žepni robot komad 2 Din.

Šumsko veleposestvo

v Gorskem kotaru, okrog 600 ha, zaraščeno, se proda. Sprejme se tudi hranilna knjižica prvovrstnega zavoda. — Ponudbe na Aloma Company, anononni zavod Ljubljana, pod »Šumsko veleposestvo«.

Stole, mize in klopi

zaklopne, železne, izdeluje najceneje po dogovoru J. ZORKO, ključavničar, Ljubljana, Glince, cesta II št. 6.

FURNIRJI

vsake vrste pri trvdki P. R. ALLES, Ljubljana — Frankopanska 18.

Enonadstropna hiša

s staro, dobro vpeljano gostilno

lepimi gospodarskimi poslopji, njivami, travniki in gozdi tik železniške postaje ob Savi

se prodaja

Plačilni pogoji skrajno ugodni.

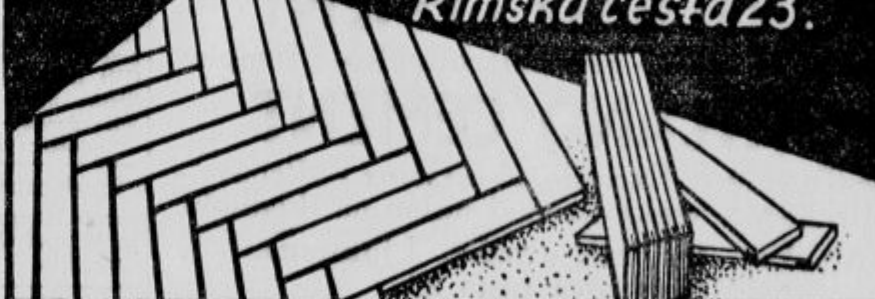
Ponudbe na upravo lista »Slovenec« pod šte. 6701.

TOVARNA in POKLADANJE PARKETOV

JOSIP KOŠČAK & CO. STIČNA

Pisarna: F. Vodě · Ljubljana ·

Rimska cesta 23.

»Ljudska knjižnica«: Iz založništva Jugoslav. knjigarne v Ljubljani: 20. zvezek: Savinski; 21. zvezek: IZPOD GOLICE, 30 Din, vez. 42 Din; 22. zvezek: Sienkiewicz: NA POLJU SLAVI, 28 Din, vez. 40 Din; 23. zvezek: Doyle: IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din, vez. 40 Din; 24. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 25. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 26. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 27. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 28. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 29. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 30. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 31. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 32. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 33. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 34. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 35. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 36. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 37. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 38. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 39. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 40. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 41. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 42. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 43. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 44. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 45. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 46. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 47. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 48. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 49. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 50. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 51. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 52. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 53. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 54. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 55. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 56. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 57. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 58. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 59. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 60. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 61. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 62. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 63. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 64. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 65. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 66. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 67. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 68. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 69. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 70. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 71. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 72. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 73. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 74. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 75. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 76. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 77. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 78. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 79. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 80. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 81. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 82. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 83. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 84. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 85. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 86. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 87. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 88. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 89. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 90. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 91. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 92. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 93. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 94. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 95. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 96. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 97. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 98. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 99. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAGORIŠKI ZVONIVI, 28 Din, vez. 40 Din; 100. zvezek: Conan Doyle: Reimniti, ZAG

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglaševanje strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din.

Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Ček račun Ljubljana 10.349.

Službe iskoje

Beseda samo 50 par

Šofer

vešč vseh popravil, išče mesto k tovrstnemu ali osebnemu avtomobilu. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Dobro vozač« št. 6878. (a)

Fant

18 let star, s primerno izobrazbo, bogoslužjen — išče službo sluge v večji trgovini. Najraje v Ljubljani, Mariboru ali Celju. Naslov v upravi »Slovenca« št. 6877. (a)

Vajenci

Beseda samo 50 par

Učenik

za trgovino čevljev takoj sprejmemo. »Jadrans« Sv. Petra cesta 25. (v)

Službodobe

Beseda samo 50 par

Polirja

za visoke stavbe sprejem. Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja je poslati na upravo »Slovenca« pod »Polir« št. 6872. (b)

Kroj. pomočnika

dobro izvežbanega, za velike kose, boljše delo, takoj sprejem. Janko Komac, Škrjančeva št. 6, p. Radomlje. (b)

Zastopniki

ki obiskujejo stavb. tvrdke in stranke, ki namestajo zidati, in ki bi bili pripravljeni vzeti s seboj pravi gradbeni material, se iščejo. Ponudbe pod »Dobra provizija« 6863 na upravo »Slovenca«, b

Inserati

v »Slovencu«

imajo največji uspeh.

Zasluzek

Beseda samo 50 par

Zasluzek

nudi potnikom marmorna industrija, Komenskega ul. št. 17. (z)

Pouk

Beseda samo 50 par

Fotomaterjem

brezplačen pouk. Razvija, kopira in poveča po najnižji ceni D. Rovšek Kolodvorska ulica 35. V svoji trgovini držim vedno najboljše fotomaterial po nizki ceni. (u)

Stanovanja

Beseda samo 50 par

ISČEJO:

Dve sobi

pritikline, blizu centra mesta, išče državni uradnik za avgust. Fels, Dunajska cesta 29, III/1. (s)

ODDAJO:

Petsobno stanovanje

vsestransko ugodno, mirno, kopalnica, velik vrt, blizu bolnišnice, oddam za 1. junij. Naslov v upravi »Slovenca« št. 6873. (c)

Stanovanje

obstoječe iz štirih sob, kopalnice, predsobe, kuhinje, jedilne shrambe, sobe za služkinjo in ostalih pritliklin se odda s 15. majem t. l. v palači Vojakove posojilnice, Miklošičeva cesta 7. Pojasnila daje tajništvo med uradnimi urami 8—13. (c)

Mebilirana soba

s posebnim vvhodom, eventualno tudi hrana, se odda. Vodovodna cesta, Velikovska 4. (s)

Opremljena soba

se odda. Zidovska ul. 6. (s)

Prazno sobo

s posebnim vvhodom takoj oddam. Društvena 27 — Novi Vodmat. (s)

Vnajem

Beseda samo 50 par

ISČEJO:

Lokal

v katerem se je nahajal vinotok, vzamem takoj v najem. Ponudbe pod »Vinotok« št. 6906 na upravo »Slovenca«. (m)

ODDAJO:

Oddajo se takoj

ali pozneje v sredini mesta lepa, suha skladišča, pripravna tudi za obrt ali delavnice. Naslov pove uprava »Sl.« pod št. 6678. (n)

Lepe poslov. prostore

oddam v Wolfovi ulici 12 na dvorišču. Pojasnila v trgovini z železnino Franc Erjavec. (n)

Izletniško gostilno

v Zagrebu, z inventarjem in stanovanjem za gostilničarsko obitelji se da v najem s šestletno najemninsko pogodbo. Gostilna ima dve sobi za goste, velik senčnat vrt, točilnico, kuhinjo, pivnico in veliko sobo za stanovanje. Mesečna najemnina 1000 Din. Ne plača se nikakršna odstopnina. Gostilničarska posredovalnica M. S. Pavlekovič, Zagreb, Ilica 144. (n)

Glasba

Pianino

dobro ohranjen, se kupi proti gotovini. Ponudbe pod »Pianino« 6885. (g)

KLAVIRJE

pokvarjene in razglazene popravila in uglašuje strokovno najbolje in najceneje. — Društva popust. — Jos. Bajde, Ljubljana, Gosposvetska 12. g

Objave

Beseda samo 50 par

Oglejte si slavnike

samo novo blago, že od 55 Din naprej. Modni salon Stuchly-Maske, Zidovska ulica 3. (o)

Hiša s trgovino

in pekarijo se prodaja na javni prostovoljni dražbi dne 15. maja (na binkoštno nedeljo) od 3 do 4 ure popoldne, radi prevzema večjega posessva. Obrti dobro vpeljani na prometnem industrijskem kraju. Promet zaskiguran. Izključna cena 60.000 Din. Izpod cene se ne odda. Natančna pojasnila daje lastnik Oranič, Koroška Bela 68, pri Jesenicah. (o)

Posessva

Beseda samo 50 par

Parcela

1400 m², blizu Martinove ceste, naprodaj. Izve se: Ilirska ulica 21, pri hišniku. (p)

Hišo z vrtom

v Ljubljani ali v bližini kupim. — Ponudbe na M. Oberster, Cerklje ob Krki. (l)

Posessvo

sredi žalskega trga se takoj prodaja. — Poizve se: Zalec 63. (p)

Malo posessvo

naprodaj na deželi za Din 35.000 — ali hiša v mestu za 20.000 Din. Ako ne prodam, oddam posessvo v najem brezplačno tistemu, ki bi mi posodil Din 10.000. Viktor Vovk, čevljar, Dvor pri Žužemberku. (p)

Hiša

v Sp. Šiški, Jernejeva cesta 29, z vrtom, ugodno naprodaj pri »Posess« — Miklošičeva 4. (p)

Kupimo

Beseda samo 50 par

Srebrne krone

staro zlato in srebro kupuje RAFINERIJA DRAGH KOVIN — Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina. (k)

Vrednostne papirje

kupuje Komanditna družba M. Jankole, Selenburgova 6/II. (k)

Suhe smirčke

(mavrohe) kupuje

Sever & komp.

Ljubljana

Gosposvetska cesta 5

Trame

18/24 cm debele in 5,50 m dolge, tesane glava-glava, kupim ca 60 m². Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Trami« št. 6550. (k)

Tovorni avtomobil

3—5 ton, rabljen in v brezhibnem stanju, kupim. Ponudbe na Ing. Fran Tavčar, Ljubljana, Dolenjska cesta 26. (k)

Auto-motor

Beseda samo 50 par

Avto

mali, poltovorni, poceni naprodaj. — Poizve se v mestni zastavljalnici. (l)

Za 29.000 Din

prodam avto. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Elegantna limuzina« št. 6864. (l)

Avtomobile

in motocikle, rabljene, v najboljšem stanju, različnih znamk — odda ceno O. Žužek, Ljubljana, Tavčarjeva 11. (l)

Pohišstvo

Beseda samo 50 par

Pohišstvo

dobro ohranjeno, se takoj poceni prodaja. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 6886. (l)

Pridelki

Beseda samo 50 par

Ajda

mlevska, nekaj vagonov, takoj odda Kmetijska zadruha v Ptuj. (l)

Čebulček

nudi Sever & Komp., Ljubljana. (l)

Proso in ajdo

za seme ima naprodaj — Martin Pleterski, Zasap, p. Cerklje ob Krki. (l)

Razno

Beseda samo 50 par

Najlepši spomin

na sv. birmo in prvo sv. obhajilo je fotografija. — Priporočila se fototeleje Kralj Franc, Ljubljana — Stari trg 19. Cene znižane. (r)

Šotori, čolni!

Ilustriran katalog izšel; pišite ponj! — B. Kolb, Vižmarje 14 nad Lj. (r)

Botri in botrice!

Najlepši spomin za Vasega birmanca je fotografija. Atelje D. Rovšek, Kolodvorska ulica 35 — Vam jamči za najboljši izdelek. Cene za binkošti znižane. (r)

Prodamo

Beseda samo 50 par

Trboveljski cement

betonsko železo, nosilke, stavbno okovje in vsakovrstno orodje — najceneje pri Jos. Zalta & Co. trgovina železnine, Dunajska cesta 9 (poleg nebotičnika). (l)

Vrtni stole

zložljive, proda Tribuč, Glince, Tržaška cesta 6, telefon 2605. (l)

NOGAVICE

damske od 8 Din dalje, moške od 3 Din dalje. — Modno blago M. SUŠNIK Krekov trg 10 (nasproti Mest. doma)

Za birmo

dobite cene čevlje, ročno delo, elegantne, moderne in trpežne pri KROIS, MARIBOR Koroška cesta št. 18. Solidna in točna postrežba. — Oglejte si izložbo.

100 piščancev

enodnevnih Leghorn po 8 Din naprodaj 30. maja. Istotam tudi A. Z. panji po 235 Din. — »Zivalca«, Ljubljana, Sv. Petra cesta 60. (l)

Novi obrtni zakon

se naroča pri Komanditni družbi M. Jankole — Selenburgova 6/II. (l)

Puhasto perje

čisto, čohano po 48 Din kg, druga vrsta po 38 Din kg čisto, belo, gosje po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg Razpošiljam po poštnem povzetju L. BROŽOVIC — Zagreb, Ilica 82. Kemična čistilnica perja.

Konfekcija — modal

Najcenejši nakup. Anton Presker, Sv. Petra cesta št. 14, Ljubljana. (l)

Nogavice

rokavice, robce, perilo, torbice, kravate — nizke cene, samo pri PETELINC-u Ljubljana, ob vodi blizu Prešernovega spomenika.

Prodaj jugosl. patent

J. Blagajne, Celjska ulica št. 13. (l)

Otroški voziček

dobro ohranjen, naprodaj. Franc Keber, Svetje, p. Medvode. (l)

Nogavice, rokavice

in pletenine Vam nudi v veliki izbiri najugodnejše in najceneje tvrdka Karl Prelog Ljubljana, Zidovska ulica in Stari trg. (l)

Obrt

Beseda samo 50 par

Avgust Berthold,

obče znani fotografski zavod v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 13, se priporočila botricam in botrom. Cene zelo nizke, izdelava fotografij prvovrstna. (t)

Posteljne mreže

podložene s peresi in navadne, izdeluje najceneje tvrdka Alojz Andlovic — Komenskega ulica 34, na Ledini. Sprejemajo se tudi popravila. (t)

Telefon 2059

Premog suha drva

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Tri glavne

dobro lastnosti ima

VITEKOVA, VAREKINA

I. da prihrani kuhanje perila,

II. da pere snežno belo,

III. da perilo absolutno ne škodi.

Gospodinja! En sam poskus Vas bo prepričal.

Dobi se povsod.

Modno krojaštvo

Delo solidno. Nizke cene.

Popravila, čiščenje, likanje in obračanje oblek izvršuje točno

Družina Gabrijel

Ljubljana, Florjanska 31.

Egidij Šušteršič

sobni slikar. Ljubljana, Križevniška ulica 6, telef. št. 31-01. izvršuje vsa v soboslikarsko stroko spadajoča dela v mestu in na deželi po najmodernejših vzorcih. (t)

Birmanska darila.

Ure, zlatino in srebrnino nudi najceneje urar

J. MULAVEC

Maribor, Kralja Petra trg.

Ogled brezobvezen.

Specijalno torbarstvo

J. Karlo, Maribor

Trg Svobode 6

(poleg Radio Starke)

Posteljne žične vloge

v lesenih ali železnih okvirjih, ter zložljive železne postelje izdeluje solidno točno po naročilu tvrdka

Pavel Strgulec

Ljubljana, Gosposvetska cesta 113

Zahtevajte brezplačni cenik!

Alojz Grebenc

nakup in prodaja vrec

LJUBLJANA

Dunajska cesta št. 36.

Traino ondulacijo

z aparatom najnovejše konstrukcije izvajam v svojem salonu prvovrstno in po nižji ceni

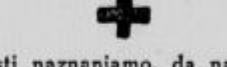
Fr. Wildmann

frizer za dame in gospode

Ljubljana, Napoleonov trg

vis-a-vis Napoleonovega

spomenika

Leopold Seljak

srežki tajnik v p.

V globoki žalosti naznanjamo, da nam je umrl naš dobri

sopro, oče, stari oče, brat, tast in stric, gospod

Leopold Seljak

v torek 10. maja 1932 po daljšem bolehanju, previden s tolažili

svete vere. Pogreb blagega pokojnika bo v četrtek 12. maja

1932 ob pol 4 popoldne iz mrtvašnice splošne bolnišnice na

pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 11. maja 1932.

Zalujoče rodbine:

SELAJ, KOZAK JOSIP in KUMER.

Naši gospodarstveniki o dr. Korošcu

»Trgovski list« z dne 10. maja št. 53 piše: »Gospodarstvo je v najožji zvezi z živim življenjem, saj je njegov bistveni del, ki skrbi za materialne dobrine. Predstavnik gospodarstva so vedno stremeli za tem, da so imeli v lastnem interesu stike tudi s politiko, ki je v stanu izdatno vplivati na njegov dobrobit in ki je v zadnjih desetletjih pri nas tesno spojena z osebnostjo vodilnega slovenskega politika g. dr. Antona Korošca.

Radi tega kot glasilo slovenskega gospodarstva ne moremo neopazeno mimo važnega življenjskega jubileja, ki ga obhaja 12. t. m. g. dr. Korošec, eden največjih Slovencev.

G. dr. Korošec se je že zgodaj pričel uveljavljati v našem političnem, prosvetnem in gospodarskem življenju. Po svojih odličnih sposobnostih je izvrševal smoteno in uspešno ne le dolžnosti, katere mu je naložilo zaupanje volilcev, ampak je preko tega imel pred očmi tudi interese celokupnosti. V zasledovanju tega cilja si je veliko prizadeval, da postavi trde temelje za srečno in vedro bodočnost slovenskega ljudstva.

Preko združništva, kateremu je posvečal tekom svojega uspehov polnega življenja posebno pozornost, je bil vedno v stikih z gospodarstvom, za

katerega težnje in prizadevanje je kazal vedno polno umevanje. Na čelu Zadrugne zveze v Ljubljani in glavne zadrugne zveze v Belgradu je posebno pospeševal naše kreditno združništvo, ki se je pri nas po njegovem prizadevanju razvilo v močno vejo slovenskega gospodarstva.

Se v ožje stike s slovenskim gospodarstvom pa je stopil g. dr. Korošec v svojem političnem udejstvovanju. Tudi v politiki je imel pred očmi interese slovenskega gospodarstva, pa naj je bilo to na Dunaju ali v Belgradu, kjer je zavzemal odlična vodilna mesta v naši vladi. Bil je rade volje na razpolago, kadar so se k njemu zatekli predstavniki gospodarstva, da ga detajlno informirajo o križih in težavah ter ga prosijo za pomoč, katere ni nikdar odrekel. Imel je vedno dobro voljo pomagati gospodarstvu in ga podpreti v njegovih težnjah. Gospodarstvo mu je hvaležno za naklonjenost, v kateri mu je pomagal ob marsikateri nepriliki in nevolji.

V imenu slovenskega gospodarstva gospodu jubilaru ob njegovi šestdesetletnici iskreno čestitamo in želimo, da ga ohrani Bog našemu narodu v skrbi za njegov dobrobit do skrajnih mej človeškega življenja.

Katastrofalno neurje po Hrvatskem in Baranji

Preteklo nedeljo je skoro po vsej državi divjal silen vihar z nalivom in točo. Iz raznih krajev Slovenije smo prejeli poročila, da je toča posebno po vrhovih in vinogradih napravila občutno škodo. V zagrebški okolici je po nekaterih občinah padala gosta in debela toča, ki je uničila nad četrtino posevkov in vinogradov. Še hujše je divjal

vihar s točo v Podravju.

Iz Koprivnice poročajo, da je v nedeljo okrog 1 popoldne pridivila silna nevihta. Toča je padala okrog 10 minut. Največ škode je napravila v zahodnem delu jurgjevskega in koprivniškega okraja. Nekateri vinogradi so popolnoma uničeni. Posebno je prizadeta okolica Ruševca.

Vihar uničil nad 200 gospodarskih zgradb.

Dubrava pri Gradcu, 9. maja. Včeraj okrog polne se se zgornji nad našim mestom in okolico gosti in črni oblaki, kmalu za tem pa se je med hudim vetrom vtila ploha. Vmes je padala sicer redka, pa zelo debela toča. Vihar se je kmalu spremenil v pravi ciklon, ki je divjal skoz tri občine in napravil ogromno škodo. Ljudje so prestrašeni zbežali v hiše. Ciklon je divjal komaj 10 minut, vendar je bilo to dovolj, da je povzročil ogromno škodo. Ko so ljudje po viharju prišli iz hiš, se jim je nudil žalosten prizor: številne gospodarske zgradbe so bile spremenjene v kup razvalin, tudi mnogo stanovanjskih hiš je ostalo brez streh. Ciklon je v treh občinah uničil okrog 200 gospodarskih zgradb. Vihar je s koreninami izruval mnogo dreves. Neka deklica, na katero je padla velika ograja, je smrtonosno poškodovana in dvomijo, da bi ostala pri življenju.

Strašne posledice viharja v bjelovarskem okraju

Bjelovar, 9. maja. V nedeljo opoldne je nastal silen naliv. Vmes je padala toča, debela kakor golobja jajca. Danes so prišla poročila iz okraja, da je ponekod divjal pravi orkan. Najhujši je bil vihar okrog vasi Srpske Kapele v občini Farkaševca, kjer je popolnoma porušil 20 hlevov in dve hiši. Mnogo drugih zgradb je pa močno poškodovanih. Na sadnem drevju, ki je bilo v cvetju, je vihar napravil ogromno škodo. Veliko dreves je vihar izruval s koreninami vred.

Toča nad Slavonijo in Baranjo

Osijek, 9. maja. Včeraj je nad Slavonijo in Baranjo divjal silen vihar, ki je k sreči trajal samo kratke čase. Med dežjem in gromom je padala tudi toča. Doslej so došle šele posamezne vesti o tem neurju in povzročni škodi. Iz Andrijevcov poročajo, da je tam ležala toča na tleh več centimetrov na debelo in da je napravila veliko škodo posebno po vinogradih in sadovnjakih. Posebno hudo je prizadeta Baranja, kjer je padala zelo debela in gosta toča. V posameznih krajih je toča povzročila ogromno škodo, kar ni čudno, saj je padala toča debela kakor orehi. Tudi silen vihar sam je napravil obilo škode. Več zgradb je porušil.

Milijonska škoda v okolici Subotice

Subotica, 9. maja. Včeraj popoldne okrog 4 je doletela tukajšnja pokrajina huda nesreča. Z bliskovito naglico je prihrumela iz smeri od Sombora kakor orehi debela toča, ki je neusmiljeno tolkla in sekala v najlepšem cvetju se nahajajoče sadovnjake, vinograde in žitna polja. Škoda gre v težke milijone, ker je ves letošnji pridelek vina in sadja uničen. Sadno drevje je toča popolnoma oklestila, po tleh leže cele veje. Toča je trajala celih deset minut. Že danes se nam obetajo mnogo višje cene lanskemu pridelku vina, ki so bile doslej sicer dokaj nizke t. j. po 3, 4 in 5 Din za 1 liter v drobnj prodaji.

Dalmaciji se obetajo hudi časi

Šibenik, 9. maja. V Šibeniku in po vsej severni Dalmaciji je pretekli teden divjal silen južni veter, kakršnega ljudje še ne pomnijo. V petih dneh je veter uničil vse sadno drevje, ki je bilo v najlepšem cvetju in ki je izredno dobro kazalo. Enako je veter uničil cvetje boba in fižola, medtem ko je ječmen, katerega so kmetje letos posejali cele komplekse, popolnoma premlahel. Ni nobenega upanja, da bi se ječmen opomogel, ker po vetru ni bilo nič dežja in je zemlja ostala suha, brez vlage. Ta katastrofa je povzročila ogromno škodo, tako da bo letošnje leto še mnogo hujše, kakor je je bila pretekla zima.

DAME!

Priznana desinfekcijsko in toaletno sredstvo

SANOFORM

se dobi v vseh lekarnah in drogerijah. »Sanoform« pristen samo v originalnih steklenicah, kakršne so razstavljene v izložbi drogerije GREGORIČ, Ljubljana, Prešernova 5.

Toča v kamniškem okraju pobelila polje

Kamnik, 10. maja.

Že v nedeljo popoldne je razsajala nad Kamnikom huda nevihta z močnim nalivom. Med nalivom se je nad Samčevim predorom pod Malim gradom podrla precej visoko drevo, ki je padlo na cesto in za toliko časa zaprlo ves promet med Šutno in Glavnim trgom, dokler niso prihiteli mestni delavci in spravili drevo s ceste. Drevo je pri padcu podrla precejšen konec železne ograje nad predorom.

V torek se je hudo vreme ponovilo že v zgodnjih jutranjih urah in onemogočilo vsako kupčijo na sejmu, ki se je ta dan vršil v Kamniku. Med dopoldanskim nalivom je v presledkih padala tudi toča, v planinah pa je ves čas snežilo. Nagel padec temperature ni obetal prav nič dobrega. Opoldne pa je pričela nad vsem kamniškim okrajem od planin do Ježice padati gosta snega pomešana s točo. V kratkem času je pokrila polja dva do tri prste na debelo. Bela snežna odeja se je pri tako nizki temperaturi obdržala precej časa, dokler se ni zjasnilo in ni solnce posijalo na planine, ki so se prikazale v najlepšem sijaju, pokrite s svežo snežno odejo, ki je segala globoko v doline. Pozni pojav zime bo brez dvoma zapustil precej sledov na sadnem drevju, zlasti pa na črešnjah in slivah, ki so ravno v najlepšem cvetju, komaj posajeno vrtno zelenjavo, zlasti pa solato je toča večinoma popolnoma zbila.

Silna nevihta nad Domžalami

Domžale, 10. maja.

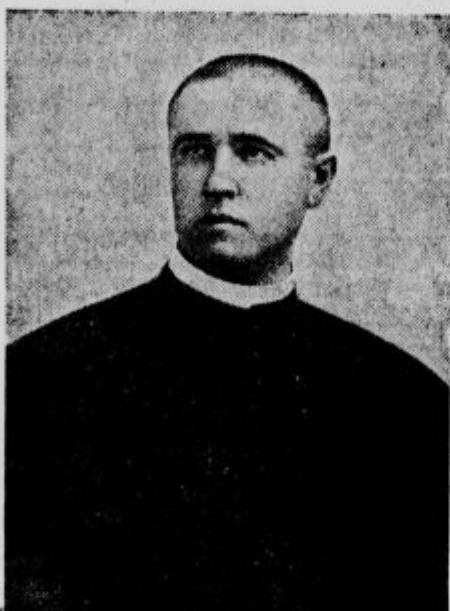
Danes okrog 10 popoldne so se pripodili črni oblaki nad naš trg. Postalo je temno, da so morali marsikje prižgati luči. Bliski so švigali, vtila se je močna ploha, med katero je spočetka padala debela toča, nato pa padala dobre pol ure tako gosto, da je pobelila vseprek. Na površini in sadnem drevju je povzročila mnogo škode. Tudi treščilo je parkrat. Temperatura je padla na -2 stopinji C.

FOTOAPARATE

svetovnih trdk Zeiss-Ikon, Rodenstock, Voigtlander, Welta, Certo itd ima vedno v zalogi

Izloodd. Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani Zahtevajte cenik!

Slovo župnika Horvata

Naš list je že poročal o smrti gosp. Horvata, župnika v Martjancih v Slovenski krajini. Danes objavljamo njegovo sliko z nekaterimi spomini. Saj je mož, ki je bil Bel Hrvat po rodu in se je žrtvoval 27 let za Slovence, to zasluži.

Njegova cerkev v Martjancih izvira iz konca XIV. stol. in je med najstarejšimi v Slovenski krajini. Krasijo jo lepe freske v gotskem prezbiteriju (1398), po Plečnikovi zamisli pa je preskrbel rajni g. župnik prelepi beli marmornati oltar sv. Martina. Bil je upravičen ponosen čuvar dragocenih starin in je radostno razkazoval cerkev (gl. Sušnik, Prekmurški profil — Stele v D. in S. 1926) menda zadnjič ljubljanskemu slovenskemu seminarju v maju 1930, zakaj kmalu nato je hudo zbolel.

Ker je stal odločno na strani onih, ki so se borili za priključitev Slovenske krajine Sloveniji, je izgubil mnogo svojih prijateljev — toda ostal je zvest. Vneto je širil slovenski tisk v svoji župniji. Njegovega pogreba se je udeležilo 23 duhovnikov z ogromno množico žalujočih vernikov. Tako je odšel izmed naših stebrov za Sakovičem in Bašo tudi Horvat...

Ljubili je Slovence, zato počivaj v miru med nami!

Samo z negovanjem zob nikoli več zobni kamen!

Na zoboh se zelo često tvori povzročitelj hudih obolenj — zobni kamen. Sargov Kalodont odstrani zobni kamen, ker je edina zobna krema, katera vsebuje učinkoviti sulforicinoleat po Dr. Bräunlichu. Pri čiščenju se razkroje organske substance, ki so zvezane z zobnim kamnom. Tako izgubi zobni kamen sčasoma svoje oporišče, se zdrobi in se lahko odstrani s trdo ščetko za zobe. Pomislite, kako važna je redna uporaba Sargovega Kalodonta za ohranitev Vaših zob.

Proti zobnemu kamnu

Zaradi letakov pred sodniki

Mali kazenski senat deželnega sodišča: s. o. s. g. Ivan Kralj kot predsednik ter sodniki dr. E. Kobe in dr. Leon Štrukelj. Državni tožilec dr. I. Ogoreutz. Pred senat so ob 8.30 stopili trije mladi obtoženci: 24letni jurist Edvard Votič ter trgovska pomočnika 22letni Anton Strojani in 18letni Janez Breznikar, oba iz Šmartne pri Litiji. Vse tri obtožence je branil odvetnik dr. Marko Natlačen.

Državni tožilec dr. Ogoreutz je dvignil proti vsem trem obtožbo zaradi zločinov po členu 3. zakona o javni varnosti in redu v državi. V obširni obtožnici je navajal, da je prvi obtoženec 14. in 19. februarja letos v Šmartnem pri Litiji izročil prvič 6 letakov »Proglas študentov ljubljanske, zagrebške in belgarijske univerze Jožetu Cajhnu z naročilom, da jih izroči v nadaljnjo razdelitev Antonu Strojani, a drugič, da je Antonu Strojani samemu izročil 12 teh oklicev in da je od teh tretji obtoženec Janez Breznikar 19. februarja letos 2 letaka nabil, enega na Rusovo bišo, a drugega na ograjo Brezovarjeve hiše. S tem so vršili propagando, da bi se spremenila današnja ureditev države ali politični ali socialni red v državi.

Za razpravo je vladalo med akademiki veliko zanimanje in zato so v lepem številu napolnili razpravno dvorano št. 79. Ves čas razprave je vladal mir in akademiki so z največjo pozornostjo zasledovali potek razprave.

Zagovor obtožencev.

Po končanih formalnostih in prečitani obtožnici je predsednik vprašal prvega obtoženca: »Votič Edvard! Ali priznate, da ste razširjali letake in se čutili krivega?«

Obtoženec: »Razširjal sem jih res! Ne čutim pa se krivega...«

Državni tožilec se je dvignil in izjavil: »Predlagam izključitev javnosti iz državnih interesov.« Branilec dr. Natlačen: »Se protivim temu predlogu.«

Senat se je umaknil na daljše posvetovanje. Nato pa je predsednik objavil sklep: »Javnost se ne izključuje, ker smatra sodni dvor, da niso podani razlogi za izključitev.« (Odobranje med akademiki.) Predsednik: »Zahtevam, da ste popolnoma mirni, drugače odredim izpraznitev dvorane.«

Po tem sklepu se je nadaljevalo zasliševanje prvega obtoženca, ki je ponovno izjavil:

»Priznam, da sem letake izročil Strojani. Nisem smatral to za kaznjivo, prvič zato ne, ker je bil oklic s tako vsebino prečitani na svetovsavi proslavi vpriso profesorjskega zbora in rektorja, drugič, ker je bil oklic nabit tudi v avli. Taki oklici so bili razširjeni tudi po drugih krajih, kakor v Kamniku, Radovljici in Slovenjgradu, a nikjer niso bili razširjevalci preganjani.«

»Državni tožilec: »Odkod veste, da se niso nikjer druge vršile poizvedbe?«

Obtoženec: »Ljudje so mi povedali.«

Stedilo je zaslišanje drugega obtoženca. Predsednik: »Anton Strojani! Ali se čutil krivega?«

Drugi obtoženec Strojani prostodušno: »Popolnoma nič. Votič je prišel v prodajalno, kjer je bilo mnogo strank. Letake je položil na pult. Zvečer sem jih nesel v svojo sobo. Nisem jih smatral za važne. Imel sem jih za sportna navodila. Sam sem šel k pevski vaji. Vajenec pa jih je pozneje sežgal.«

Predsednik: »Kako to, da ste rekli tovarišu Breznikarju, naj jih nabije?«

Obtoženec je to vprašanje zanikal. Za njim je prišel na vrsto tretji obtoženec Janez Breznikar. Predsednik: »Vi ste te letake nabili?«

Obtoženec Breznikar: »Da. Strojani jih je prinesel v sobo. Vzel sem dva in vtaknil v žep. Letaka nisem čital.«

Predsednik: »Zakaj ste jih nabili? Lahko bi bila v njih napisana kaka neumnost?«

Obtoženec: »Lahko! Če bi ga bil čital, ga ne bi nabil.«

Predsednik: »Zakaj ste pri konfrontaciji s Strojanim v Litiji povedali, da vam jih je Strojani dal?«

Obtoženec: »Zato, da bi bil prost.«

Predsednik je nato prečital razne zapisnike in izpovedbe priči. Josip Cajhen je izpovedal, da mu je Votič izročil nekaj letakov. Prečital jih je doma in spoznal, da imajo nedopustno vsebino. Vrgel jih je v ogenj.

Predsednik: »Še organist je smatral vsebino za nedopustno?«

Obtoženi Votič: »To je napravil vpriso žene. Noben mož nima svobodne volje.«

Predsednik je v nadaljnji razpravi prišel na to, da je eden obtožencev še starejši maloletnik in proglasil razpravo za tajno. Branilec je pripomnil:

»V imenu svojega klienta predlagam javnost razprave.« Obtoženi Janez Breznikar: »Sem za javnost razprave.«

Po govori državnega tožilca dr. Ogoreutza in branilca dr. Marka Natlačenja in po posvetovanju senata je senatni predsednik objavil kratko

sodbo.

Edvard Votič in Anton Strojani sta kriva zločinov po členu 3. zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi in se obsojata: Edvard Votič na 4 mesece strogega zapor, Anton Strojani pa na 3 mesece, oba pogojno za 2 leti. Tretji obtoženec Janez Breznikar je popolnoma oproščen od obtožbe. Razprava je bila zaključena ob 10.30 popoldne.

Vitomil Zupan v zaporu

Ljubljana, 10. maja.

O žaloigri v Gregorčičevi ulici, kjer je bil po nesreči ustreljen dijak Fedor Senekovič, smo poročali že včeraj. Dijak, ki je oddal Senekoviču smrtni strel v sence, je 18letni osemšolec Vitomil Zupan. Ko je prišla na kraj žalostnega dogodka policijska komisija, je bil Zupan aretiran, da ga policija zasliši. Zupana je zaslišal policijski uradnik Karabajič. V svoji izpovedi zatrjuje Zupan ves čas, da gre izključno za nesrečo, prav tako izpovedujejo tudi vse priče, ki so bile do sedaj v tej zadevi zaslišane.

Zupan je izpovedal, da se je poznal s Senekovičem že dalj časa in da sta bila ves čas iskrena prijatelja. Pred približno tremi tedni sta se sprehajala na promenadi in tam zagledala učiteljskino Vando H. Senekovič se je seznanil z njo in ji predstavil še Zupana. Včeraj sta bila oba povabljeni k njej na stanovanje v Gregorčičevo ulico. Zupan se je že takoj ob prvem srečanju zaljubil v lepo dekle, medtem ko o Senekoviču zatrjuje, da ni imel za dekle posebnega zanimanja, zato tudi ni bil nanj nič ljubosumen. Zupan je zložil Vandi na čast celo pesem in jo ji pred štirimi dnevi izročil.

Revolver je dobil Zupan opoldne od svojega prijatelja, dijaka O., s katerim se že dolgo poznata. Dejal mu je, da se boji maščevanja nekih moških, s katerimi je imel pred dnevi nekakšen spor. Zupan je že prej imel ta revolver v rokah in je vedel kako funkcionira. Ko sta bila popoldne v gosteh pri Vandi, jima je ta igrala na klavir, pa tudi Zupan je igral. Pogovor je nanesel na revolver in Zupan ga je pričel razkazovati. Ves dogodek se je nato odigral tako, kakor smo poročali včeraj.

Zaslišan je bil tudi dijak O. Povedal je, da je svojemu prijatelju Zupanu že prej razložil in ponovno še včeraj funkcioniranje revolverja. Zupan je priznal, da je vedel, da revolver na eni strani funkcionira in da so v revolverju še trije strelci, mislil pa je, da se na drugi strani naboja, ki je bil prazen, ne more sprožiti. Revolver pri prvem poskusu, ko si ga je Zupan sam nastavljal na sence, res ni funkcioniral, pač pa se je sprožil, ko je Zupan nastavljal Senekoviču na sence. Najbrže se je tedaj nepričakovano odprl drugi del revolverja.

Kljub nekakšni nejasnosti v Zupanovi izpovedi, je gotovo, da gre pri vseh zadevah za nesrečo, ne pa za kaj drugega. Tudi policija je prepričana, da gre za nesrečo, vendar pa bo še natančno zaslišal Zupana in bo šele na podlagi njegove ponovne izpovedi odredila, ali naj se vrši obdukcija Senekovičevega trupla ali ne. Včeraj popoldne je bila napovedana obdukcija, ki je pa ni bilo, morda pa bo jutri. Zupan je še v zaporih in bo policija še sklepala o njegovi usodi. Čeprav ne gre za umor, vendar čakajo mladeniča gotove sitnosti zaradi nedovoljene nošnje in neprevidnega ravnanja z orožjem.

Utis o dogodku je v Ljubljani izredno globok. Zlasti sočustvuje občinstvo z družinami obeh nesrečnih dijakov, Senekoviča in Zupana, ki sta oba edince in oba dobra dijaka.

Konjice

Materinska proslava, ki jo je preteklo nedeljo priredilo Katol. izobraževalno društvo, je bila res zelo ganljiva. Naše matere so se je udeležile v prav velikem številu. Vse točke so bile zelo srečno izbrane in lepo izvedene. Najbolj pa je ugajala vsem zanimiva igra »Prisegame«, ki vsebuje obilo lepih in ganljivih prizorov, ne manjka pa tudi šaljivih slik. Naše matere so bile s proslavo zelo zadovoljne in vesele nad hvaležnostjo svojih otrok.

Silno neurje je divjalo preteklo nedeljo okrog polne nad Konjicami in okolico. Zelo je treskalo in grmel. Padala je tudi zelo gosta toča, ki pa zaenkrat še ni naredila večje škode.

Ljubljana

Petdesetletnica

Gospojno društvo sv. Vincenca Pavelskega je obhajalo te dni petdesetletnico svojega obstoja. Proslava je bila skromna, a prirsna.

Ob pol 10 so se zbrali gostje, članice in prebivalke Jožefišča v okusno okrašenih domači kapelici. Pred. msg. Steska je daroval sv. mašo z blagoslovom in zahvalno pesmijo.

Po končani službi božji so se podali vsi navzoči v dvorano, okrašeno z zelenjem in cvetjem, ter slikami vladarske dvojice in vseh dosedanjih predsednic društva.

Predsednica gospa Franja dr. Tavčarjeva je pozdravila goste — g. svetnika Likozarja kot zastopnika mesta Ljubljane, g. dr. Rusa, šefa socialnega skrbstva, rektorja g. Kopatina, msg. Stesko, msg. dr. Učiča, gospo Mašo Gromovo, predsednico kluba Primorci, gđc. Šotovo, zastopnico Kola Jugoslovanskih sester, gđc. Auersperg in Kromberger, potokinjki ustanoviteljice; nadalje čč. sestre, voditeljice zavoda, penzionarke in članice.

Gospod banja je poslal pismeno pozdrave in denarno podporo.

Na predlog gospe predsednice se je odposlala udanostna brzojavka kraljevi.

Potem je društvena tajnica gospa profesor Wessner predčitala krasno in temeljito sestavljeno kroniko društva. Povedala nam je med drugim: Ustanoviteljica in prva predsednica tega društva in zavoda Jožefišča je bila grofica Zofija Auersperg po iniciativi prof. Krombergerja. Denarna posojila je dala Kranjska hranilnica, ki so se pogajala odplačevala. Po posredovanju g. dr. Suppana je podarila gospa Josipina Hočevar za ta namen 40.000 kron v obliki obveznic, ki so bile naložene v vojni posojilu.

Nadaljnji društveni predsednici do prevrata sta bili baronica Hein Olga in gospa Kosler Antonija, kateri sta pomagali gospe Laschan in Chron. Znova, katero so položile te dame, je raslo in se razvilo danes v drevo — žensko zavetišče, pod katerega okrilje se zatekajo oskrbe in nege potrebne revne, osirotele deklice, ter od dolgega in trudapolnega življenjskega pota onemogle ženske, pa tudi osamljene gospe in gospodične. — Tu najde vsaka svoj dom.

Od prevrata do danes predseduje društvu gospa Franja dr. Tavčarjeva.

Po prečitani kroniki so se spomnili zborovalci umirlih članov in dobrotnikov društva.

Ko so delegatke izrekle v toplih besedah svoje čestitke in po ponovni zahvali gospe predsednice vsem navzočim za udeležbo, se je prešlo k običnemu zboru.

Prva točka običnega zbora je bilo na vsestransko željo — soglasno imenovanje marilje in nadzorne poštvalnice tajnice, gospe prof. Wessner, ki je duša vsega društvenega delovanja, za častno članico. Nalo sta podali tajnica ter zelo marljivo in poštvalno blaginjska gospa Sileva svoji poročili, ki sta bili na predlog msg. Steske z zahvalo odobreni.

Pri sledenjih volitvah je bila enoglasno izvoljena sedanja predsednica gospa Franja dr. Tavčarjeva in ves sedanji odbor, obstoječ iz 17 odborov in 4 sosesvalcev.

Zaključek lepe slavnosti je bila pogostitev vseh v Jožefišču bivaajočih stanovalk.

Kaj bo danes?

Drama: »Kar hočete«. Red B.

Opera: Zaprti.

Restavracija »Sonce: Predavanje društva »Bela Krajina«. Predava dr. Jože Rus — O tipu belokranjskih mest. Ob 21.

Nočno službo imajo lekarne: mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Ustar, Sv. Petra cesta 78, in mr. Hočevar, Celovška 34.

○ Konzulat Francije, francoska kolonija in francoski inštitut v Ljubljani se bodo podali v četrtek, 12. maja ob 15 pred spomenik Ilirije, da tamkaj v znak žalovanja položijo vence ob priliki pogreba g. Paul Doumer-a, predsednika republike. Francoski inštitut bi bil svojim članom in prijateljem iskreno hvaležen, ako bi se hoteli udeležiti te žalne svečanosti.

○ Še Rdeči križ za prihodnjo zimo. Čeprav je dal Rdeči križ nalašč za svojo akcijo na korist ljubljanskim brezposelnim in revnim prebivalcem namistiti in po vseh mestnih okrajih raznesti petnajst tisoč nanj že naslovljenih dopisnic, se je zgodilo,

— Bolečine in tiščanje v želodcu, zaprtje, gniloba v črevesu, okus po žolcu, slabo prebavo, glavobol, belino na jeziku, bledico odprtavi, kdor češče pije naravno »Franz-Josef« grenčico, poln kozarec zvečer, preden gre spat. Zdravniki-specialisti za bolezni v prebavih pravijo, da je treba »Franz-Josef« vodo toplo priporočati kot zelo smoteno, domače zdravilno sredstvo. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Kulturni obzornik

L. A. KRILOV: BASNI.

Poslovenil Vdovič Bogomil. — Ljubljana 1932. — Založba »Satura«

Novi slovenska založba z imenom »Satura« nam kot svojo prvo knjigo poklanja izbor Basni L. A. Krilova. Ne vem, kakšni so sicer nameni te založbe, vem le, da je s svojo prvo knjigo zelo ustregla vsem, ki ljubijo knjižno satiro. Basni velikega ruskega slovstvenika Krylova se blestijo med klasičnimi satiričnimi deli svetovnega slovstva prav spredaj, v prvi vrsti. Zato se moramo iskreno veseliti, da so zdaj postale dostopne slovenskemu Sloveku. Vsa tajna čarobnosti teh basni je izražena v le-teh preprosti sodbah pesnikovega mlajšega brata, ki jo dr. J. Glonar navaja v življenjepis Krylova: »Čital sem basni Izmailova, toda proti tvojim so kakor noč in dan. On nima tistega tekočega sloga, ne krasote, posebnosti, pa ne tiste preprostosti, s katero ti umeješ pisati, kajti tvoje basni čita lahko s istim užitkom i pismeni seljak i vojak. Kakor ti pišeš, dragi očka, je — za vse: za mladega in starega, za učenega in preprostega, in vsi te proslavljajo. Tvoje basni niso basni, temveč — dejanje apostolov.«

Izbor, ki ga nudi slovenska izdaja, obsega od 197 le 54 basni, vendar moreš že iz le-teh razbrati, v čem je veličina Krylova, zlasti še, ker je prevod teh basni v verzih Vdoviča Bogomila sila prikupev, gladek in kar se da domač, četudi se je prevajavec pogosto zatekel k pesniškim svoboščinam, lepo tolmačil vse basni) obrača proti čitateljem

da se premmogim taka dopisnica ni dostavila. Seveda se to ni zgodilo hotoma. Ker pa marsikdo kljub prošnji, ki so jo ljubljanski dnevniki in Radio Ljubljana večkrat objavili, Rdečega križa ni ne po navadni poštni dopisnici ne kako drugače obvestil, da je zanj kaj pripravil, se nabirale v ponedeljek pri njem niso zglasili in mu je pripravljeni povzeli ostal doma. Izkazalo se je, da je takih dobrotnikov, ki so pripravljali Rdečemu križu tudi kaj pokloniti, pa mu povežka z zimskimi potrebščinami še niso izročili, v Ljubljani se veliko. Rdeči križ jih vse prav lepo prosi, da bi blagovolili svoj prispevek čimprej poslati v njegovo pisarno: Ljubljana, Wolfova 12, ali pa bi mu čimprej pismeno ali usno sporočili, da naj se njegov nabiralec zgleda na njih domu.

○ Vsi na shodi! Strokovne organizacije drž. in privatnih uslužbencev, upokojencev in narodnega delavstva pozivajo vse svoje članstvo, kakor tudi vse stanovanske najemnike na ponovno skupno javno zborovanje v veliko dvorano Unica v sredo, dne 11. maja t. l. ob pol 7 zvečer. — Dnevni red zborovanja je: 1. Zakon o državnih uslužbencih in upokojencih; 2. stanovanske najemnine. — K točki 1. poda izčrpen referat g. direktor Josip Reischer, K 2. točki govori g. Jovan Rudolf, predsednik NZS in Zemljič Josko, predsednik ZDPN. — Dolžnost slehernega je, da se tega zborovanja brezpozorno in zanesljivo udeleži. — Stanovanski najemniki, vsi na shodi!

○ Stanovanski urad L. Sloven. pevskega festivala bo posloval od sobote 14. t. m. opoldne na Glavnem kolodvoru v baraki poleg restavracijskega vrta. Uradne ure: v soboto 14. 5. od 12 do 23, v nedeljo 15. 5. od 8 do 23, v ponedeljek 16. 5. dopoldne. Telefon 27-20. V stanovanski pisarni se dobijo pojasnila glede prehrane. Legitimacije za vožnje olajšave se bodo žigosale za povratek v Stanovanskem uradu v gori označenih uradnih urah.

○ Bolnišnica se letos ne bo razširila. Naši javnosti so znani sklepi uradne komisije, ki si je lani ogledala splošno bolnišnico v Ljubljani in ugotovila občutno pomanjkanje prostora v njej. Komisija je tedaj sklenila, da se letos ta bolnišnica razširi. Banovina je že kupila od Kmetijske družbe velik prostor na drugi strani Ljubljane na Poljanskem nasipu, kjer je bila svoj čas drevesnica te družbe. Na tem prostoru naj bi se zgradil nov oddelek za tuberkulozne, ki sedaj nimajo svojega oddelka v bolnišnici, temveč so dodeljeni internemu oddelku. Poleg novega oddelka za tuberkulozne pa je bilo v načrtu zgradnja še nekaterih drugih oddelkov, bolnišnici mnino potrebnih. Med tem pa je zavzela gospodarska in denarna kriza pri nas čim večji obseg in v novem državnem proračunu so bili črtani mnogi izdatki za investicije med temi tudi izdatki za povečanje ljubljanske bolnišnice. Zaenkrat je ta zadeva torej propadla, tako, da se bolnišnica ne bo mogla razširiti in je zadeva preložena na boljše čase. Stavnja akcija pa je s tem seveda za letos zopet ponovno oslabljena. Ker je odpovaljenih še mnogo drugih javnih del, ki so bila sklenjena lani, grozi letošnje poletje našemu stavnemu delavstvu občutna brezposelnost.

○ Sneg na Krimu. Po nekaterih več ali manj toplih dnevih, je včeraj v Ljubljani zopet zavladalo bolj mrzlo vreme. Pomoči je zapadel na Krimu in bližnjih višjih hribovih sneg. Seveda je sneg pokrtil tudi planine. Včeraj dopoldne je termometer kazal v Ljubljani 9° C nad ničlo, popoldne pa samo še 4° C, kar je povzročilo sneg na hribovih, ki je znatno ohladil zrak. V opoldanskih urah je močno deževalo. Ljudje, ki so skoraj odložili zimsko suknje, so jih morali zopet obleči, ker spomladni površniki že niso več zastavovali.

○ Banovinska podkovska sula se je preselila iz sedanjih prostorov na Poljanski cesti v banovinsko žrebčarno na Selu (Zaloška cesta).

○ Radi krize sem za Binkošti znižala cene za 30%. — Foto Stant, Kolodvorska ulica 18.

○ Posledice nočnih pustolovščin. Nekaj gospod, ki se šteje v mestu med »boljše ljudi«, se je te dni dolgočasil, obenem pa ga je tičalo v žepu nekaj stotakov. Hitro si je poiskal družbo in vmes še deklet. Družba je romala po gostilnah in kavarnah, nazadnje pa se je zatekla še v bar. Po pijani noči pa se je odlični gospod potikal za žep — notri ni bilo več listnice in seveda tudi denarja ni bilo. Kakor običajno v vseh takih zgodbah, je tekel takoj na policijo in prijavil tatvino 700 Din. Osumil je tatvine deklet, ki je kroglo z njim. Policija je šla tisto jutro deklet aretirala. Bila pa je tako pijana, da niti stati ni mogla na nogah. Policija je čakala, da se je v zaporu streznila, potem pa jo zadržala. Ženska je odločno zanikala tatvino in navedla celo dokaz: »Če bi jaz denar ukradla, bi ga našli pri meni. Toda okradeni gospod je skoraj ves denar zapravil, saj je na debelo plačeval, potem pa prazno listnico kje pustil.« Policija ženske, ki jo sicer dobro pozna, ni mogla ovaditi tatvine in je ne bo izročila sodišču, pač pa jo je zaradi nemoralnega vedenja kaznovala z nekaj dnevi policijskega zaporu. Gospod pa je bil že tako in tako ob denar.

s toplim pozivom zavzemajoč se za svojega avtorja. V tem uvodu meni tudi, da bo povedalo občinstvo, je li njegov skromni prevod vreden izvirnika. — Kako bodo sodili pikolovci, ne vem — moj glas ima, ker je prevod lep. — Cena vezanemu izvidu je 30 Din. — Knjigo je naročiti pri prevajavcu, Vegova ul. 8 ali v trgovini Darinka Vdovič, Gradišče št. 2.

VODNIK PO MARIBORU

Pod tem naslovom je izšla te dni 384 strani obsegajoča knjiga, ki je namenjena poznavanju obravske prestolice. Kdo bi mogel osporiti potrebnost, da je takšen priročnik bil potreben. Pobuda g. Gvida Zupana od Reform in reklamnega biroja v Ljubljani, ki je stvar založil, je tem bolj posrečena, ker je uspelo pritegniti k sodelovanju odlična sodelnika prof. F. Baša iz Maribora, ki je zbral vse gradivo, ki naj osvetli Maribor v zgodovinski, narodno gospodarski in obče kulturni sliki, ter g. Božidarja Gajška, ki je oskrbel gradivo za praktični del vodiča. Baš je podal vse to obširno gradivo v kondezirano zili ter izdelani obliki: zagrabil je zgodovinsko stran od vseh početkov pa do današnjega dne. Ni mi jasno, zakaj se podrobno opisuje življenjsko namo dveh mariborskih velikih županov, ko smo jih imeli štiri. Menim, da imajo vsi štirje svoje zasluge in precej problematično je izzvati vprašanje, kateri jih ima največ. Pokrajinskemu opisu slovenskega Stajerske ter točni karakterizaciji slovenske Stajerskega prebivalstva in pa topografski opredelitvi mesta maribora sledi poglavje, ki nosi naslov »Maribor v preteklosti«. Tukaj niza pisec važne nam. Čedno opremljeno knjižico krasi pred naslovo stranjo portret Krylova, dr. Joža Glonar je prispeval. — kakor sem že omenil — pesnikov življenjepis, ki se odlikuje po svoji lepi zaokro-

Mariborski otok se pripravlja

Maribor, maja

Zelenje in cvetje je objelo Mariborski otok. Poulad se je vselila na ta prelepi biser Maribora v vsej razkošnosti ter ga ustvarila še lepšega in mikavnejšega. Tako se je tudi narava pripravila na otvoritev kopališča, ki se bo izvedla v prihodnjih dneh.

Posetnikov in kopalcev se ni na otoku, pa že nekaj tednov vlada živahno vrvenje. Čisti se in lepša povsod: zidariji krpajo še zadnje razpoke v betonu v bazenih in na obrežju, v filtrih navažajo delavci mivko, čistijo in snajžijo se česle in steeze v gozdu, kabine in omariče, v prostorih restavracije pa se pripravljajo g. Majdič, da ga ne presenetijo množice kopalcev, ki bodo kmalu preplavili otok.

Letos se bo predstavil otok posetnikom v novi, polepsani zunanosti. Pred vsem bo izginila neokusna šupa, ki je pri vходу kvartila izgledala kopališkega poslopja. Občina bo zopet podrla ter jo deloma porabila pri gradnji pokrite garaže za avtomobile. Potrudilo se je tudi olepševalno društvo ter obsejalo s travo še lani prazne posušene planote. Letos so že odete v bujno zeleno travo. Dovolna cesta od oledena v Kamnici je sveže nasuta. Pesči bodo z veseljem pozdravili prepojitve čistosti s oljem; prahu in strahu pred naglimi avtomobili ne bo več. Ob odcepni ceste se bo zgradila mala čukalnice s klopi, kjer bodo čakali posetniki kopališča v zavetju na avtobuse. Dovolna cesta dobi tudi električno razsvetljavo. Svetilke bodo nameštene zelo nagosto, da bo povsem zadosteno željam zakasnelih gostov, zadržanih po dobrotah Majdičevih restavracije do poznih ur.

Vse te pridobitve bodo letos kopalec z veseljem pozdravili. Razveselili se bodo pa še bolj znižanih kopalskih pristojbin. Kopalski odsek mestne občine je velikopotežno umesteval, želeč mariborskega občinstva ter jim šel do skrajnih možnih mej na roko. Kombinirane avtobusne karte in znižane pristojbine za kopanje in shranbo obleke bodo omogočile poset vsem slojem prebivalstva.

Včeraj popoldne si je ogledal konalski odsek z mestnim načelnikom dr. Lipoldom na čelu predpriprave za otvoritev sezone na licu mesta. Povaljeni so bili k ogledu tudi mariborski časnikarji, ki so se odzvali prijaznemu valilu polnoštevilo. S priznanjem so mogli ugotoviti veliko skrb, katero posveča mestna občina kopališču ter hvalevredno prizadevanje, da ustvari iz Mariborskega otoka pravo ljudsko kopališče, ki bo pa obenem služilo za temelj turkemu prometu v Mariboru.

○ Ljudski oder vprizori v soboto, dne 21. maja Petrovičovo dramo »Mrake«.

○ Sneg in grom. Mrzlo je postalo včeraj zjutraj, kakor v pozni jeseni. Med bliskom in gromom je prišel med dežjem naletavati celo sneg, mestoma prav na goste v debelih kosmih. Na Pohorju pa so imeli bolj izdaten obisk snežnih možancev, ki so za nekaj časa zavili zeleno glavo pogorja v belo odejo.

○ Enodnevni tečaj o pokončevanju škodljivcev in boleznih vinske trte se vrši v soboto, dne 21. maja na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk je praktičen in teoretičen ter traja od 8—12 in 14—18.

○ Telefonski promet je odprtjen med Mariborom in Schwartach in Purgau (Avstrija). Pogovor stane po dnevu Din 41.— ponoči Din 24.84. Istotako je odprtjen promet med omejenimi kraji št. H. Sv. Jakob, Sv. Lenart in Ljutomer z trgov. Ehrenhausen v Avstriji.

○ Važno za obrtnike. Ker je le do 9. junija čas prijavitelj obrt po novem zakonu o obrti, se vsi imetniki obrtov v Mariboru pozivajo, da čimprej prijavijo svojo obrt mestnemu načelniku, če tega še niso izvršili. S seboj je prinesli le obrtni list ali koncesijsko listino.

○ Zbiranje fantov-rekrutov je končano. Poteklo je letos brez izgrediv in sličnih neprijetnih aličnih prizorov. Fantje so sicer prihajali razigrani in veseli, vendar večinoma trezni. Le v nekaj slučajih je morala posredovati očetovsko pomirjevalna policija.

○ Nesreče ne počivajo. Iz Svečine je bila prepeljana v mariborsko bolnišnico Marija Franc. Pri prevozu listja je padla z voza ter si zlomila levo. — S strok ključnice je bil preplezan v bolnišnico delavec Franc Juhart iz Rdečega brega. Pri podiranju drevja je padel preko stora ter zadobil omenjeno poškodbo. — Peter Lorber iz Pohorja se je vrezal v roko pri mesarjenju. Zadal si je tako hudo rano, da je moral iskati pomoči v bolnišnici, kjer so ga obdržali na zdravljenju.

DE-TIST F. PLOVET

Kongresni trg št. 14

zopet redno sprejema

Maribor

○ Zaščitni ukrepi proti slinavki. Ker jo bila v občini Goričane v prelošnem srezu ugotovljena slinovka in parkljevka na govedih, opozarja mestno načelstvo zvinorejce na področju mesta, da bo nadzirali mestni veterinar zdravstveno stanje parkljarjev iz mestnega območja. Vsak slučaj ali sum obolevosti pa je treba nemudoma prijaviti mestnemu načelniku.

○ Udarcem motike je podlegel. V mariborski bolnišnici je umrl Anton Kobale iz Zbelovega pri Poljanah. Podlegel je poškodbam, katere mu je zadal nepoznan napadalec z motiko ter mu zdrobil lobanjo. Za storilci se vršijo poizvedbe.

○ Po letih mlad — po grehah star. Pred malim senatom je stal včeraj 24 letni Martin Pukšič, ki je lansko jesen ogrožal s svojimi tatvinami okolico Ključarovec in Gerlave. Na sled so mu prišli še-le, ko so slučajno odkrili pod skednjem posestnika Vrhnjaka globoko jamo, v kateri se je obtoženec zakrival kakor v jabinji ter spravil tu ukradene stvari. Jemal je vse, kar mu je prišlo pod roko, obleko, orožje, še celo čebele niso bile varne pred njim. Sladkosnedež je odnesel nekemu posestniku 40 kg medu iz čebelnjaka. — Pukšič je bil radi tatvin že čisto predkaznovan, pa je vedno iznova padel nazaj v stare grehe. Obsojen je bil na dve leti strogega zaporu, triletni pridržek po prestani kazni in petletno izgubo častnih pravic.

○ Mrtev v jarku. V Mostju so našli vaščani v jarku nedaleč vasi truplo 56 letnega Stefana Duha, katerega je zadela na poti domov nenadna smrt. Truplo se je nahajalo v jarku v sedečem položaju; kazalo ni nobenih vidnih znakov nasilja. Ker je bilo očividno, da je umrl naravne nagle smrti, sodišče ni odredilo raztešenja in preiskave.

○ Svedrovi v Ivanjkoveh. Te dni so poskušali svojo srečo nepoznani svedrovi na poštenem uradu v Ivanjkoveh. Skušali so navrtati blagajno, toda ni se jim posrečilo, ker so imeli prešlebe stroje ali pa so bili še začetniki. Na mesto volja je bil pozvan daktiloskop mariborske policije g. Grobin, ki je našel na blagajni sumljive odtise vlomilskih prstov.

○ Usodne posledice starega sovraštva. Pred okrognim senatom se je včeraj zaključila zgodba starega sovraštva, ki je bilo vzrok krvavemu dogodku v Vukovskem dolu, ki se je odigral letos 2. aprila. Med poslušnikom Rudolfom Gerličem in Francem Strausom je vladalo staro sovraštvo. Omenjenega dne je v pijanem Gerliču strd prekipel, segel je v prepripi po kolu ter razbil nasprotniku glavo. Strausa so sicer spravili živega v mariborsko bolnišnico, kjer pa je kmalu podlegel poškodbam. Gerlič se je zagovarjal pred sodniki s popolno pijanostjo. Obsojen je bil na pet let robije.

Celje

○ Odličen gost v Celju. V nedeljo in ponedeljek se je mudil v Celju odličen gost iz Čehoslovaške. V hotelu Evropi je ložiral ta dva dni g. dr. Premisl Samel, kander predsednika čehoslovaške republike dr. Masaryka.

○ Poskušeni vlom v poslopu Delavske zbornice. V soboto zvečer so zapazili nekateri stanovaleci v poslopu Delavske zbornice neznanega moškega, ki je patroliral pred hišo sem in tja. Izprehajal se je celo uro v bližini postopja, na kar je naenkrat izginil. Nekaj minut nato so se začeli iz prvega nadstropja klicati na pomoč. Neznance je udrl v stanovanje kuharice javne kuhinje, kuharica se ga je ustrašila in začela vpiti in klicati na pomoč, naker je neznance pobegnil in se izgubil v temnih ulicah, kjer so bile ugasnile električne svetilke v sled nekega defekta.

○ Smrtina kosa. V torek 10. t. m. zjutraj je umrl v špirtarni ulici 12 Rojnik Rudolf, sin trgovskega pomočnika. — V javni bolnišnici pa je umrla v ponedeljek 9. t. m. proti večeru v starosti 67 let služkinja Marzidovškova Terezija iz Celja. — Naj v miru počiva, preostali naši iskreno sožalje!

○ V Logarsko dolino bo vozil za binkošne praznike v primeru lepega vremena celjski mestni avtobus, in sicer: v soboto popoldne izpred celjskega kolodvora ob 16.30 in v nedeljo zjutraj ob 4.30, ter v ponedeljek popoldne ob 16.30; vračal pa se bo izpred Tillerjeve kočice v Logarski dolini v nedeljo zjutraj ob 5.30, v ponedeljek popoldne ob 15 in v torek zjutraj ob 5.30.

○ Gosenice nevarnost. Za starim okroglim sodiščem, nasproti trgovine Meštrov, stoji tri hruske, na katerih so se v taki množini pojavile gosenice, da so ogrožale okolice. Pogankje, cvetje in liste do gola požre na kar so se začele v trumah seliti čez ulico v nasprotno trgovino, kjer se jih ni bilo mogoče ubraniti. Pa tudi pasanti niso bili varni pred to golaznijo, inkasantu mestne elektrarne so se vsule za vrat in ga tako obgrizle, da ima vse polno mehurjev, kar mu povzroča hude bolečine. V najkrajšem času pa je napravil konec tej golazni g. Turnšek. Dal jih je škropiti s svojim Garkonom. Mrcine so tako padle z dreves, da so bila tla vsa črna, kakor hitro jih je zadela Garkonova raztopina, so padle mrtve na tla. Drevesa so sedaj čista tega drevesa, ljudje pa varni.

in kiparstvo, znanost, glasbo, gledališče, lekarništvo in zdravništvo itd. Navzlic obširnosti gradiva je prof. Baš zagrabil snov v čim širšem obsegu ter jo po svoje opredelil. Ta ali oni bi pač to razpredelito snovi drugače izvedel in morda bolj z organskega vidika. Pretežni del v zgodovinskem delu obravnava snovi je pisec objavil že v »Časopisu za zgodovino in narodopisje« ter drugih objavah ter jo primerno preli in preoblikoval. V »Vodniku« se navajajo vsi vidnejši mariborski javni delavci; nase pa je skromni, toda znanstveno neutrudno delujoči pisec docela pozabil. Pri navajanju domačih oderskih del, ki so doživela svojo krstno predstavo v mariborskem gledališču, je izostal dr. Lojze Remeč, ki je prav za prav najvažnejši predstavitelj vseh teh avtorjev (Kirke, Užitkarji, Majda); pa tudi dr. Dornikove »Jute« je doživela na mariborskem gledališkem odru krstno predstavo, dasi v okrilju mariborskega Ljudskega odr.

Praktični del je podal odlični tujkoprometni ter planinski delavec Božidar Gajšek. Na dvanajstih straneh je nanizal vse podatke, ki so potrebni obiskovalcem Maribora. Tuptam ta ali oni podatek ne drži več (okroglni inspektorat, ki ga ni več; lastništvo nekaterih javnih lokalov je prešlo v druge roke). Pod poglavjem »Časnik« pogrešam uredništvo »Nedelje«.

»Vodnika po Mariboru« bodo sprejeli vsi prizadeti z zadovoljenjem; saj je s tem izpraznjena zmatna vrzel, ki je povzročala težave na torišču populariziranja obravske prestolice ter vseh njenih prednosti in zanimivosti. Učiteljska tiskarna je glede opreme povsem ustrepla. Upati je, da bo popravljeno precejšnje, saj znaša cena samo 20 Din; ozirom na obseg in opremo »Vodnika« gotovo nič lo določena in sprejemljiva cena.

Dnevna kronika

Kmet. svetnik Rohrman sedemdesetletnik

Kdo ga ne pozna neumornega delavca na polju naše kmetijske prosvete! Saj je blizu pol stoletja oral ledino, trdo ledino kot strokovni učitelj na prvi kmetijski šoli na Slapu, potem v isti lastnosti na kmet. šoli na Grmu, ki je to šolo pozneje kot mnogoletni njen ravnatelj popolnoma preustrojl in prilagodil novodobnim zahtevam in potrebam. To delo je z vso vno nadležnostjo, ko je bil med svetovno vojno poklican v Ljubljano k bivšemu deželniemu odboru. Po vojni je bil zopet mnogo let vodilna oseba v novoorganiziranem oddelku za kmetijstvo v narodni vladi. Niti potem, ko je bil na lastno prošnjo upokojen, ni prenehal. Precej let je bil urednik »Kmetovalca« in splošno uvaževan strokovno-posvetovalni organ Kmetijske družbe. Posebne zasluge si je stekel pri Sadržskem in vrnarskem društvu, katerega predsednik je od početka do danes in katerega razvoj in napredek mu je še danes posebno pri srcu. Kaj pa je svetnik Rohrman kot kmetijski pisatelj, to ve samo tisti, ki je zasledoval njegovo delo skozi zadnje polstoletje. Mnoge z vso ljubeznijo in skrbjo spisane strokovne knjige nam pričajo o njegovem temeljitom strokovnem znanju in posebno še o poznavanju naših kmetijskih razmer. Strokovnih člankov je pa nebroj — mnogo čez tisoč, ki so se začeli v »Dolenjskih novicah« in nadaljevali v raznih drugih časopisih do današnjega dne.

G. svetniku želimo k njegovi 70-letnici pred vsem trudnega zdravlja, da bi z lahko prenašal teža let in dočkal čil in zdrav tudi še osmi križišči sončniha. Uvazeozdd

Koledar

Sreda, 11. majnika: Frančišek Hier., Mamert, škof.

Novi grobovi

† V Ljubljani je umrl po daljšem bolehanju g. Leopold Seljak, okrajni tajnik v p. Pokoj ni je dolgo vrsto let služboval pri okrajnem glavarstvu v Kamniku, kjer je zapustil najlepše spomine. Pogreb bo v soboto ob pol 4 popoldne izpred mrtvašnice splošne bolnišnice. Blag mu spomin! Žalujemo naše iskreno sožalje!

† V St. Jerneju je mirno v Gospodu zaspal g. Anton Lampe, pekovski mojster. Pokopali ga bodo danes ob 5 popoldne. Svečila mu večna luč! Preostali naš sožalje!

Osebnosti

— **Vojaška imenovanja.** Za poveljnika pehote dravske divizijske oblasti je imenovan pehotni brigadni general Hadžić J. Svetozar, doslej poveljnič pehote drinske divizije; za poveljnika topništva dravske divizijske oblasti je imenovan topniški brigadni general Pekić M. Antonij; za poveljnika topništva donavske divizijske oblasti je imenovan topniški brigadni general Popović Z. Jurij, doslej poveljnič topništva dravske divizijske oblasti; za načelnika štaba poveljstva rečne brodogradnje je imenovan korvetni kapitan Debever Anton; za vršila dolžnost poveljnika torpedovke L 5 je imenovan poročnik bojne ladje I. razreda Lenarčič Anton; za upravnika stalne vojne bolnišnice V. armade oblasti je imenovan sanitetni polkovnik dr. Anton Hočevar.

— **Izpit so napravili** za čin aktivnega pehotnega kapetana II. razreda poročnik Karlo Dolinšek in Mirko Božić; za čin aktivnega topniškega kapetana II. razreda poročnik Pavel Vošner in Josip Horvat; za čin aktivnega konjeniškega kapetana II. razreda poročnik Ivan Zagari; za čin aktivnega zrakoplovnega kapetana II. razreda poročnik Janez Šitnik, Alojzij Radin, Vladimir Kren, Josip Jurčič, Jurij Franječ, Mihalj Fevri; za čin aktivnega veterinarskega kapetana II. razreda Josip Jenko; za čin rezervnega inženjerskega kapetana II. razreda poročnik Marcell Martinis; za čin aktivnega inženjerskega podporočnika narednik Josip Despol in za aktivnega veterinarskega pomočnika IV. razreda veterinarski narednik Marjan Hrestak.

— **Imenovan je** za uradniškega pripravnika v VIII. skupini diplomirani strojni inženjer Janko Kolari, do sedaj pogodbeni inženjer.

Ostale vesti

— **K Materi božji na Trsat** bo veliko romanje iz vse Slovenije zadnje nedelje maja. Posebni vlak bo vozil 28. maja iz Ljubljane in iz Maribora in bo sprejemal romarje na vsaki postaji. V nedeljo, dne 29. maja bo za romarje brezplačen izlet z ladjo po morju na olok Krik. Za polovično vožnjo po železnici in brezplačno vožnjo po morju je potrebna naša izkaznica, ki stane 40 Din. Kdor se želi še pridružiti, naj takoj piše po romarski list »Preporode«, kjer so vsa nadaljna pojasnila in poloznica. Dobi ga vsakdo zastonj. Naslov: Sveta vojska, Ljubljana, Dunajska cesta 17.

— **Proslava 700-letnice čazmanskega kapitlja v Varaždinu.** Preteklo nedeljo je čazmanski kapitelj slovesno proslavil 700 letnico svojega obstoja. V soboto se je pripeljal v Varaždin zagrebški nadškof dr. Ante Bauer, začetek slovesnosti pa je zaznamilo slovesno zvonjenje. V nedeljo zjutraj se je vršil lep sprevid od nadškofovega stanovanja v cerkev. V sprevidu so bili nadškof dr. Bauer, čazmanski kanoniki, duhovščina, katol. organizacije in nepregledna množica vernikov. Pontifikalno sv. mašo je daroval nadškof, slavnostno pridlo pa je imel vseuč. prof. msgr. dr. Stjepan Bakšić. Po sv. maši je nadškof podelil apostolski blagoslov. Slovesnosti se je udeležil tudi zagrebški pomožni škof Premuš in več kanonikov. Iz Čazme, kjer je bil prvotni sedež kapitlja, je posebna deputacija prinesla prsti, na kateri je nekoč stala cerkev čazmanskega kapitlja.

— **Zveza odvjetniških zbornic kraljevine Jugoslavije** bo zborovala v petek 13. maja t. l. v Ljubljani. Popoldne bo seja uprave, popoldne ob 15 pa skupščina v balkonski dvorani Kazine v l. nadstropju. Večer ob 20 bo v restavraciji »Vozdaci« banket na čast izvenljubljanskih delegatov; h banketu so vabljeni vsi odvjetniki. Kdor se ga želi udeležiti, naj javi to do četrtega 12. maja 1932 Odvjetniški zbornici v Ljubljani. Na kasnejše prijave se ne bo moglo ozirati.

— **Maturanti celjske gimnazije letnika 1922** naj pošljejo čimprej svoje naslove in morebitne želje glede na desetletnico mature inž. Petričku Janku, Maribor, tovarna Huter.

— **Zdrženje jugoslovanskih inženjerov in arhitektov** ima svoj letošnji (XIII.) redni letni zbor v Skopju in sicer od 22. do 24. maja. Poleg stanovskih in strokovnih razprav so na dnevnem redu tudi ogledi in izleti na mesto in okolici; posebno

bo zanimal izlet v Gradsko-Stobi, kjer bo ogled zgodovinskih izkopnin. Glede znižane vožnje po železnici zaenkrat še ni odločeno, pričakovati pa je, da bodo imeli člani železnice, njihovi družinski člani pa polovično vožnjo ob pogoju, da so poravnali člani vse članke obveznosti. — Člani ljubljanske skupine, ki se nameravajo udeležiti tega zbora, naj prijavijo svojo udeležbo tajništvu skupine (Novi trg 1, 11) najkasneje do 17. maja. V prijavi naj se priobčijo sledeči podatki: 1. ime in priimek, 2. poklic, 3. točen naslov, 4. ime in priimek sopotnikov, 5. ali potrebuje sobo in s koliko posteljami. Ostalo bo objavila skupina, čim bo natančneje doznala od glavne uprave.

— V Službenem listu kr. banske uprave dravske banovine št. 37 od 11. maja je objavljeno »Monopolno kazensko postopanje«, dalje »Razpis o postopanju za likvidacijo potnih stroškov carinskih uslužbencev, ki obremenjuje privatne osebe«. Do polnina izjava Japonske ob ratifikaciji konvencije o avtorski pravici. »Razglas banske uprave o pobiranju občinskih davkov, pristojbin in samostojnih občinskih davkov v mestni občini Maribor za leto 1932« in »Objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin v letu 1932«.

— **Važno za vse veroučitelje!** Izšla je »Sv. maša prvobhajancev«, prirejena po obrazcu znanega ljudskoličarja apostola v Klosterneuburgu (P. Parsch). Doslej smo sv. obhajilo v pouku ločili od maše in ga obravnavali kot veličino zase; to pa je bilo enostransko in na kvar razumevanju svete daritve. V duhu liturgične obnove moramo že pri pouku najmanjših poudarjati daritev in vzgajati za pravo udeležbo, za sodelovanje svete daritve. Ta namen ima navedeni obrazec, ki bo služil pri pouku o sv. maši in sv. obhajilu in pri slovesnosti prvega sv. obhajila, pa tudi sicer pri skupnih sv. mašah malih. Vsem veroučiteljem ga priporočamo. Cena izdaja 1 Din. Naročila sprejema župnijski urad Sv. Urban pri Ptuj. — Zahtevajte na ogled!

— **Prešernova kočna na Stolu** se odpre dne 14. t. m. in ostane stalno odprta in oskrbovana. S. P. D. Kranj.

— **Stavka gostilničarjev v Sisku.** Gostilničarjev v Sisku so v soboto nehali točiti pivo, ker jim pivovarna ni hotela dati zastoj ledu, kar je bilo od nekaj v navadi. Gostilničarji, organizirani v svoj zadrugi, so sklenili, da ne bodo več točili piva ter so povsod razobesili napise, da se pivo ne toči več, ker je predrago, gostje se naprosajo, da pijejo vino.

— **Pri prehlajenjih, hripi, vnetju vratu, zabreklosti bezgavk, živčnih boleznih, trganju v udih dobro dene, ako se s pol kozarcem naravne »Franz-Josef« grenčice poskrbi za vsakodnevno izpraznjenje črev.** Po izjavah vseučiliških klinik se odlikuje »Franz-Josef« voda po zanesljivem učinku ob zelo prijetni porabi. — »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— **Triletna sinčka vrgla v Savo.** V vasi Jelkovec, ki spada pod občino Sestvete, je se dogodil grozen zločin. 27-letna služkinja Mara Krkanič je imela pri sebi triletnega nezakonskega sinčka. Vedno je tožila, da ne more skrbeti za otroka, ker da se sama zase nima ničesar in tudi gospodar vedno po strani gleda njenega otroka. Pred par dnevi je otrok izginil. Ko je gospodar vprašal Mara, kje ima otroka, je rekla, da ga je dala neki ženi v rejo. Gospodar pa ji tega ni verjel, marveč je zadelo sporočil orožnikom. Ko so orožniki Mara zaslišali, je najprej ostala pri svoji prvotni trditvi, kmalu pa je priznala, da je vrgla otroka v Savo. Truplo otroka so čez dva dni našli v Savi nedaleč od kraja, kjer ga je vrgla v vodo. Nesrečno mater so orožniki prepeljali v Zagreb in jo izročili tamkajšnjemu sodišču.

Trbovlje

Občinska seja. Zadnja občinska seja je bila precej živahna. Na dnevnem redu je bila zadeva stanarine učiteljske šole na Vodli. Vsled pritožbe je državni svet razsodil, da je občina dolžna izplačati, večina obč. odbora pa se je postavila po robu odločbi najvišje državne instance in sklenila, da ne bo plačevala stanarine. Katera beseda več velja ali ob občinskega odbora ali državne oblasti, bomo še poročali, ko bo zanimive razprave konce in bo treba plačati račun. — Načelnik upravnega odbora je tudi poročil o pritožbah najemnikov, da nekateri hišni gospodarji trgujejo z vodo in dosti dražje zaračunavajo, kakor pa sami občini plačajo. Sklep je bil, da se v bodoče take ljudi naznani sodišču radi navijanja cen. Podžupan Pavlin se je na koncu ohretnil ob »Slovenec«, ker je poročal o sklepu upravnega odbora, kateri mu je priznal nagrado 5000 Din. Če bi takega sklepa ne bilo, bi ne mogli o njem poročati. Ako bi na g. Pavlin tako nagrado tako jasno odklonil, kakor jo je sedaj na občinski seji, bi pa »Slovenec« že tedaj lahko to zapisal, kar je sedaj želel.

Izlet na Limbarsko goro priredi o hinkoštih Krekova mladina.

Odlašanje. Zagotovljeno je bilo, da se bo letošnja preložitna banovinska cesta od stare občine mimo Spanca. Sedaj pa je izjavil g. podžupan, da se to delo letos ne bo izvršilo vsled nasprotovanja nekaterih gospodov na občini. Nova cesta pa bi bila v posebno korist ravno občini, ki si je z nakupom Parašuhovega posestva pridobila tam najlepše parcele, ki bi na vrednosti še veliko narasle. Nekaj brezposelnih bi imelo za dalj časa delo. Vozniki pa bi se iznebili strahu radi klanca, ki je združen z ovinkom. Stroške za preložitve pa nosita okraj in banovina, torej precej drugače kot pri hrastniški šoli. A je ponekod taka naglica, drugod pa nepotrebno odlašanje.

Zakonski stan so si izvolili: Kusel Hinko, rud. strugar z Novak Angelo, Ivšek Martin, rudar z Ribar-Cviri Franco in Ovič Franc, rudar z Ist Pavlo. Bog daj srečo!

Plui

Regulacija nekaterih ulic in trgov je v polnem teku. Razširja se Slomškova ulica, istočasno se urejuje tudi prostor med Slomškovo in Miklošičevo ulico. Ta prostor je predviden za bodočo tržišče. — Med meščani so našli dela na živahen odmev in odobravanje ter žele, da se prenos trga čim prej izvrši. — Dela v Slomškovi ulici napredujejo zaupljivo, ker se mora rušiti staro zidovje ter odkopati velik del hriba pri prostiški cerkvi. Zato pa bo potem dobila ta ulica zadostno širino ter ne bo

Kar odleti takorekoč

nesnaga iz Vašega perila, ako upotrebljate **Albus milo** za umivanje.

Samo nepolvorjeno naravno milo, kakor je **Albus milo** za umivanje daje to mehko, obilno polno peno, ki igrajo razstopi nesnago in v hipu osnaži najfinejše tkanine in jih pri tem še občutno varuje.

Sport

Državno prvenstvo v sabljanju

Precej večjih sportnih prireditvev smo že imeli in čezdalej bolj se tudi Slovenci uveljavljamo kot prireditelji večjih tekem. Dosedaj smo vedno poročali o državnem prvenstvu te ali one panoge, ki se je vršilo v Zagrebu ali Beogradu. Sedaj prihaja tudi Ljubljana. To pot bomo imeli prireditve, kakršne pri nas še ni bilo. V viteškem sportu — sabljanju — se bodo preizkusili naši najboljši. Ne bo odveč, ako naše čitatelje seznanimo nekoliko s to sportno panogo, o kateri večina ne ve, da so jo gojili v srednjem veku oni, ki so hoteli kaj pomeniti iz razen iz romanov, kjer opisane razni pisatelji dvoboje. S takim načinom sabljanja sedanje sabljanje nima nobene zveze. Pač pa je prišlo, da je postalo sabljanje sportna panoga, ki dosega, kar se vzgoje značaja tiče, najboljši svoj namen! O nobeni sportni panogi ne moremo tako z gotovostjo trditi, da vzgoja dobre in značajne ljudi kot ravno sabljanje.

Kakor smo že povedali, je sabljanje pri nas malo znano, čeprav je bil naš rojak eden najboljših sabljačev Evrope. Miče Neralič je vzgojil lepo številno prvovrstnih učiteljev. Eden teh je naš rojak Rudolf Cvetko, podpolkovnik v pok. Bil je učitelj borenja na avstrijski vojaški akademiji. Na olimpijadi 1. 1912 v Stockholmu je sodeloval v avstrijskem moštvu, ki si je priborilo drugo mesto. Nastopal je z velikim uspehom tudi pri drugih prilikah. Pridobil je sloves enega najboljših borilcev Evrope. Ta mož je kmalu po preobratu zbral okoli sebe nekaj idealnih ljudi in prvi počelki te lepe sportne panoge so bili tu. Pod okriljem SK Hirijs so se v Ljubljani pričele vaje v sabljanju. Doseženi so bili lepi uspehi, učenci g. Cvetka so nastopali ob raznih prilikah in igrali vedno važno vlogo. Še pri vsakem nastopu je kritika poudarjala sportno vzgojo in gentlemenški nastop naših fantov.

Opozoriti pa moramo, da imamo dva načina sabljanja in sicer: francoski in italijanski način borenja. Večkrat se je že skušalo ti dve šoli združiti, toda brez uspeha. V Rimu je najbolj znana sablaška šola »Scuola magistraler«, ki je bila ustanovljena l. 1868. Po zaslugi te šole je doseglo sabljanje prav umetniško višino. Ta način borenja je zanesel v naše kraje Cacc. Luigi Barbasetti, ki je bil prvi učitelj in obenem tudi ustanovitelj vojaškega zavoda za sabljanje v Dunajskem Novem mestu. Tu je potem naš rojak Miče Neralič metodo italijanskega borenja tako izpopolnil, da so gojenci te šole v Stockholmu premagali celo Italijane.

Po vojni so povsod pričeli močno propagirati sabljanje. Uvideli so, kako važen vzgojni faktor je ravno sabljanje. V Nemčiji imajo 12.000 organiziranih borilcev. Ravno tako je v Franciji, Belgiji, Holandski, Švedski, Češki itd. po vojni sabljanje pridobilo veliko novih prijateljev. V Jugoslaviji so prednjačili že pred vojno v Subotici, Zagrebu, Splitu. Tem mestom, kjer so vzgajali samo gojenci zgoraj omenjenega zavoda, se je sedaj pridružila Ljubljana kaj znano in kaj pomenito, bomo pokazali na državnem prvenstvu, ki se vrši 14., 15. in 16. maja v Ljubljani. Kakor smo že poročali pred dnevi, se vrši ob tej priliki tudi meddržavna tekma Jugoslavija-Češkoslovaška. Pokroviteljstvo nad prireditvijo je prevzel minister za telesno vzgojo dr. Kraljevič. Ob tej priliki bodo nastopili poleg naših fantov tudi najboljši sabljači iz Jugoslavije. Na svečani akademiji, ki bo zaključila tekmovanje, bodo nastopili poleg domačih tudi najboljši inozemski tekmovalci. Že danes opozarjamo našo javnost na to prireditev.

LJUBJANSKO GLEDALIŠČE

Drama.
Začetek ob 20.
Sreda, 11. maja: KAR HOCETE. Red B.
Četrtek, 12. maja: LEDA. Red E.
Opera.
Začetek ob 20.

Sreda, 11. maja: Zaprt.
Četrtek, 12. maja: Zaprt.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sreda, 11. maja ob 20: VIKTORIJA IN NJEN HUZAR. Izven. Poslovilna predstava g. Trbuho-viča.

Četrtek, 12. maja ob 20: SPREOBURNITEV FERDINANDA PISTORIE. Ab. C. Zadaja predstava v sezoni.

Marenberg

V nedeljo, dne 8. maja je prvi pristopilo k obhajilni mizi 80 otrok. Po cerkveni slavnosti so dobili prvobhajanci okusen zajutrek, za kar se je treba zahvaliti članicam učiteljskega zbora. Gd. Gromova in ga. Čerčeka sta z izredno požrtovalnostjo pobrali od hiše do hiše, da tudi revni otroci enkrat zažutijo enakopravnost z drugimi tudi pri mizi. Tudi ga. Terčakova in gd. Nagode sta z veseljem pomagali pri pripravah kakor tudi pri slavnosti sami. Po zajutru je bilo za prvobhajance predavanje s skriptičnimi slikami o sv. Tarciziju, nebeškem zaščitniku prvobhajancev. — Pri

SV. JANEZU NAD MARENBERGOM

se bo vršil dne 16. maja prvi letošnji evharistični kongres v lavantinski škofiji; ne bo ga pa pri Sv. Janezu nad Vurbergom, kar je bilo pomotoma javljeno v nedeljskem »Slovenec«.

Jesenice

Florjanova nedelja je bila neprijetna, lilo je kakor iz golide in vrli gasilci, tako jeseniški, hrčeniški, kakor tudi tovarniški so bili do kože premočeni, ko so se vračali od službe božje. Popoldne se je sicer nekoliko zvedrilo, ali postalo je tako hladno, da ni bilo nikomur mar, da bi stopil za narcisami v Rovte, kjer se ravno razcvetajo. Dvono Krekovega doma je popoldne že tretjič napolnilo občinstvo, ki je prišlo iz bližnje okolice in tudi iz Jesenice, da vidi tretjo vprizoritev Straussove opere Cigan baron.

Delavski prvenstveni večer bo drevi po šmar-nicah v Krekovem domu. Spored je zelo pester in nad vse zanimiv.

Uprava »Slovenec« na Jesenicah se sedaj nahaja v novo preurejenih krasnih prostorih v pritličju Krekovega prosvetnega doma. Istotam je tudi prodajalna z devocijalijami in vsakovrstnimi papirnimi potrebščinami.

Šmarčno pobožnost poseba izredno mnogo ljudstva. Vsako jutro pa se vrši mašiška slovesnost v savski cerkvi, tako da se morejo tudi oni, katerim je na Jesenice predalec, udeležiti te lepe Marijine pobožnosti.

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Sreda, 11. maja: 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas, plošče, borza — 18.00 Salonski kvintet — 19.00 Dr. N. Preobraženski: Ruščina — 19.30 Literarna ura: Cankar: Kovač Damjan (Silvester Škerl). — 20. Glasb. predavanje (L. M. Škerjanec) — 20.30 Koncert 2 klavirjev (gg. Gallatia in Krmpotič) — 21.30 Samospevi tenorista g. Josipa Ferlana. — 22.00 Čas, poročila — 22.15 Salonski kvintet.

Četrtek, 12. maja: 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti. — 13. Čas, plošče, borza — 18. Salonski kvintet — 19. Prenos opere »Libuša« iz Prage — 22.30 Čas, poročila.

Drugi programi

Četrtek, 12. maja.
Budapest: 12.05 Koncert vojaške godbe. 19.15 Poljudne ogrske pesmi. — Dunaj: 11.30 Operni koncert. 20. Narodne pesmi. 20.25 Pesmi in arije. 20. Igra. — Langenberg: 20. Plesni večer. 22.45 Komorna glasba. — Rim: 20.45 Pester koncert. 21.30 Komedija. — Belgrad: 20.30 Ljubljana. 22.50 Večerni koncert. — Toulouse: 20.15 Operne pesmi in glasba. 20.30 Koncert vojaške godbe. — Stuttgart: 19.30 Romar iz Meke. 21.10 Večerni koncert. — Barcelona: 21.05 Radio orkester. 22. Slavnostni koncert. — Milano: 21.00 Operni prenos. — Zagreb: 12.30 Plošče. 19. Libuša, opera, prenos iz narodnega gledališča v Pragi.

60 mrličev pod razvalinami dveh hiš

Že včeraj smo kratko poročali o strašni nesreči, ki je zadela del mesta Lyons na Francoskem, kjer županuje znani francoski politik Herriot. Že lani se je tam usedel del hriba, ob katerem leži Lyons, v nedeljo dne 8. maja pa se je ta nesreča ponovila v še večji meri.

Na griču nad lyonskim trgom sta poleg več manjših hiš stali dve 5 nadstropni hiši. Spodaj okrog griča teče potok Fournier, ki je zaradi zadnjega deževja precej narasel.

Bilo je v nedeljo okrog 11 dopoldne, ko so prebivalci hiš na griču naenkrat zaslišali strašen pok. Grič, na katerem sta stali obe 5 nadstropni hiši, se je v hipu razklal. Hiši sta se pričeli majati, nakar sta obe visoki stavbi zgrmeli in se sesuli vsaka na svojo stran. Od vseh prebivalcev obeh hiš so se mogli z naglim begom rešiti le stanovanke v pritličju, medtem ko je vse druge potegnulo seboj v globočino. Rešenih je le 10 oseb, pa še te so zaradi padajočega kamenja in opeke kakor tudi zaradi eksplozije plinskih cevi, ki je sledila, vse več ali manj ranjene. Po plinski eksploziji je nastal velik požar, ki je lizal v razvalinah ležeče lesene dele porušenihi hiš.

Očividci, ki se je srečno rešil, pripoveduje, da je prvi eksploziji sledila še druga, še groznejša. Plinske cevi so popokale, plin se je vnel, na razvalinah obeh hiš je bilo eno samo ognjeno morje. Preden so mogli zapreti plin, je bilo že prepozno, je že vse gorelo.

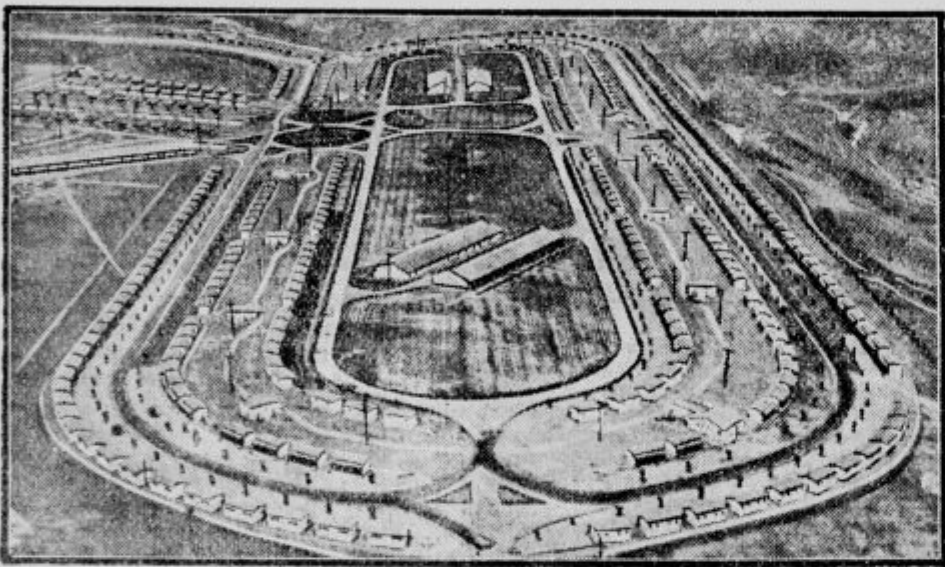
Eksplozijo so slišali po vsem Lyonsu. Takoj so

bili alarmirani gasilci, vojaška posadka, policija, oblasti, na čelu župan Herriot, ki so vsj prihiti na kraj nesreče. Gasilci in vojski so takoj pričeli reševati, a zaradi groznega ognja niso nič opravili, čeprav so bili zbrani vsi lyonski gasilci in vsa gasilska društva iz okolice.

Med tem, ko so se gasilci trudili z gašenjem, je grič vnovič počil in se sesedel. Ta usad ni bil nič šibkejši od prvega. Oni del griča, ki so na njem le majhne hišice, se je usedel z veliko silo. Vojski in gasilci so morali podpirati majajoče se hišice, da so se stanovanke lahko z begom rešili. Med tem je z ruševih se hišice padala opeka, dimniki. Nekaj kosov je padlo na tla tik ob župana Herriota, ki si je rešil življenje le z naglim begom.

Reševalci so delali na kraju prve nesreče več ur, preden so mogli izkopati truplo prve žrtve: popolnoma zglajeno truplo neke ženske, ki je tako sežgana, da je nihče ne pozna. Po 5 urnem gašenju so ogenj končno pogasili, a od podstih stanovanke niso rešili ali našli nikogar več — ne živega ne mrtvega. Sodijo, da pod razvalinami leži še najmanj 60 mrličev.

Oblasti so kajpada zaprle vse dohode na grič. Sorodniki in svojci v razvalinah pokopanih žrtv so po vsej sili hoteli na kraj nesreče. Bili so prizori polni obupa. Več žensk je napol zblaznelo, da so jih morali odpeljati v bolnišnico. Nesreča se je — tako sodijo — zgodila zaradi tega, ker je narasli potok Fournier izpodjedel grič.

Olimpijsko mesto v Los Angelesu v Kaliforniji, kjer bo letos svetovna olimpijada.

Spomini na staro železnico

Pred 107 leti je stekla prva železnica na progi Liverpool-Manchester. Za poskušnjo so dovolili 30 potnikov vožnjo, ki pa ne sme biti hitrejša kakor 40 km na uro. Vendar se je v kljub tej omejitvi vse spiralo taki strašni hitrosti. Rekli so, da je taka hitrost škodljiva za tiste, ki se bodo vozili v vozu in tudi za nedolžne gledalce ob plotu, ki bodo dobili omotico od take brzine ali pa bodo celo zno-reli.

Ko so v Ameriki uvedli v brzovlakih prve jedilne vagonce, so se temu poskusu najsilovitejše uprli vsi kolodvorski restavratelji. Protestirali so v interesu zdravja potujočega občinstva, da bi se taka nora norost dovolila. V protestu so rekli: »Uživati hrano v tresočem se in majajočem se železniškem vozu je nevarno za zdravje, ker lahko povzroči, da se čreva zmešajo.« Železniške družbe so ta protest kolodvorskih restavrateljev ukrotile na ta način, da so jih povabile k sodelovanju pri družbi, katera se je osnovala za vzdrževanje jedilnih vagonov. No, in kolodvorski restavratelji so sedaj uvideli in proglasili: »Silna dobrota je za vsakega potujočega, ki se resno briga za svoje zdravje, če more mirno sedeti v jedilnem vagonu ob pogrnjeni mizi ter v miru in z dobrim tekoni uživati obed, zraven pa skozi okno gledati vedno menjajočo se sliko pokrajine.«

L. 1860. je pruski minister za delo v posebni okrožnici vprašal vse podrejene organe za svet, ali ne bi kazalo v železniških vlakih vpeljati stranišča. Skoro vse njegove podložne kancije so odgovorile, da se kaj takega skoro ne spodobi. Ker pa je občinstvo le zahtevalo, da se vlaki opremijo tudi s stranišči, se je pruska vlada udala in sprejela kompromis, ki se je glasil: »Stranišča se vpeljejo v železniške vlake, kdor jih pa hoče rabiti, mora plačati 10 srebrnih grošev.«

Jurij Pullman, iznajditelj in tovarnar svetovno

znanih in po njem imenovanih železniških voz, je prišel na misel graditi take vozove, ko se je neko noč vozil iz Chicaga v St. Louis v starih majhnih vozovih, ko je moral vso noč prečepeti v kotu brez spanja. L. 1859 je izkonstruiral (tedaj je bil še mladi inženjer) prvi spalni voz, ki pa je bil kurjen še z železnimi pečmi na drva in razsvetljen s svečami. Šele pozneje so vpeljali petrolejke, med tem ko so železne peči še dolgo ostale.

Koliko je verjetnosti, da se dandanes človek ponesreči na železnici? Moderna statistika je izračunila, da se ena huda nesreča primeri v splošnem na vsakih 121 milijonov prevoženih kilometrov. Zatorej bi se moral človek voziti 121 milijonov kilometrov (pri sedanji hitrosti naših vlakov bi se po tej progi vozil 150 let dolgo), da bi mogel z gotovostjo pričakovati, da se bo skoro ponesrečil.

Kuga pokončava divje peteline

Ze dolgo so po raznih krajih Evrope opazovali, da se krči število divjih petelinov celo tam, kjer so za nje najlepše in najbolj ugodne razmere. Sodili so, da jih lovi preveč postrele, da jih tudi sicer vznemirja človek s svojo civilizacijo. Sedaj se pa zdi, da so uganko rešili.

Ze l. 1925 je v berlinskem zoološkem vrtu oblo-lelo več divjih petelinov in kokoš. Ugotovili so pri živalih vnetje jeter in slepiča. Izkazalo se je, da je to nalezljiva bolezen, katera navadno uničuje purane. Na zunaj se ta kuga pokaže pri teh ptičih na golih delih glave, ki zelo potemne. Te znake so doslej opazovali le še pri domačih kurah, fazanih in pavih.

Kmalu nato so tudi na Češkoslovaškem opazili te kužne znake pri divjih petelinih, ki so živeli v svobodi. Povsod so opazovali, da divji petelini ginejo, četudi jih nihče ne strelja. Našli so vedno več trupel živali, ki so poginile.

Vsekakor bodo tudi pri nas lovi in čuvaji morali paziti na take pojave.

Slika o atentatu na Doumerja: Visoki državni dostojanstveniki neso smrtno ranjenega predsednika iz dvorane v reševalni avto

Drama na Havajih

Dne 5. t. m. se je v Honoluluju na Havajih končalo zadnje dejanje drame, ki je odkrila silno moralno kugo na tem lepem rajskem otočju Južnega morja. Havajsko otočje spada pod ameriško nadoblast. Ima neke vrste svoje avtonomije svojega sodstva in svoje policije. Poleg rumenopolnih domačinov pa prebiva na teh otokih množica belopolnih Američanov, ki ali tam služujejo ali pa svoje dolarje zapravljajo po ondodnih zabavišjih. Ameriški bogataši in bogatašnje iščejo užitka svojim živcem v tej mehkužno orientalskem in svojevrstno moralnem ozračju.

Bilo je zvečer 12. septembra 1931. Bogata Američanka mrs. Massie, ki se je ves večer po svoje zabavala v družbi kavalirjev, je ponoči sama odšla domov. Preden je prišla do svojega vozila, tako seveda pripoveduje sama, jo je napadlo pet ljudi, trije Havajci, en Japonec in en Kitajec. Bili so po njej, jo vrgli in storili silo. Krivce, ki jih je ona označila, so prijeli, postavili pred havajsko sodišče, ki pa jih ni obsodilo, ampak izpustilo. To je povzročilo med belokožci na Havajih in v Ameriki, ki so bili informirani le po pripovedovanju Američanke, veliko razburjenje. Njeni prijatelji in sorodniki so zato sami organizirali kazensko obsodbo krivcev.

Rečeno je bilo, da je Havajec Haha Havaj si-rovno postopal z gospo Massie in da ji je celo zlomil željst. Beli maščevalci so proti njemu napravili zaroto in jo previdno izvedli. Dva ameriška mornarja sta 8. januarja 1932 s ponarejenimi listinami »aretirale« obdolženca in ga v pripravljenem avtu odpeljala v hišo gospe Fortescue, tašče napadene gospe Massie. Ko so »aretirance« pripeljali v vilo, ga je tam nekdo ustrelil. Kdo, tega ni bilo mogoče dognati, ker so vsi udeleženci pred sodiščem jemali krivdo vsak nase.

Med tem pa je eden prijatelj ustrelenega Havajca »aretiracij« ovadil havajski policiji, ki je takoj v avtu odbrela proti vili gospe Fortescue. Tja grede so opazili, kako od vile proti morju divje drvi lep avto, ki ga vodi ženska. Bil je avto gospe Fortescue in v njem nago truplo ustrelenega Havajca. Hoteli so truplo z visoke skale vreči v morje in s tem za vedno zabrisati sled. Policija je prišla nekaj hipov prezgodaj in začela avto zasledovati. Ker se bežeči avto ni hotel ustaviti, je policija streljala. Nato je bilo z avta vrženo umorjenčevo truplo, medtem ko je avto dirjal naprej in ušel.

Havajska policija je sedaj hotela prijeli morilce havajskega domačina Haha Havaja. Toda vsi zaro-tniki so pravočasno pobegnili na krov ameriške vojne ladje in se postavili pod varstvo ameriške vojne mornarice.

Zaradi tega so bile havajske oblasti ogorčene. Nastalo je strašno razburjenje na Havajih in v Ameriki. Končno je iz Washingtona prišel ukaz, da morajo krivci odgovarjati pred sodiščem dežele, v kateri se je zgodil zločin. Morilci so morali z vojne ladje v havajske zapore, kar je med Američani zopet vzbudilo strašno ogorčenje. In pretekle dni so se morali zagovarjati pred havajsko poroto, v kateri so bili seveda v obilni meri zastopani tudi belokožci, kajpada tudi temnopolni domačini. In zopet je šel po anglosaškem svetu orkan ogorčenja, da

belega človeka sodijo temnopolni domačini, ki v očeh belcev niso polnovredni ljudje.

Dne 5. t. m. je bila izrečena razsodba. Porota, nalašč sestavljena iz večine belih porotnikov, je obsodila morilce na 10 let ječe. Takoj po obsodbi pa so obojenci bili pomiloščeni in takoj izpuščeni.

Ta drama nam zato z vso grozoto odkriva moralno propalost bele družbe. Tako početje bi vsakega krščanskega človeka moralo politično in duševno sramu. Tako se »krščanska« kultura in civilizacija uvaža med temnopolne narode! Ni čuda, da tako kulturo sovražijo poganski svet in je ne more sprejeti. Pri tem je tragično to, da ti narodi, oboževalci malikov in islama, ne vedo, da je ta družba krščanstvo in njeno moralo že davno vrgla s krova svoje ladje!

Strašno dejanje norca

Vso špansko Katalonijo je pretresla novica o strašnem zločinu, ki ga je zagrešil 24letni mladenič, kateri je očitno znoel. Vse moško prebivalstvo mesta Tarrasa je na nogah, da pomaga policiji in orožništvu prijeti vampirja, ki je dojenčku izpil kri.

24letni fant se je priplazil v sosedovo stanovanje in vzel iz zibelke 3 mesece starega dojenčka. Otročiča je odnesel v prazno in razpadlo hišo, kjer ga je umoril in iz malega trupelca izpil kri. Slučajno pa je prišel v to samotno hišo eden sosedov, ki je zlodeja opazil pri delu. Preden ga je mogel prijati, je zločinec ušel ter se sedaj skriva pred pravico. Ni si mogoče misliti drugega, kakor da je zločinec zblaznel.

Kakšno bo poletje?

F. Baur, ravnatelj državne vremenske napovedovalnice v Frankfurtu na Maini je ugotovil, da bo letošnje poletje zopet suho, morda celo zelo suho. To sklepa Baur iz statističnih podatkov preteklosti o solnčnih pegah. Izkušnja, pravi Baur, je pokazala, da sta poletja dve leti pred nastopom najmanjših solnčnih peg v Srednji Evropi skoro vedno suhi. Vtasih vlada velika suša. To velja za meseca julij in avgust. Vzglede za to so leta 1876, 1887, 1899, 1911, 1921. L. 1924 in morda že 1933 se bodo solnčne pege zopet zmanjšale na minimum. Ker so tudi dosedanja zadnja poletja bila preveč mokra, je jasno, da imamo letos pričakovati suše.

Tako Baur. Vendar se njegovi zanesljivi podatki nanašajo le na 19. in 20. stoletje, kar pa je premalo, da bi smeli brezpogojno verjeti njegovim prerokovanjem.

*

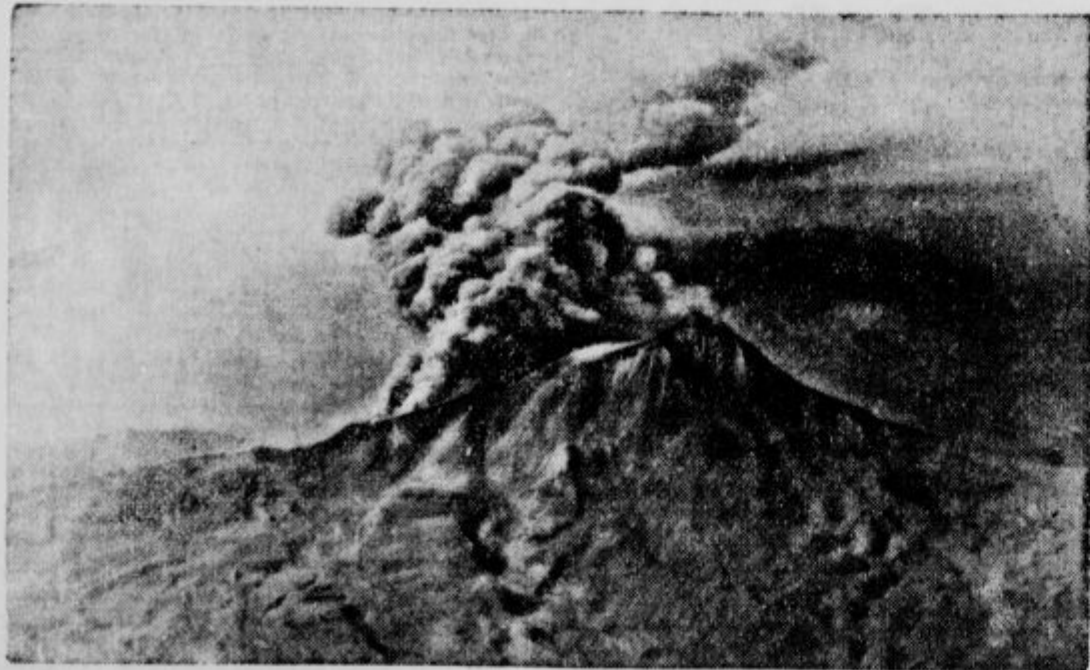
Liza: »...in ko bova Minko zopet srečali, je ne bova niti pozdravili...«

Giza: »Kajpada; še pogledali ne bova, kako novo obleko ima.«

*

Sosed sosedu v gledališču: »Zakaj pa ploskate tako divje? Saj ste prejeli sami rekli, da je igra tako dolgočasna, da bi človek kar zaspal.«

»Saj zato pa ploskam, da ne bi zaspal.«

Kordilijerski vulkan Las Yeaguas, ki je povzročil tako katastrofo v Južni Ameriki. Slika je po katastrofi posneta iz čilenskega vojaškega letala

Mednarodni kujični sejem so odprli v Florenci. Sejem je obiskal italijanski kralj, ki ga je pozdravila fašistična mladinska četa z malimi puškami in na nje nasajenimi malimi bajoneti.